č. j. MŠZŠ 225/2016

Základní škola a mateřská škola Mysločovice, příspěvková organizace

Platnost od 1. 9. 2016

Aktualizace 1. 9. 2020

Projednáno a schváleno na pedagogické radě dne 1. 9. 2020 Projednáno a schváleno na školské radě dne 1. 9. 2020

Mgr. Pavla Gregorovičová, v.r. ředitelka školy

Obsah:

1.	Identifikační údaje	4
	1.1. Název ŠVP	4
	1.2. Údaje o škole a zřizovateli	4
2.	Charakteristika školy	5
	2.1. Úplnost a velikost školy, umístění	5
	2.2. Charakteristika pedagogického sboru	6
	2.3. Dlouhodobé aktivity, spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími partnery	6
3.	Charakteristika školního vzdělávacího programu	7
	3.1. Zaměření školy	7
	Vytváříme pohodové školní prostředí	7
	Učíme a vychováváme zdravě	7
	Vytváříme informační prostředí	8
	3.2. Výchovné a vzdělávací strategie	8
	Kompetence k učení	
	Kompetence k řešení problémů	
	Kompetence komunikativní	9
	Kompetence sociální a personální	9
	Kompetence občanské	10
	Kompetence pracovní	
	3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	
	Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními	
	Zajištění předmětů speciálněpedagogické péče (PSPP)	
	Vzdělávání žáků mimořádně nadaných	
	3.4. Začlenění průřezových témat	
4.	Učební plán	
	4.1. Tabulace učebního plánu	
	4. 2. Poznámky k učebnímu plánu	
	4.3 Poznámky k vyučovacím předmětům	
	5. Učební osnovy	
	5.1. Názvy vyučovacích předmětů	
	Předměty 1. stupně:	
	Předměty 2. stupně:	
	Nepovinné předměty:	
	5.2. Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů – 1. stupeň	
	Český jazyk a literatura (Čj)	
	Anglický jazyk (Aj)	
	Matematika (M)	
	Informatika (Inf)	
	Prvouka (Prv)	
	Přírodověda (Př)	80

Vlastivěda (VI)	85
Hudební výchova (Hv)	91
Výtvarná výchova (Vv)	103
Tělesná výchova (Tv)	106
Pracovní činnosti (PrČ)	116
5.3. Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů – 2. stupeň	129
Jazyk a jazyková komunikace	129
Český jazyk a literatura (Čj)	130
Anglický jazyk (Aj)	138
Německý jazyk (Nj)	148
Matematika (M)	153
Informatika (Inf)	
Fyzika (F)	168
Chemie (CH)	174
Přírodopis (P)	180
Zeměpis (Z)	185
Dějepis (D)	194
Výchova k občanství (VO)	
Hudební výchova (Hv)	
Výtvarná výchova (Vv)	
Pracovní činnosti (PrČ)	
Tělesná výchova (Tv)	228
Výchova ke zdraví (VZ)	239
Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	243

6.

1. Identifikační údaje

1.1. Název ŠVP

ŠKOLA PRO ŽIVOT

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Základní škola a mateřská škola Mysločovice, příspěvková organizace

1.2. Údaje o škole a zřizovateli

Název: Základní škola a mateřská škola Mysločovice, příspěvková

organizace

Adresa: Mysločovice č. 150, 763 01 Mysločovice

 IČO:
 70871035

 IZO:
 102319227

 Webové stránky:
 www.zsmysl.cz

 Telefon:
 +420 577 121 063

 E-mail:
 zsmysl@zsmysl.cz

Ředitel:

Jméno: Mgr. Pavla Gregorovičová

Telefon: +420 577 121 063

E-mail: gregorovicovap@zsmysl.cz

Koordinátor:

Jméno: Mgr. Miroslav Miklík
Telefon: +420 577 121 063
E-mail: sopikovaj@zsmysl.cz

Zřizovatel:

Název: Obec Mysločovice

Adresa: Obec Mysločovice, Mysločovice č. 21, 763 01 Mysločovice

Telefon: +420 577 121 050 E-mail: ou@myslocovice.cz

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy, umístění

Škola je úplná. Budova základní školy se skládá ze tří pavilonů spojených prosklenými chodbami a jedné víceúčelové budovy. Škola byla otevřena v roce 1966 a je postupně upravována a opravována.

Navštěvuje ji cca 330 žáků (kapacita je 350) z Mysločovic, Machové, Míškovic, Hostišové, Sazovic a Lechotic. Vzhledem k příjezdu autobusů je stanoven začátek vyučování na 7:20 hodin.

Vyučování probíhá v některých ročnících ve dvou třídách, v některých v jedné třídě. Počet tříd se každoročně mírně mění. Průměrná naplněnost tříd je cca 20 žáků. Součástí školy je školní družina se třemi odděleními, školní jídelna a mateřská škola, která má samostatný školní vzdělávací program.

Škola je umístěna v obci Mysločovice, která má téměř 600 obyvatel. Má dobré autobusové spojení s okolními pěti obcemi. Ty se nacházejí v okruhu přibližně 2 km od Mysločovic.

Škola má školní kuchyň a jídelnu, dále tělocvičnu, školní pozemek, pracovnu výpočetní techniky, pracovnu pro výuku fyziky a chemie, žákovskou kuchyňku, dílny a žákovskou knihovnu. K relaxaci jsou využívány jak prostory ve škole (respirium v přízemí a v prvním poschodí), tak i školní dvůr a park před školou. K výuce tělesné výchovy je částečně k dispozici sportovní zařízení TJ Sokol Mysločovice.

Přihlášení strávníci mají možnost stravování ve školní jídelně. Doba vydávání obědů je stanovena tak, aby i dojíždějící žáci mohli v klidu obědvat.

Možnost nákupu svačin poskytuje jednak školní jídelna, jednak školní bufet, který je otevřen o přestávkách.

Prostory školy využívá také Základní umělecká škola Zlín – Malenovice. Přihlášení žáci zde studují hru na různé hudební nástroje, svoji učebnu zde má také výtvarný obor.

Nadaní žáci si rozšiřují své znalosti a dovednosti při přípravě na různé soutěže, při práci na školních i třídních aktivitách, popř. v zájmových útvarech.

Vyučující se snaží žákům se speciálními vzdělávacími potřebami poskytovat co nejlepší péči dle zásad uvedených v tomto dokumentu.

Škola nemá specifické zaměření.

Po ukončení základní školy žáci studují převážně na středních školách ve Zlíně, Otrokovicích a v Holešově.

Naším cílem v oblasti materiálního vybavení je především: celková rekonstrukce školní jídelny, vybudování 3 chybějících kmenových tříd, dovybavení školy moderním nábytkem, vybavení školy moderními vyučovacími pomůckami, vybudování hřiště u ZŠ, předláždění pozemku okolo školy, vybudování environmentální učebny.

2.2. Charakteristika pedagogického sboru

Vedení školy tvoří ředitel a zástupce ředitele. Ve škole je výchovný poradce s náležitou kvalifikací. Dále pak metodik prevence sociálně patologických jevů, metodik environmentální výchovy a metodik ICT. Všichni pedagogičtí pracovníci splňují podmínku odborné způsobilosti.

Pedagogové využívají nabídek na další vzdělávání v rozsahu, který je limitován přidělenými finančními prostředky. Škola odebírá odborné časopisy. Všichni pedagogové absolvovali alespoň základní stupeň vzdělávání práce s počítačem.

2.3. Dlouhodobé aktivity, spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími partnery

Mezi každoroční akce patří slavnostní zahájení a ukončení školního roku, školní akademie, vánoční, případně velikonoční jarmark, oslava dětského dne, sběr papíru, sběr kůry citrusových plodů, sběr bylin a olympijský den. Každoročně se přihlášení žáci 6. ročníku účastní týdenního lyžařského kurzu. Téměř všechny třídy se v průběhu roku účastní divadelního nebo filmového představení, koncertů a exkurzí. Všechny třídy také obvykle absolvují jednodenní školní výlet zaměřený na poznávání kulturních a přírodních zajímavostí naší vlasti.

Škola úzce spolupracuje s Klubem rodičů a přátel školy. Tento klub pořádá několikrát ročně zajímavé mimoškolní akce. Také finančně podporuje činnost školy. Škola velmi spolupracuje nejen se zřizovatelem, ale také s obecními úřady obcí společného školského obvodu. Informovanost zákonných zástupců je zajištěna na třídních schůzkách a pohovorech s rodiči, které se pořádají 3 až 4x ročně. Rodiče mohou kdykoli, kromě doby vyučování, po předchozí domluvně konzultovat vzniklé problémy s vedením školy nebo vyučujícími. K informovanosti slouží také webové stránky školy, které jsou pravidelně aktualizovány.

Škola také vydává několikrát ročně školní časopis Myškoláček, ve kterém se odráží činnost žáků ve škole.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Zaměření školy

VYTVÁŘÍME POHODOVÉ ŠKOLNÍ PROSTŘEDÍ

Víme, že pohoda školního prostředí není dána pouze školními prostorami samými, ale pohodu prostředí vytvářejí lidé, kteří v tomto prostředí pracují. Proto usilujeme, aby žáci, učitelé i rodiče byli partnery.

UČÍME A VYCHOVÁVÁME ZDRAVĚ

Náš školní vzdělávací program předpokládá smysluplné stanovení cílů výchovně vzdělávacího programu školy a také co nejaktivnější zapojení žáků do procesu učení. Ke splnění úkolů učitelé volí vhodnou motivaci, metody a formy práce. Vedeme žáky ke schopnosti učit se i poučit se z chyb. Vyučující se snaží o zvýšení samostatnosti žáků v procesu učení, aktivizace žáků je zvyšována větší rozmanitostí forem výuky. Vzděláváme tvořivě, s porozuměním, v souvislostech. Uvědomujeme si, že smyslem učení v etapě základního vzdělávání je vybavení žáků klíčovými kompetencemi. Je důležité, aby žáci dokázali znalosti a dovednosti získané ve škole využívat v dalším životě. Zavádíme efektivní metody výuky, jako je skupinové (kooperativní) a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu

Provázanost mezipředmětových vztahů a kooperace učitelů vytváří lepší podmínky pro zdravé a efektivní učení. Zdravé učení je zaměřeno na individualizaci výchovně vzdělávacího programu a respektování potřeb dítěte tak, aby jeho schopnosti byly rozvíjeny v maximální možné míře. Při všem konání respektujeme jedinečnost jednotlivce. Dodržujeme stanovená pravidla, zejména pravidla školního řádu. Pedagogové si uvědomují, že žák není kóta, na kterou vznášejí nárok dvě znepřátelené strany, ale žák je most, spojující školu a rodinu.

Důležitá je důslednost a jednotné výchovné působení týmových postojů pedagogického i nepedagogického sboru v důležitých otázkách výchovy.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby se stali demokraty, aby byli tolerantní, ohleduplní a učili se žít společně s ostatními lidmi. K tomu slouží rozvoj vnímavosti a citlivých vztahů k lidem, k prostředí, ve kterém žijí, i k přírodě. Snažíme se rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých, vytvářet příznivé sociální, emocionální i pracovní klima založené na účinné motivaci a spolupráci a aktivizujících metodách výuky.

Tyto cíle lze ve zkratce vyjádřit takto: TTT + PPP, což znamená:

- Tvořivost činnostní učení, iniciativa, komunikace, motivace
- Tradice místní tradice, region Haná
- Tolerance individualita žáka, sebedůvěra
- Partnerství spolupráce, citové vztahy, rodina
- Práce klíčové kompetence, praktické dovednosti, profesní orientace
- Pohoda optimismus, pozitivní postoj, radost, zdravý životní styl

Vedeme žáky k sociální adaptaci (společenské chování, schopnost spolupráce, ohled na druhé), zdravému životnímu stylu (vědomé pěstování vlastního duševního i tělesného zdraví) a posilování pozitivních sociálních vazeb. Vychováváme žáka tak, aby byl kulturním člověkem, kterému záleží na kvalitě jeho života, který dokáže nalézt uplatnění v životě, který je komunikativní, tvořivý, schopný spolupráce, mravně odpovědný, chápající hodnotu zdraví a aktivně usilující o jeho upevňování a ochranu, zvídavý, sebezdokonalující se, rozumně a citlivě reagující v konkrétních praktických životních situacích, svobodně jednající, s touhou dále se vzdělávat a zlepšovat kvalitu svého života. Preferujeme sportovní výchovu, vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu. Učitelé podněcují žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů, k pozitivnímu přístupu k procesu vzdělávání. Výuka je často doplněna besedami s oborníky a kulturními akcemi.

VYTVÁŘÍME INFORMAČNÍ PROSTŘEDÍ

Škola podporuje využívání komunikačních a informačních technologií, zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů a výuku na počítačích. Vedeme žáky k dobrému zvládnutí čtenářských dovedností, rozšíření komunikačních dovedností, práci s daty a s jejich zpracováváním. Žáky ve škole obklopuje to, o čem se učí, co vyrobili a prožili.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány u jednotlivých kompetencí. Kompetencemi rozumíme způsobilost zařazení do společnosti, ve které by žák měl být způsobilý žít, pracovat, spolupracovat, řešit konflikty a hledat řešení situací, které přináší život jak v pracovní, tak v osobní sféře.

KOMPETENCE K UČENÍ

umožní žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

• Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací.

- Žáky vedeme k sebehodnocení.
- Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch.
- Žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád.
- Zadáváme žákům zajímavé domácí úkoly a projekty.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

podněcují žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit.
- Ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční úlohy.
- Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života.
- Žáci si stále zdokonalují kompetenci práce s informacemi z různých zdrojů, jejich vyhledávání, třídění a využívání.
- Žáci jsou vedeni k používání internetu.
- Starší žáci pomáhají a připravují akce pro mladší žáky.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

vedou žáky k všestranné a účinné komunikaci

- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a s ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Učíme žáky obhajovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných.
- Ke komunikaci využíváme školní časopis Myškoláček.
- Žáci se podílejí na zpracování dokumentace ze školního života.
- Podporujeme přátelské vztahy ve třídách i mezi třídami.
- Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci ve vyučování.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých.

- V průběhu vzdělávání využíváme skupinovou práci žáků a vzájemnou pomoc při učení.
- Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování.

 Učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

připravují žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti uplatňující svá práva a plnící své povinnosti.

- Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování.
- Na tato pravidla navazuje školní řád.
- Klademe důraz na environmentální výchovu.
- Žáky vedeme ke třídění odpadů.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

pomáhají žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.

- Žáky vedeme k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci.
- Výuku doplňujeme o praktické exkurze.
- Výběrem volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci.

3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními je nutná spolupráce školy, žáka, jeho rodičů a školského poradenského zařízení.

V rámci školy jde pak především o spolupráci třídního učitele, ostatních vyučujících žáka, výchovného poradce a vedení školy. Tito jmenovaní spolu s pracovníky školských poradenských zařízení budou spolupracovat při řešení problémů, týkajících se vzdělávání těchto dětí. Velký význam pro úspěšné vzdělávání má spolupráce a komunikace mezi školou a rodinou žáka. Za nutné také považujeme stálé zkvalitňování odbornosti pedagogických pracovníků.

Zásady komunikace učitele s rodičem:

- vytvoření klidné atmosféry (pochvala dítěte, optimismus)
- dostatek času pro pohovor s rodiči (využití konzultačních hodin)
- při konzultacích popisovat situace, chování a příhody se žákem (nehodnotit, nedávat "nálepky")
- ujasnění pojmů spolu s rodiči ("pravidla hry")
- uvádění konkrétních příkladů a objasňování svých stanovisek (rozebrat s
  rodiči možné souvislosti, uvést důvody, co vše učitel zvážil, než se rozhodl
  reagovat)
- snaha citlivě rodičům poradit a nabídnout jim pomoc

Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb. Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení základního vzdělávání všech žáků vymezuje RVP ZV, který je východiskem pro tvorbu ŠVP. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech žáků školy. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP a IVP zpracovává škola.

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření od třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Výstupy, upravené v IVP žáků s lehkým mentální postižením na základě minimální doporučené úrovně v rámci podpůrných opatření, jsou na vyšší úrovni než očekávané výstupy stanovené v RVP ZŽS.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb., upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

Náhrada části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů jinými vzdělávacími obsahy nebo náhrada celého vzdělávacího obsahu některého vzdělávacího oboru jiným, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáků, se využívá podpůrné opatření úprava obsahů a výstupů ze vzdělávání, prostřednictvím podpůrného opatření IVP u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou číslo 27/2016 Sb. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními lze v souvisloti s touto náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů, změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům bude zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Pro žáky s jiným než mentálním postižením uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona je možné ve školním vzdělávacím programu upravit očekávané výstupy nebo nahradit vzdělávací obsah, jehož realizaci objektivně neumožňuje jejich znevýhodnění, jiným vzdělávacím obsahem, pokud to vyžadují speciální vzdělávací potřeby žáků, a to pouze tehdy, pokud to vyplývá z doporučení školského poradenského zařízení.

Vycházíme ze zákona 561/2004, vyhlášky č. 27/2016 Sb a z RVP ZV, kapitoly č. 8 v platném znění, kde jsou popsány možnosti a podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

O zařazení dítěte do školy rozhoduje ředitel po dohodě s rodiči či zákonnými zástupci žáka na základě lékařského a speciálně-pedagogického vyšetření a s přihlédnutím k možnostem školy (stavební řešení školy, možnost asistenta pedagoga, počet žáků ve třídě, zkušenosti a vzdělání učitelského sboru, zabezpečení materiálně technickým vybavením školy, spolupráce se školským poradenským zařízením, spolupráce s rodiči apod.) i místním specifikům (dopravní obslužnost, dostupnost zdravotně sociální péče, vzdálenost jiné školy od bydliště dítěte atd.).

Za nezbytné při spolupráci s odborným pracovištěm považujeme:

- seznámení všech pedagogů, ale i spolužáků s přiznanými podpůrnými opatřeními žáka (možnost přednášek a konzultací vztahujícím se k postižení žáka)
- dohoda s rodiči a odborným pracovištěm na možnostech úzké spolupráce
- pomoc při vypracování individuálního vzdělávacího plánu

- vysvětlení a objasnění způsobu hodnocení žáka (možnosti úlev, slovní hodnocení)
- zabezpečení potřebných kompenzačních a didaktických pomůcek
- zajištění odborné literatury

Zásady práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:

- respektování zvláštností a možností žáka
- včasné poskytnutí speciální pomoci (čím dříve, tím lepší výsledek práce)
- dodržení jednotlivých vývojových etap ("nepřeskakovat")
- utvoření optimálního pracovního prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry
- zajištění kompenzačních a didaktických pomůcek
- užívání speciálních metod a forem práce
- dodržení zásady všestrannosti (dbáme na to, aby dítě mohlo své znevýhodnění kompenzovat i jinými činnostmi, v nichž je úspěšné)
- dodržení zásady soustavnosti (snaha zapojit žáka do všech vzdělávacích aktivit)

Vycházíme ze zákona č. 561/2004 a z vyhlášky č. 27/2016 Sb v platném znění. Při diagnóze specifické poruchy učení postupujeme následovně:

- seznámíme všechny pedagogy s poruchou žáka a s jejími specifiky
- dohodneme se s rodiči na možnostech úzké spolupráce, stanovíme termíny pravidelných schůzek (zpravidla jednou měsíčně), v případě potřeby budou schůzky častější
- vysvětlíme vyučujícím způsoby hodnocení žáka a možnosti úlev
- vypracujeme plán pedagogické podpory, který bude vyhodnocován jednou za 14 dnů
- vypracujeme IVP na základě doporučení poradenského zařízení, který bude přílohou ŠVP
- seznámíme spolužáky s rozdílným způsobem hodnocení
- zajistíme žákovi potřebné pomůcky
- zajistíme docházení žáka do reedukačních kroužků zřízených při škole

Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků;

- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost;
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám;
- do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně, kulturně i
  jazykově odlišného. Hlavním problémem bývá často i nedostatečná znalost
  vzdělávacího jazyka. Pozornost je třeba při práci s těmito dětmi věnovat nejen
  osvojení českého jazyka, seznámení s českým prostředím, kulturními
  zvyklostmi a tradicemi, ale ve shodě se školským zákonem umožnit těmto
  dětem budování jejich vlastní identity, která bude vycházet z jejich původního
  prostředí.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP:

- PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomocí výchovného poradce
- PLPP má písemnou podobu
- před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení metod práce s žákem, způsobu kontroly osvojení znalostí a dovedností
- výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i s žákem samotným

Zásady pro práci:

- v případě potřeby vypracování plánu pedagogické podpory
- zajištění skupinové nebo individuální péče
- snížení počtu žáků ve třídě
- zajištění specifických učebnic a pomůcek
- volba odpovídajících metod a forem práce
- nastolení pravidelné spolupráce s rodinou, popř. odborným pracovištěm
- vytvoření příznivého klimatu pro tyto žáky ve školním prostředí
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin;
- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků;
- normativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);
- spolupráci s ostatními školami.

Zásady pro práci s dětmi se specifickými poruchami učení:

- kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků
- podporování snahy, pochvala při sebemenším zlepšení výkonu, nedostatky neporovnávat s ostatními
- dodržení častých přestávek, střídání pracovního tempa
- odstranění rušivých vlivů při práci
- navození příjemné a soustředěné atmosféry při práci
- vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný
- zařazování relaxačního cvičení

Při práci s dětmi se specifickými poruchami učení je velmi důležité získat pro spolupráci jejich rodiče, bez kterých nelze dosáhnout úspěchu. Je třeba získat jejich důvěru, poskytovat jim jasné a srozumitelné informace, podporovat a povzbuzovat je při nápravě specifické poruchy učení jejich dítěte.

ZAJIŠTĚNÍ VÝUKY PŘEDMĚTŮ SPECIÁLNĚPEDAGOGICKÉ PÉČE (PSPP)

Účelem tohoto podpůrného opatření je podpora žáků, kteří z důvodů svých speciálních vzdělávacích potřeb (SVP) nemohou dosahovat srovnatelných výsledků ve vzdělávání, předměty speciálněpedagogické péče mohou zajistit kompenzaci obtíží žáka, přispět ke kvalitnímu vzdělání žáka s přihlédnutím k jeho specifickým potřebám.

Předmět je zařazen jako forma intervence. Je možné jej poskytovat již od 2. stupně PO.

A) Pokud se využívá intervence v podobě předmětu speciálněpedagogické péčejako vyučovací předmět – například zdravotní tělesná výchova, český znakový jazyk, alternativní a augmentativníkomunikace atd., pak škola zapracuje předmět do školního vzdělávacího programu a žáci jsou z tohoto vyučovacího předmětu hodnocení formou slovního hodnocení. V těchto případech je předmět speciálněpedagogické péče jako vyučovací předmět realizován v disponibilních hodinách daných rámcovým učebním plánem příslušného rámcového vzdělávacího programu a započítává se do maximálního počtu povinných vyučovacích hodin stanovených v souladu s § 26 odst. 2 školského zákona příslušným rámcovým vzdělávacím programem.

Výukou PSPP (intervence jako vyučovací předmět) může ředitel školy pověřit učitele, který získal kvalifikaci učitele žáků se SVP

□ Na 1.	. st. ZŠ – učitel,	který získal kv	alifi	kad	ci podle	§ 7 odst. 2	zákona č	. 563	3/2004
Sb., o	pedagogických	pracovnících	а	0	změně	některých	zákonů,	ve	znění
pozdějš	ích předpisů								

□ Na 2.	st. ZS	učitel,	který	získal	kvalifikaci	podle	§ 8	odst.	2 zák	cona	Č.	563/2004
Sb.												

□ Na SŠ – učitel, který získal kvalifikaci podle § 9 odst. 7 zákona č. 563/2004 Sb. Poznámka

Kvalifikaci k výuce PSPP Český znakový jazyk získá také absolvent magisterského ne učitelského oboru Čeština v komunikaci neslyšících, který absolvuje program CŽV zaměřený na přípravu učitelů 2. st. ZŠ nebo SŠ. Z pracovněprávního hlediska jde o přímou pedagogickou činnost. Pokud škola může využít své stávající personální

kapacity (již zaměstnává pedagogického pracovníka s požadovanou kvalifikací), může pedagogickému pracovníkovi v potřebném rozsahu tzv. zvýšit úvazek a míru přímé pedagogické činnosti (až do plného úvazku a do "plné" míry přímé pedagogické činnosti stanovené pro školy zřizované státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí nařízením vlády č. 75/2005 Sb.), může nařídit nebo sjednat konání přímé pedagogické činnosti nad stanovený rozsah s příplatkem podle § 132 zákoníku práce, nebo může sjednat další základní pracovněprávní vztah se stávajícím zaměstnancem (pracovní poměr, dohodu o pracích konaných mimo pracovní poměr), pokud tento další pracovněprávní vztah bude uzavřen na jiný druh práce.

B) Pokud je předmět speciálněpedagogické péče doporučován jako forma další péče o žáka ve škole, jedná se o druh intervence, která má přispět ke zlepšení aktuálních obtíží žáka (dříve označované jako "nápravy"), zaměřené například na rozvoj grafomotorických dovedností žáka, na podporu při reedukaci specifických poruch učení (učitel s kvalifikací pro práci se žáky se SVP). Předmět je směřován k rozvoji percepčně-motorických funkcí, rozvoji jazykových kompetencí a komunikačních dovedností, k rozvoji prostorové orientace a orientaci v čase, pozornosti, paměti atd. (zajišťuje speciální pedagog, psycholog) či k zajištění logopedické péče (speciální pedagog-logoped) a v těchto případech nemá předmět speciálněpedagogické péče povahu povinné vyučovací hodiny ve smyslu § 26 odst. 2 školského zákona a nezapočítává se do maximálního týdenního počtu povinných vyučovacích hodin stanoveného pro jednotlivé ročníky příslušným rámcovým vzdělávacím programem. Z toho důvodu není účelné sestavovat pro výuku tohoto předmětu učební osnovy, postačuje informace o poskytování tohoto podpůrného opatření školou v části ŠVP, která se věnuje zabezpečení výuky žáků se SVP nebo v části charakteristika vyučovaného předmětu.

Výukou PSPP (intervence jako další péče o žáka, tzv. "nápravy") může ředitel školy pověřit □učitele. kvalifikaci učitele žáků **SVP** který získal se (viz bod A) □speciálního pedagoga, který získal kvalifikaci podle § 18 zákona č. 563/2004 Sb. □psychologa, který získal kvalifikaci podle § 19 zákona č. 563/2004 Sb. pracovněprávního hlediska ide přímou pedagogickou činnost. Pokud škola může využít své stávající personální kapacity (již zaměstnává pedagogického pracovníka s požadovanou kvalifikací), □ může pedagogickému pracovníkovi v potřebném rozsahu tzv. zvýšit úvazek a míru přímé pedagogické činnosti (až do plného úvazku a do "plné" míry přímé pedagogické činnosti stanovené pro školy zřizované státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí nařízením vlády č. 75/2005 Sb.), □ může nařídit nebo sjednat konání přímé pedagogické činnosti nad stanovený rozsah s příplatkem podle § 132 zákoníku práce, nebo □ může sjednat další základní pracovněprávní vztah se stávajícím zaměstnancem

C) Pokud bude speciálněpedagogická péče pro žáka zajišťována školským poradenským zařízením (dále jen ŠPZ) – tedy PPP nebo SPC v případech péče např. o žáky nevidomé- orientace v prostoru, o žáky s problémy v oblasti narušené komunikace- nápravy logopedických obtíží atd., jedná se o standardní činnosti SPC

(pracovní poměr, dohodu o pracích konaných mimo pracovní poměr), pokud tento

uzavřen

na

jiný

druh

práce.

bude

vztah

další

pracovněprávní

nebo PPP, v případě například intervencí u žáků s poruchami učení a chování; pak je tato činnost plně saturována podporou ŠPZ. Na vysvědčení tak nebude žádné hodnocení žáka, činnost se realizuje v rámci návštěv v ŠPZ nebo případně ve škole. Není tedy zahrnována do disponibilních hodin a ani vyjádřena v požadavku NFN vůči škole, protože je to součást standardních činností ŠPZ.

Z pracovněprávního hlediska jde o přímou pedagogickou činnost pedagogických pracovníků ŠPZ.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Vytváříme podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti.

Výuka žáků probíhá tak, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu

včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle

individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého

stupně podpory. Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka:

- stanovení zodpovědné osoby a její role v systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky;
- zapojení dalších subjektů do systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky školy (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atd.);
- specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků jakými jsou například:
- předčasný nástup dítěte ke školní docházce, vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech,

• účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole, občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka, obohacování vzdělávacího obsahu, zadávání specifických úkolů, projektů, příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol, nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

3.4. Začlenění průřezových témat

Zařazení průřezových témat a jejich tematických okruhů do povinných vyučovacích předmětů. Do volitelných vyučovacích předmětů budou průřezová témata zařazována v souvislosti s obsahem předmětu.

kód v třídní knize: T

Přehled základních témat a jejich zkratek:

Osobnostní a sociální výchova (zkratka OSV)

kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

•	osobnostní rozvoj	kód v třídní knize: A
•	sociální rozvoj	kód v třídní knize: B
•	morální rozvoj	kód v třídní knize: C
Vý	chova demokratického občana (zkratka VDO)	
•	občanská společnost a škola	kód v třídní knize: D
•	občan, společnost a stát	kód v třídní knize: E
•	formy participace občanů v politickém životě	kód v třídní knize: F
•	principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhod	ování
		kód v třídní knize: G
Vý	<u>chova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>	<u>ı (zkratka EGS)</u>
•	Evropa a svět nás zajímá	kód v třídní knize: H
•	objevujeme Evropu a svět	kód v třídní knize: I
•	jsem Evropan	kód v třídní knize: J
Mι	<u>ıltikulturní výchova (zkratka MKV)</u>	
•	kulturní diference	kód v třídní knize: K
•	lidské vztahy	kód v třídní knize: L
•	etnický původ	kód v třídní knize: M
•	multikulturalita	kód v třídní knize: N
•	princip sociálního smíru a solidarity	kód v třídní knize: O
<u>En</u>	<u>vironmentální výchova (zkratka ENV)</u>	
•	ekosystémy	kód v třídní knize: P
•	základní podmínky života	kód v třídní knize: Q
•	lidské aktivity a problémy životního prostředí	kód v třídní knize: R
•	vztah člověka k prostředí	kód v třídní knize: S
Me	ediální výchova (zkratka MEV)	

•	interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	kód v třídní knize: U
•	stavba mediálních sdělení	kód v třídní knize: V
•	vnímání autora mediálních sdělení	kód v třídní knize: W
•	fungování a vliv médií ve společnosti	kód v třídní knize: X
•	práce v realizačním týmu	kód v třídní knize: Y
•	tvorba mediálních sdělení	kód v třídní knize: Z

Poznámka: Významné zařazení průřezového tématu do vyučovací hodiny bude vyznačeno v zápisu ve třídní knize kódovým písmenem ve čtverečku.

ìnəlĕbs dəinlèibəm adrovt - VƏM		(3)	507	s==		(—I3	-88	:(S		23	63	s=:			-8	-8		3)—3	68	s=:		(-13	-88	-69		(S)—	52
umÿt mìnăszilsər v əpàrq - V∃M		*							*	30							*								*	***	
ev ilbėm vilv s vliv mėdii ve společnosti		3:								3.	25							32									
MEV - vnímání autora mediálních jení		20		2 2						100	2	s: 2				- 53		22		S 2						44	2
ìnələbs doinlèibəm advata - VƏM	ĺ																										
MEV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		8	82				-8	-8		(6)	8					8							-8	8		8	23
MEV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		65			3-3			- 38		65			=			- 36		85_		8 .	3 - 3			- 36		85	4
ENV - vztah člověka k prostřdí							*							*								*					*
EWV - lidské aktivity a problémy životního prostředí		3)					*			3)				*		- 32						*		- 33		9) 8)	8
ENV - základní podmínky života		3	*				-33	-0		*	83					=(3)		*	83	s=3				-(3)		3	*
ENA - ekosystémy	Î		*	1	*					*		*						*		*							
s unime odìnlàios qioninq ∙ MW solidarity		20		a						20	0.0	a				100			0	a				100			Ď.
MKV - multikulturalita	ĺ																						*				
MW∨ - etnický původ		2)	6.7				-8	:-(3)		(2)	88				-8	-(C		23)—:	8?				- 8	(C)		(S)—	63
MKV - lidské vztahy	*	68		*	a - a			*		*	*		8 8		*	- 36		*	*		a - 3		*	- 16		65	
MKV - kulturní diference	Î									*								*									
neqorv∃ məsi - SƏ∃		90								90-						*		33						*		20.	
těva ε uqonv∃ eme[uvejdo - SƏ∃		3								3	55					-8		3) (3)	53					-0		5) (i)	
èmì(ez sèn těve e egorv∃ - 20∃	i											*						*		*							
√DO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodovár		20		8. X				9		20	0.0	a				177			0 .	\$ X				177			
VDO - formy participace občanů v politickém životě																											
valoni, společnost a stát																											
VDO - obč. společnost a škola	3	65 -			8 3			- 13		65			8 3			36		85-						- 36		85	
jo vzor Inlèrom - V20						*						3	*							3	*						
jovzo1 inláisos - V20	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	80	*
jo vzon Inteondoso - VSO	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	3	*
tšmbəĭ⊂	įυ	Σ	Prv	Ì	^>	^	Pro	Ö	Σ	Prv	î	>	≥	Pro	Ö	Æ	M	Prv	ì	>	^	Pro	Ö	Æ	Μ	65	Př
Роčník		-		-	•	-	τ-	2	7	7	2	2	7	2	m	m	n	ო	ന	m	m	m	4	4	4	4	4

ìnelĕbs dɔìnlèibem ediovt - V∃M		2:		(i;			-×	S		2-	6X,	81		5 - 8		*		::::::::::::::::::::::::::::::::::::::	SX			5-3		-s		2-	SV.
um∳t mìnŏszilsər v əɔàrq - V∃M			*			*		*					*			*									*		
av ìibàm vilv s ìnàvognut - V⊒M itsonöelogs																										0.	
hojnlķibəm sıotus inšminv - V⊒M inelĕbs		20							*	226	11. 1															226	
ìnelĕbs doinléibem advats - V∃M						*													*								
udatzv epeteretaze VZBM ytilser s inelšbs doinlý		2-				*	-X	-6 -2		3	X-,				- X	-6		23-	X		*			-6	*	2:	W.
MEV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		85-			8 8	*		35	*	85-			8 8			35		85-	*		8 8			*		35	
EMV - vztah člověka k prostřdí	*			3	*					*					*					*		*	*	*			*
EWV - lidské aktivity a problémy životního prostředí		30.			*					90;			8 8		*	*		38	*	*	*	*		*	*	30	*
EVV - základní podmínky života		8-								*	*							3-		*				-8		3 3	
ENV - ekosystémy	*										*							*		*		*				*	*
MKV - princip sociálního smíru a solidarity		20		30 S				300		200				E 5		90		300		8 1		*		- 50		200	
MKV - multikulturalita		*				*					*											*					
M≪∨ - etnický původ		2:						s		2:	SX—,				=X	-8		2)				*		-8		2-	X.
MK∕V - lidské vztahy		*		*		*				33	*		8 8	*		99		35-			8 3			*	*	35	
M≪V - kulturní diference			*									*	*						*			*		*			
neqorv∃ mesį - 20∃		90				*		- 30		90																30	
těvs ε uqorv∃ emejuvejdo - SĐ∃		8-		S-3			*	-8		3-						-3	*	3-		S				-0	*	8-	
èmìjes sèn tšva a aqorv∃ - 29∃		*	*			*	*				*	*	*			*							*		*		
VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodovár	l	5.V 9.V						300		356 276		e i				100		500 T						100		200	
VDO - formy participace občanů v politickém životě	4:																										
VDO - občan, společnost a stát		2:					Ï	-6		2-	*			\$ - 33		—S		2::						-8		2:	ox-
VDO - obč. společnost a škola											*		5 0						*		*			*		20 1	
jo vzor ìnlêrom - V20				*	*						*			*	*	*		*	*	*	*	*	*		*		
jovzo1 inlikioos - VSO	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	8 8	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
jo vzon ìnteondoso - VSO	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	-8	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
19mbəi'	>	È	3	≱	Pro	Ö	ব	Σ	ШĘ	Př	>	Ì	Š	≙	Pro	į	Ą	Σ	μĮ	FCH	а	7	٥	9	Ì	3	PrČ
Ročník	4	4	4	4	4	r.	5	LO.	ın	to	ın	ın	ιn	10	ın	10	(0	(0	(0	(0)	60	(0	(0	(0	9	9	9

ìnelĕbs dɔìnlèibem ediovt - V∃M	*	*	802—3	*		5-3	22	:—S		3-	6X,		8-3	*		(S)	*	3:	××	S-3		()		3—(S		2:	82
umÿt mìnŏszilsər v əɔàrq - V∃M	*										*			*		*										*	*
av libėm vilv s ìnėvognut - V⊒M itsončelogs										*					*		*										
MEV - vnímání autora mediálních šdělení		20								20								23								200	
ìnelěbs doinláibem advata - VBM		*																									
MEY - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		3		*			*	-0		*	*				*	-0	*	3-	*		*	*		-(S)		*	07
MEV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		85			2 3			_35		85			2 3			_35	*	85			*			*		85	
EMV - vztah člověka k prostřdí						*		*	*			3	*	*					*	3	*			*			
EWV - lidské aktivity a problémy životního prostředí	*					*	*	*			*		*	*							*	*				*	*
EMV - základní podmínky života		8		s-3		*				5		*			*	-0		3-			*		*	-0		8	
ENA - ekosystémy					*	*		*					*							*	*		*				
MKV - princip sociálního smíru a solidarity		5.V 2.V		30 3				*		200				2 5	- 1	900		300				E 8		- 02		200	
MKV - multikulturalita								*									*								*		
M≪∨ - etnický původ	*	*						*		*	5%		8 3	*		-8		3-	×				*	-(S)		23-	02
MK∕√ - lidské vztahy	*	*			8 8					*	*		8 8	*	*						8 8					*	
M≪V - kulturní diference				*				*							*				*				*				
neqorv∃ mesį - 20∃		*	*	*						90								*	*				*			90	
těvs ε uqorv∃ emejuvejdo - SĐ∃	*	8-		S-3						*	*	S-3		*				3-			*		*	-0		*	
èmìjes sèn tšva a aqorv∃ - 29∃	*		*	*					*		*			*									*	*		*	
VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodovár		50 20						100		*						92		200						*		3.5 50	
VDO - formy participace občanů v politickém životě										*																	
VDO - občan, společnost a stát		*					.—X	:—(S		*	3X,	3-3	5 5	\$—\$	X	- S		3)—:	X					S-6S		30-	000
VDO - obč. společnost a škola		200					*														5 3	*					
jo vzor ìnlêrom - V20	*	*			*	*	*	*	*		*			*	*		*	*		*	*	*	*	*	*	*	
jovzon inlikioos - VSO	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	8 8	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
jo vzor ìnteondoso - VSO	*	G1_	*	*	+:	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
1šmbəi'9	Δ.	Ö	₹	Z	Σ	FCH	Д	Z	٥	0>	ì	^	Prò	Α_	۸z	Vol.p.	ij	Æ	Z	Σ	FCH	а	Z	٥	9	ì	>
Ročník							T								П								П				

ìnələ̃bs dəinlàibəm adıovt - VƏM		*		*												*		
umỳt mìnăszilsər v əpšrq - V∃M		*	*					*		20		*	*			*		*
ev libėm vilv s inŝvogorit - V⊒M itsonŏeloqs																	*	
nojnišibam siotus inšminy - VAM inalábs		8		*								2 .						8
ìnelěbs doìnlèibem advata - VƏM																		
MEV - interpretasev vztahu mediálních sdělení s reality		60- 90-						*	*	60			*		-	- 6	*	60-
MEV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		si.		*	4		- 2	*		3	*	8-3	6 3		_3			8
EMV - vztah člověka k prostřdí	ı	*		*				*			*			*	*	*		
ENV - lidské aktivity a problémy Životního prostředí	*	*		8-3				*	*	46 46			*		*	*		66 66
EVV - základní podmínky života		55					- 3	*		*		1	1: 3:		-8	-8	*	30
EMV - ekosystémy	*						*	*		*					*			
s unims odinlšioos gioning - VAM yinsbilos		8	35	*			: 10			8		*						8
MKV - multikulturalita																		
MKV - etnický původ		*						.—8		*						*		
MKV - lidské vztahy		*		8-3				- 10				8 3	*			*	*	
MKV - kulturní diference										*							*	
neqorv3 mesį - 253		66		3	*			100		*		*		*		50		- S
těvz ε uqo1v∃ emejuvejdo - 20∃		*			*					*			*			*		00
èmìjes sèn těvs s sqorv∃ - 20∃		*				*		*		*	*		*			*		
VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodován		8	de us	0. 1 2						8	*	2						8
VDO - formy participace občanů v politickém životě		20		0						23								26
VDO - občan, společnost a stát		50								50								60
VDO - obč. společnost a škola				8-3				- 33	*	2		8-3				- 33		
jovson inlènom - VSO		*		*	*		*		*	*	*		*			*	*	
jovson ìnlàisos - VSO		*	*	*			*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*
jo vson Inteondoso - VSO	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	ŧ	*	*	*	*	*	*
těmbeĭ9	Prò	2	Vol.p.	Ö	ৰ	Z	Σ	FCH	Ф	Z	۵	9	ì	^	Prò	2	Z/	Volp
Ročník	ω	ω	00	6	0	0	0	6	0	6	თ	6	00	6	6	0	0	0

4. Učební plán

4.1. Tabulace učebního plánu

1. stupeň

			Ročník			Celkem předměty
Vyučovací předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	(min. + disponibilní dotace)
Český jazyk a literatura	9	9	9	7	7	41 (33+8)
Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9 (9+0)
Matematika	4	5	5	5	5	24 (20 +4)
Informatika	-	-	-	-	2	2 (1+1)
Prvouka	2	2	3	-	-	
Přírodověda	-	-	-	2	2	15 (12+3)
Vlastivěda	-	-	-	2	2	
Hudební výchova	1	1	1	1	1	40 (40 0)
Výtvarná výchova	1	2	1	2	1	12 (12+0)
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10 (10+0)
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	<i>5 (5+0)</i>
Celkem	20	22	25	25	26	118 (102 + 16)

2. stupeň

		Ro	čník		Celkem předměty
Vyučovací předmět	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	(min. + disponibilní dotace)
Český jazyk a literatura	5	5	5	5	<i>20 (15+5)</i>
Anglický jazyk	3	4	3	3	13 (12+1)
Německý jazyk	-	-	3	3	6 (6+0)
Matematika	5	5	5	5	20 (15+5)
Informatika	1	1	-	-	2 (1+1)
Fyzika	2	2	2	2	
Chemie	-	-	2	2	07 (04 0)
Přírodopis	2	2	2	2	27 (21+6)
Zeměpis	2	2	2	1	
Dějepis	2	2	1	2	44 (44 0)
Výchova k občanství	1	1	1	1	11 (11+0)
Hudební výchova	1	1	1	1	40 (40 0)
Výtvarná výchova	2	1	1	2	10 (10+0)
Pracovní činnosti	1	1	1	-	3 (3+0)
Tělesná výchova	3	2	2	2	10 (10 , 0)
Výchova ke zdraví	-	1	-	-	10 (10+0)
Celkem	30	30	31	31	122 (104+18)

Ředitel školy použije disponibilní časovou dotaci k realizaci předmětů speciálně pedagogické péče, jsou-li tato podpůrná opatření žákovi doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce žáka souhlasil s jejich poskytováním.

4. 2. Poznámky k učebnímu plánu

1. stupeň

1. Staperi		,
Vzdělávací oblast	<i>Předměty</i>	Zkratka
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Čj
	Anglický jazyk	Aj
Matematika a její aplikace	Matematika	M
Informační a komunikační technologie	Informatika	Inf
Člověk a jeho svět	Prvouka	Prv
	Přírodověda	Př
	Vlastivěda	VI
Umění a kultura	Hudební výchova	Hv
	Výtvarná výchova	Vv
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tv
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	PrČ

2. stupeň

Vzdělávací oblast	Předměty	Zkratka
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Čj
	Anglický jazyk	Aj
	Německý jazyk	Nj
Matematika a její aplikace	Matematika	M
Informační a komunikační technologie	Informatika	Inf
Člověk a příroda	Fyzika	F
	Chemie	CH
	Přírodopis	Р
	Zeměpis	Z
Člověk a společnost	Dějepis	D
	Výchova k občanství	VO
Umění a kultura	Hudební výchova	Hv
	Výtvarná výchova	Vv
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	PrČ
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tv
	Výchova ke zdraví	VZ

4.3 Poznámky k vyučovacím předmětům

- Český jazyk a literatura výuka je realizována převážně v kmenových učebnách, fakultativně je možno využít l jiných prostor (učebna ICT, relaxační kouty v chodbách aj.)
- Anglický jazyk (Aj) výuka je realizována v kmenových učebnách, fakultativně je možno využít I jiných prostor (učebna ICT aj.) Pokud je třída dělena, tak buď na dvě skupiny anglického jazyka, nebo na skupinu anglického jazyka proti tělesné výchově, popř. jiným předmětům dle potřeby. Pokud jsou dvě třídy v ročníku, bývá anglický jazyk obvykle dělen proti tělesné výchově, tj. chlapci z obou tříd tvoří jednu skupinu, dívky pak druhou.
- **Německý jazyk (Nj)** výuka je realizována v kmenových učebnách, popř. v jazykové učebně či jiných prostorách (učebna ICT). Pokud je třída dělena, tak na skupinu německého jazyka proti skupině jiného předmětu.
- **Matematika (M)** výuka je realizována převážně v kmenových učebnách, popř. v učebně ICT. Jsou-li dvě třídy devátého ročníku, je žákům nabídnuta diferenciace výuky na skupinu zaměřenou na intenzivní přípravu na střední školu a skupinu, která je zaměřena na fixaci základních matematických dovedností.
- Informatika (Inf) výuka je realizována převážně v učebně ICT.
- **Prvouka (Prv)**, **Přírodověda (Př)** a **Vlastivěda (VI)** výuka je realizována převážně v kmenových učebnách, fakultativně je možno využít i jiných prostor (učebně ICT, relaxační kouty na chodbách, učebna přírodopisu, exteriér).
- **Dějepis (D)**, **Výchova k občanství (VO)** výuka je realizována převážně v kmenových učebnách, fakultativně je možno využít učebnu ICT či jiné vhodné prostory školy.
- **Fyzika (F)** výuka je realizována převážně v odborné pracovně fyziky.
- Chemie (CH) výuka je realizována převážně v odborné pracovně chemie.
- **Přírodopis (P)** výuka je realizována převážně v odborné pracovně přírodopisu. **Zeměpis (Z)** výuka je realizována převážně v kmenových učebnách, fakultativně je možno využít i jiných prostor (učebna ICT, učebna fyziky a chemie aj.)
- **Hudební výchova** výuka je realizována převážně v kmenových učebnách, fakultativně v jiných vhodných prostorách školy (místo setkávání).
- **Výtvarná výchova (Vv)** výuka je realizována jednak v kmenových učebnách, jednak v relaxačních koutech na chodbách, popř. jinde.
- **Tělesná výchova (Tv)** předmět bývá od 6. ročníku dělen na dívky/hochy, obvykle proti dalšímu vhodnému předmětu. Výuka je realizována jednak v tělocvičně školy, jednak ve sportovním areálu TJ Sokol Mysločovice poblíž školy, jednak ve volné přírodě.
- **Výchova ke zdraví (VZ)** výuka je realizována převážně v kmenových učebnách či v tělocvičně školy.
- **Pracovní činnosti (PrČ)** výuka je realizována dle charakteru činnosti v kmenových učebnách, ve školní dílně, na školním pozemku, ve školní kuchyňce či v areálu školy.

Předmět speciálně pedagogické péče – je zajišťován pedagogickými pracovníky školy s rozšířenou kompetencí pro oblast speciální pedagogiky, speciálními pedagogy školy nebo školského poradenského zařízení při dodržení nejvyššího počtu povinných vyučovacích hodin, přičemž je zaměřen ve druhém stupni na nápravy v oblasti logopedických obtíží, řečové výchovy, specifických poruch učení, rozvoj grafomotorických dovedností, rozvoj vizuálně percepčních dovedností, zdravotní tělesné výchovy, nácvik sociální komunikace.

Podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou na naší škole zařazeny podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory předměty speciálně pedagogické péče. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.

Vyhláška č. 27/2016 Sb.

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1. Názvy vyučovacích předmětů

PŘEDMĚTY 1. STUPNĚ:

Český jazyk a literatura, Anglický jazyk, Matematika, Informatika, Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Pracovní činnosti

PŘEDMĚTY 2. STUPNĚ:

Český jazyk a literatura, Anglický jazyk, Německý jazyk, Matematika, Informatika, Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Dějepis, Výchova k občanství, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Pracovní činnosti, Tělesná výchova, Výchova ke zdraví

NEPOVINNÉ PŘEDMĚTY:

Jsou naplňovány dle reálné situace na základě zájmu žáků a možností školy.

5.2. Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů – 1. stupeň

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA (Čj)

Vzdělávací oblast jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Výuka českého jazyka obsahuje složky: Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu. Jednotlivé složky jsou navzájem propojeny a doplňují se.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat jazyková sdělení mluvená i psaná, číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit. Učí se výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity. V jazykové výchově získávají žáci vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. V literární výchově žáci postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky a schopnosti. Prostřednictvím četby poznávají literární tvorbu pro mladší školní věk včetně ilustrací.

Dovednosti získané v českém jazyce jsou základem pro úspěšné osvojování poznatků z jiných oborů.

<u>Či - 1. ročník</u>

Učivo

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA, JAZYKOVÁ VÝCHOVA, LITERÁRNÍ VÝCHOVA

PŘEDSLABIKÁŘOVÉ OBDOBÍ

- rozvíjení řeči s využitím žákovských zkušeností
- přípravná zraková a sluchová cvičení
- poslech čtených a vyprávěných pohádek
- dramatizace jednoduchých pohádek, zvláště takových, ve kterých se některý motiv opakuje
- memorování říkanek a básniček zpaměti, využití znalostí žáků z předškolního věku
- krátká vypravování žáků podle jejich zážitků a pozorování
- odpovědí na otázky
- náprava vadné výslovnosti nápodobou
- sluchová analýza a syntéza slabik ve slova, např. hádanky typu: "Je to hodně stromů a je to l-e-s. Co je to?"
- poznávání prvních souhlásek a samohlásek na začátku nebo na konci slova
- poznávání a čtení malých a velkých písmen: M, L, S, P, A, O, U, E, I
- začátky psaní v tomto období úzce souvisí s výukou čtení:
- uvolňovací cviky
- základní návyky při psaní
- příprava k psaní písmen psaní jednotlivých prvků písmen a číslic (čáry, oblouky, zátrhy, ovály, kličky, vlnovky)

SLABIKÁŘOVÉ OBDOBÍ

- pokračování v rozvíjení vyjadřování žáků
- seznamování žáků s lidovými pohádkami, rozpočitadly, říkankami, hádankami, vybrané se učí zpaměti, vyprávějí i dramatizují
- předčítání příběhů ze života dětí, z přírody, o zvířatech, propojování s výukou prvouky a výtvarné i hudební výchovy
- cvičení schopnosti naslouchat a něco si z příběhu zapamatovat, zapamatované vyjádřit mluveným, výtvarným nebo i pohybovým projevem
- vyjadřování individuálních pocitů z četby
- pozornost věnovat srozumitelnosti řeči žáků, nenásilně podporovat správnou výslovnost
- učit žáky respektovat základní pravidla při rozhovoru

- výuka čtení požadavek jasného a zřetelného čtení s porozuměním uplatňovat od čtení prvních slov:
- čtení otevřených slabik a slov složených z písmen poznaných v předslabikářovém období
- činnosti s písmeny skládací abecedy
- čtení dvojslovných, nejvýše trojslovných vět z poznaných slov
- postupné poznávání dalších hlásek a písmen
- čtení slabik, slov a krátkých vět
- čtení psacího písma
- čtení krátkých celků obsahem dětem přiměřených
- čtení s porozuměním v průběhu roku podporovat tvořením vět s danými slovy, kresbou k některým slovům a větám, odpověďmi na otázky k obsahu jednoduché věty, plněním krátkých a jasných napsaných pokynů
- řazení ilustrací podle dějové posloupnosti
- nácvik psaní malých a velkých písmen ve spojení se čtením
- psaní slabik a krátkých slov s jednoduchými spoji
- opis a přepis písmen, slabik, slov a krátkých vět, náročnost vět je nutné volit podle individuálních možností žáků
- psaní snadných a foneticky jasných slov podle diktátu po předcházející sluchové analýze a syntéze
- z hlediska potřeb čtení a psaní rozlišovat věty, slova, slabiky, hlásky (písmena)

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- Rozvoj schopností poznávání cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování
- Sebepoznání a sebepojetí já jako zdroj informací o sobě

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

 Komunikace – cvičení pozorování a aktivního naslouchání; technika řeči – řeč těla, řeč zvuků a slov; dialog, jeho pravidla; omluva, pozdrav, prosba

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve třídě

Očekávané výstupy

Žák.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- čte jednoduché věty plynule po slovech, složitější slova vázaně slabikuje
- čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti, odpovídá na otázky o obsahu přečteného textu
- umí naslouchat, vnímá základní komunikační pravidla v rozhovoru
- spisovně a srozumitelně mluví, snaží se o správnou výslovnost
- prostě, souvisle a jasně sděluje svoji zkušenost
- kulturně se chová a mluví (prosba, poděkování, omluva, blahopřání)
- zvládá základní hygienické a pracovní návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic ve větší liniatuře
- píše a spojuje písmena, slabiky, slova, užívá interpunkci, znaménka
- opíše a přepíše správně písmena, slabiky, jednoduchá slova a věty
- píše správně snadná a foneticky jasná slova podle diktátu po předcházející přípravě
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti, vypráví jednoduchý příběh

IAZYKOVÁ VÝCHOVA

- zná písmena abecedy ve vztahu jim odpovídajícím hláskám
- rozliší písmeno malé, velké, tištěné, psané; rozlišuje interpunkční znaménka
- rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky, člení slova na slabiky a hlásky (písmena)
- pozoruje jednoduché jazykové jevy

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- čte a přednáší zpaměti a ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného i poslouchaného textu mluveným, výtvarným nebo pohybovým projevem
- rozlišuje článek, báseň, nadpis, řádek, odstavec

<u>Čj - 2. ročník</u>

Učivo

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- Dokončení prvopočátečního čtení
- postupný přechod od vázaného slabikování ke správnému plynulému čtení slov, jednoduchých vět a krátkých textů
- důraz na porozumění čtenému, odpovědi na otázky
- dodržování pomlky po tečce, přirozená intonace
- správné čtení předložek se slovem

- vyhledávání slov, určitých myšlenek apod. v přečteném textu
- Rozvoj čtenářských schopností
- správné a plynulé čtení krátkých i delších vět, nácvik správného dýchání při čtení
- čtení textů délkou i obsahem přístupných věku žáků
- při opakovaném čtení dbát na intonaci
- objasňování významu slov, čtení s porozuměním
- vyhledávání slov vyjadřujících určitý vztah nebo myšlenku
- plnění úkolů z čítanky, motivace žáků, práce podle rozhodnutí žáka individualizace
- rozvíjení ústního, písemného i výtvarného vyjadřování žáků
- vyprávění podle obrázků
- vyprávění o osobním pozorování a příhodách ze života
- spojení čtení se psaním a prvoukou, rozvoj komunikačních dovedností
- vytváření svých vlastních zápisů z pozorování přírody, např. listy o květinách doplněné kresbou nebo vystřiženým obrázkem – moje kniha, zápisy o stromech aj.

PSANÍ

- procvičování tvarů písmen
- psaní slabik, slov a jednoduchých vět
- důraz na psaní s porozuměním
- první krátké písemné vyjadřování žákovských pozorování a zkušeností
- spojování výrazů podle významu, zápis a samokontrola
- využívání dovednosti psát při různých jednoduchých zápisech

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- vyjádření myšlenky
- seznámení s abecedou (práce s ní s oporou o napsanou abecedu)
- odpověď celou větou na otázky, druhy vět
- tvoření vět s danými slovy a k dané situaci
- pravopis věty (velké začáteční písmeno, interpunkční znaménka na konci věty)
- slovo, slabika, hláska, písmeno, slovní význam
- samohlásky, souhlásky, dvojhlásky
- výslovnost a psaní krátkých a dlouhých samohlásek
- psaní a výslovnost slabik tvrdých
- psaní a výslovnost měkkých slabik
- psaní souhlásek uprostřed a na konci slov (znělé a neznělé)
- psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě
- příprava na poznávání podstatných jmen a dějových sloves, zjišťování, která slova v souvislém textu označují osoby, zvířata nebo věci a která slova vyjadřují, co osoby, zvířata a věci dělají

- čtení a psaní předložek
- vlastní jména osob

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- vyprávění obsahu krátkého přečteného textu přiměřené obtížnosti
- vyjadřování obsahu textu obrázky a jejich řazení za sebou (obrázková osnova)
- přednes krátkých básní, které se žáci učí nazpaměť
- čtení přístupných dětských knih, vyprávění jejich obsahu, ilustrace ke knížce

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- Rozvoj schopností poznávání cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování
- Sebepoznání a sebepojetí já jako zdroj informací a sobě; co o sobě vím a co ne

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

 Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov; dialog, jeho pravidla; omluva, pozdrav, prosba

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

 Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

Očekávané výstupy

Žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- plynule čte s porozuměním věty, krátké i delší celky
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- dbá na pečlivou výslovnost, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech dbá na správné dýchání a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné slovní i mimoslovní prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické a pracovní návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic v přirozené velikosti a liniatuře, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení

 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává význam slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy podstatná jména, slovesa
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty; rozlišuje obecná a vlastní jména

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

<u>Čj - 3. ročník</u>

Učivo

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Rozvoj čtenářských dovedností

- správné, plynulé a uvědomělé čtení krátkých vypravování, ukázek z knih vhodně rozdělených na části; básní, bajek, pohádek přístupných chápání žáků
- výrazné čtení (po přípravě s učitelem) krátkých vypravování a básní s využitím intonace podle smyslu čteného textu, čtení s porozuměním
- tiché čtení (bez pohybu rtů) krátkých textů s jednoduchým dějem se samostatným způsobem zpracování otázek a úkolů, jimiž učitel kontroluje, jak žáci pochopili obsah přečteného článku (podle individuálních schopností žáků)
- objasňování významu slov a slovních spojení

- vyhledávání slov, výrazů, vlastních jmen v přečteném textu
- sestavování obrázkových osnov krátkého vypravování nebo přečteného článku a vyprávění jednoduchého příběhu podle nich
- vymýšlení názvů pro části povídek
- reprodukce vypravování a naučných textů nebo jejich částí
- krátké vyprávění vlastního zážitku
- pokus o vyprávění přečtené události ze stanoviska některé z jednajících osob

PSANÍ

- Procvičování psaní tvarů písmen a jejich spojení na předepsaných slovech navzájem spojených nějakým významem (psaní s porozuměním)
- Dodržování správných tvarů písmen, rovnoměrných vzdáleností mezi písmeny ve slovech i mezer mezi slovy na řádku a zachovávání stejného sklonu písma
- Pozvolné zrychlování psaní při dodržení úhlednosti písma
- Dodržování základních hygienických návyků při psaní

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- Opakování učiva z předešlého ročníku
- věta, slovo, slabika, písmeno
- činnosti s abecedou
- pravopis věty (velké písmeno na začátku, interpunkční znaménko na konci)
- výslovnost a psaní krátkých a dlouhých samohlásek a slabik
- psaní slov s tvrdými a měkkými slabikami
- psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě samostatně, ve slovech i slovních spojeních
- psaní souhlásek uprostřed a na konci slov (znělé a neznělé)
- Učivo 3. ročníku (žáci se s ním nově seznamují nebo je rozšiřují)
- význam slov
- obojetné slabiky
- pravopis i, í / y, ý po obojetných souhláskách uvnitř slov vyjmenovaná slova
- procvičování pravopisu základních vyjmenovaných slov a jasně z toho vyplývajících slov příbuzných, užívaných v životě – porozumění významu slov a slovních spojení
- pravopis vlastních jmen jednoduché typy
- seznámení se slovními druhy a jejich rozlišování v základním tvaru
- užívání správných gramatických tvarů podstatných jmen a sloves v mluveném projevu
- výslovnost a psaní znělých a neznělých souhlásek na konci a uprostřed slov
- poznávání podstatných jmen, jako pojmenování osob, zvířat, věcí, vlastností a dějů (rod a číslo podstatných jmen, pádové otázky)
- poznávání sloves (osoba, číslo, čas)

• psaní i, í ve slovesech (kreslí, kreslil, prosí, prosil, zlobí, zlobil ...)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- rozlišování prózy a veršů
- výrazný přednes krátkých básní nebo krátkých příběhů, které se žáci učí zpaměti
- poslech a čtení dětských knih přiměřených věku zápis a pamatování si jména autora, názvu knihy, jednoduché vyjádření toho, co žáka z knihy zaujalo (obrázek, věta)
- osvojování si dovednosti odpovídat na otázky k obsahu přečtené knihy
- vyprávění pohádek i vymýšlení pohádek žáky, odlišení pohádky od ostatních vyprávění
- vyjadřování obsahu ilustrací k přečtenému textu
- pokračování v zápisech listů o přírodě moje první kniha (mezipředmětové vztahy), tvořivá práce s obsahově přiměřeným textem

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- Rozvoj schopností poznávání cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
- Sebepoznání a sebepojetí já jako zdroj informací a sobě; co o sobě vím a co ne

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Poznávání lidí vzájemné poznávání se ve třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- Komunikace řeč těla, řeč zvuků a slov; dialog, jeho pravidla; omluva, pozdrav, prosba

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

 Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

Očekávané výstupy

Žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost

- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává význam slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy - 1. období

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Žák:

- čte s porozuměním jednoduché texty
- rozumí pokynům přiměřené složitosti
- dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše písmena a číslice
- dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a tvary písmen
- spojuje písmena a slabiky
- převádí slova z mluvené do psané podoby
- dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
- opisuje a přepisuje krátké věty

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Žák:

- rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
- rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku)
- tvoří slabiky
- rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
- píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Žák:

- pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
- reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost
  - vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluvit se v běžných situacích
  - má vytvořenou odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
  - popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
  - opisuje a přepisuje jednoduché texty
  - dbá na úpravný a čitelný písemný projev, dodržuje vzdálenost mezer mezi slovy

<u>Či - 4. ročník</u>

Učivo

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- naslouchání praktické vyjádření kontaktu s partnerem, věcné zaznamenat slyšené, reagovat otázkami
- mluvený projev dýchání, tvoření hlasu, výslovnost
- písemný projev správné sezení, držení psacího náčiní, úprava textu úhlednost, čitelnost, přehlednost
- žánry písemného projevu vypravování (osnova, nadpis, členění na odstavce, dodržování následnosti dějových složek), popis (rostlin, zvířat, věcí)
- písemné formy společenského styku psaní adres, pohlednic, blahopřání, korespondenční lístek
- psaní dopisu úprava dopisu, úhlednost, čitelnost
- psaní jednoduchých zápisů z učebního textu

JAZYKOVÁ VÝCHOVA A PRAVOPISNÉ JEVY

- nauka o slově zkoumání různých podob slova, rozlišování slov podle významů, rozlišování spisovných a nespisovných slov, citově zabarvených slov, kořen, předpona, přípona, rozlišování předpon a předložek
- uvědomělé používání i/y po obojetných souhláskách u vyjmenovaných a příbuzných slov
- určování slovních druhů
- pravopis koncovky (vzory) podstatných jmen, shoda přísudku s holým podmětem
- mluvnické kategorie podstatných jmen (rod, číslo, pád, vzor) a sloves (osoba, číslo, čas)
- skladba věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice, spojování vět do souvětí

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- zdokonalujeme se ve čtení, pracujeme s textem
- správné a plynulé čtení uměleckých a populárně-naučných textů
- nácvik správného slovního a větného přízvuku, přirozené intonace a správného frázování
- uvědomělé a dostatečně rychlé tiché čtení
- přednes básní nebo prózy s obsahem, kterému žáci rozumějí
- reprodukce obsahu textu

- hodnocení postav literárního díla
- povídáme si o knihách, divadle, televizních pořadech
- hodnocení ilustrací jak vystihují obsah textu, čím žáky zaujaly a proč
- hrdinové dětských seriálů porovnání zážitků hrdinů dětských seriálů s vlastními prožitky
- základy literatury poezie (lyrika, epika), próza (pověst, povídka, pohádka), divadlo, film

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- Rozvoj schopností poznávání cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení
- Seberegulace a sebeorganizace cvičení sebekontroly, sebeovládání regulace vlastního jednání a prožívání

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Poznávání lidí vzájemné poznávání ve skupině
- Mezilidské vztahy péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc
- Komunikace cvičení pozorování a naslouchání, dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Evropa a svět nás zajímá rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Lidské vztahy tolerantní vztahy a rozvoj spolupráce s jinými lidmi, vztahy mezi kulturami
- Multikulturalita specifické rysy jazyků, jejich rovnocennost, naslouchání druhým

Očekávané výstupy

Žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace
- umí posoudit úplnost nebo neúplnost jednoduchého textu
- vede správně rozhovor (i telefonický), umí nechat vzkaz na záznamníku
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost
- po stránce obsahové i formální píše správně jednoduché komunikační žánry

 sestaví osnovu vyprávění, vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu
- rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku
- rozlišuje slova spisovná a nespisovná
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov, ve svém mluveném projevu je využívá v gramaticky správných tvarech
- vyhledá základní skladební dvojici
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, spojuje věty v souvětí (využívá k tomu vhodných spojovacích výrazů)
- píše správně i/y po obojetných souhláskách

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- podle svých schopností volně reprodukuje jednoduchý text, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při rozboru literárních textů vědomě používá elementární literární pojmy

<u>Čj - 5. ročník</u>

Učivo

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- naslouchání praktické zdvořilé, kontakt s partnerem, věcné zaznamenat vyslechnutý čtený text (mluvený projev), reagovat otázkami
- mluvený projev rozlišování různých komunikačních situací, odpovídající vyjadřování, komunikační žánry – pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, základní komunikační pravidla (dialog a jeho pravidla), mimojazykové prostředky řeči
- písemný projev úprava textu (přehlednost, čitelnost, úprava textu)
- žánry písemného projevu adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis (předmětu, děje, pracovního postupu), jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník, poštovní poukázka, průvodka, podací lístek

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

slovní zásoba a tvoření slov – stavba slova, odvozování předponami a příponami,
 části slova (souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene)

- zdvojené souhlásky
- předpony s-, z-, vz-
- skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně
- pravopis i/y po obojetných souhláskách
- tvarosloví slovní druhy
- mluvnické kategorie podstatných jmen rod, číslo, pád, skloňování podle vzorů
- druhy přídavných jmen, pravopis
- slovesa mluvnické kategorie, slovesný způsob
- zájmena druhy zájmen, určování zájmen osobních
- číslovky druhy číslovek
- skladba základní větné členy, podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný, přísudek slovesný
- shoda přísudku s podmětem
- věta jednoduchá
- souvětí
- přímá řeč (interpunkce)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- zážitkové čtení a naslouchání
- poslech literárních textů
- tvořivé činnosti s literárním textem přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- základní literární pojmy literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- Rozvoj schopností poznávání cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění
- Seberegulace a sebeorganizace cvičení sebekontroly, sebeovládání, plánování učení a studia

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

 Komunikace – řeč těla, zvuků a slov, řeč lidských skutků, cvičení pozorování a aktivního naslouchání, komunikace v různých situacích

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá – život Evropanů a styl života v evropských rodinách

 Jsme Evropané – evropská integrace, čtyři svobody a jejich dopad na život jedince

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Mezilidské vztahy péče o dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
- Multikulturalita specifické rysy jazyků, jejich rovnocennost, naslouchání druhým

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality různé typy sdělení, rozdíl mezi reklamou a zprávou, vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti
- Stavba mediálních sdělení příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, principy sestavování zpravodajství
- Práce v realizačním týmu redakce školního časopisu, utváření týmu, komunikace a spolupráce

Očekávané výstupy

Žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu (vhodném pro daný věk), podstatné informace zaznamenává
- posoudí úplnost nebo neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení, zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikace v reklamě
- podle svého komunikačního záměru volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy, tempo
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost, podle komunikační situace je vhodně užívá
- píše správně (po stránce obsahové i formální) jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění, na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku

- určuje slovní druhy plnovýznamových slov, využívá je v gramaticky správných tvarech
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici, v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, obměňuje je podle potřeby projevu
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- podle svých schopností volně reprodukuje text, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy - 2. období

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Žák:

- čte s porozuměním jednoduché texty
- dbá na správnou výslovnost, tempo řeči
- tvoří otázky a odpovídá na ně
- vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
- má vytvořenou odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
- popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
- opíše a přepíše jednoduché texty
- dbá na úpravný a čitelný písemný projev, dodržuje vzdálenost mezer mezi slovy

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Žák:

- rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky, všechna písmena malé a velké abecedy
- odlišuje délku samohlásek
- tvoří slabiky
- píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech
- určuje souhlásky
- správně píše a čte znělé a neznělé souhlásky
- rozlišuje měkké a tvrdé souhlásky a je seznámen s jejich pravopisem

 správně vyslovovuje slova se skupinami dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě a je seznámen s jejich psaním

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Žák:

- vnímá rozdíl mezi prózou a poezií
- orientuje se ve čteném textu s pomocí učitele, AP
- určuje hlavní postavy
- vnímá rozdíly mezi pohádkovým a reálným prostředím
- dramatizuje jednoduchou pohádku
- vypráví zhlédnutý film nebo divadelní příběh podle daných otázek
- pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky, básničky a krátký text
- dokáže se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů
- čte krátké texty s porozuměním
- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu
- rozlišuje pojem kniha, časopis, noviny, ilustrace, text

ANGLICKÝ JAZYK (Aj)

Výuka cizím jazykům vytváří předpoklady pro budoucí zapojení žáků do vzájemné komunikace mezi národy v rámci Evropy i světa.

Výuka začíná ve třetím ročníku a na prvním stupni tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde především o probuzení zájmu o studium cizího jazyka a vytvoření pozitivního vztahu k předmětu.

Žáci se učí jednoduše a přiměřeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života. Upřednostňuje se dovednost porozumět slyšenému a ústně se vyjadřovat. Gramatická část je omezena na nezbytné minimum a slovní zásoba je volena na základě zájmu dětí. Výuka je propojena také s pohybovou a dramatickou výchovou.

<u>Aj – 3. ročník</u>

Učivo

MLUVNICE

- Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
- Sloveso "to be" a "to have got"
- Neurčitý člen a/an
- Číslovky 1 20
- Pravidelné tvoření množného čísla
- Hláskování

TEMATICKÉ OKRUHY

- Barvy
- Škola
- Rodina
- Lidské tělo
- Oblékání
- Zvířata
- Jídlo

SLOVNÍ ZÁSOBA

žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

 Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

 Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, cvičení aktivního naslouchání, vedení dialogu, komunikace v různých situacích

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá – naši sousedé v Evropě, tradice a zvyky

Očekávané výstupy

Žák:

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy – 1. období

Učivo

MLUVNICE

- Představení
- Pozdravy
- Základní barvy
- Číslovky 1 10
- Hláskování

TEMATICKÉ OKRUHY

- Pozdravy
- Barvy
- Čísla

SLOVNÍ ZÁSOBA

Žáci by si měli umět osvojit a umět používat základní slovní zásobu probíraných tematických okruhů

 přiřadit mluvenou a obrázkovou podobu téhož slova zopakuje slova, se kterými se v průběhu výuky setkal

Aj - 4. ročník

Učivo

MLUVNICE

- Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
- Sloveso "to be" a "to have got"
- Sloveso "can"
- Seznámení s přítomným časem prostým a průběhovým
- Předložky "on, in, under, next to, opposite"

TEMATICKÉ OKRUHY

Hudební nástroje

- Sport
- Ve městě
- Domov
- Škola vyučovací předměty
- Kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny)
- Zvířata, číslovky 0 100

SLOVNÍ ZÁSOBA

 žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA

fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

 Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

 Mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá – tradice a zvyky ve Velké Británii

Očekávané výstupy

Žák:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí jednoduchým číselným údajům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

MLUVENÍ

umí vyjmenovat hudební nástroje, vyjádřit, na který umí nebo neumí zahrát

- umí vyjmenovat volnočasové aktivity sporty, říci, zda umí nebo neumí ten který sport, zeptat se kamaráda, který sport umí, a co dělá ve volném čase
- umí vyřešit jednoduché situace související se seznámením, se zahájením a ukončením rozhovoru
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- vyhledává v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří na ni odpověď

PSANÍ

- vyplní osobní údaje do formuláře
- napíše krátký text; s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života

Aj - 5. ročník

Učivo

MLUVNICE

- Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
- Pravidla výslovnosti, přízvuk, vázání, rytmus
- Základní pravidla užívání členů
- Tvoření slov synonyma, antonyma, význam slov v kontextu
- Přivlastňovací pád
- Pravidelné i nepravidelné tvoření množného čísla
- Zájmena osobní a přivlastňovací (nesamostatná)
- Číslovky 0 100
- Sloveso "to be", "to have got"
- Modální sloveso "can", "must"
- Přítomný čas prostý a průběhový
- Předložky času
- Tázací výrazy kdy, kde, kdo, proč, co

TEMATICKÉ OKRUHY

- Škola instrukce ve třídě, školní předměty
- Rodina
- Domácí zvířata

- Volný čas
- Bydliště
- Oblečení
- Nákupy
- Ve městě místa, budovy
- Příroda
- Počasí
- Povolání
- Dopravní prostředky

SLOVNÍ ZÁSOBA

 žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA

vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

 Sebepoznání a sebepojetí – moje učení, moje vztahy k druhým lidem, zdraví a vyrovnané sebepojetí

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

 Kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět

Očekávané výstupy

Žák:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu
- poslouchá s porozuměním běžné pokyny a jednoduchý souvislý text vyučujícího

rozumí jednoduchým číselným údajům

MLUVENÍ

- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá
- zapojí se do jednoduchých rozhovorů, pozdraví a rozloučí se
- svými slovy vyjádří smysl textu
- umí používat aktivní slovní zásobu z daných tematických okruhů
- umí vyjádřit souhlas a nesouhlas
- umí se zeptat na cenu zboží v obchodě, provést jednoduchý nákup
- zjistí základní osobní údaje jméno, věk, záliby

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PSANÍ

- napíše krátký text; s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy - 2. období

Učivo

MLUVNICE

- Představení
- Pozdravy
- Základní barvy
- Číslovky 1 20
- Hláskování

TEMATICKÉ OKRUHY

- Pozdravy
- Barvy
- Čísla

SLOVNÍ ZÁSOBA

Žáci by si měli umět osvojit a umět používat základní slovní zásobu probíraných tematických okruhů

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

 Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, cvičení aktivního naslouchání

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI – ŽÁK BY MĚL

- rozumět jednoduchým pokynům, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- přiřadit mluvenou a obrázkovou podobu téhož slova zopakuje slova, se kterými se v průběhu výuky setkal

MATEMATIKA (M)

Matematické vzdělávání pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě, učí je vyjadřovat se pomocí čísel. Matematika je tvořena čtyřmi tematickými okruhy: Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

Matematika je založena na aktivních činnostech dětí. Poskytuje jim vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Žáci si postupně osvojují jednoduché aritmetické operace s přirozenými čísly, tvoří a řeší úlohy ze života, modelují reálné situace a hovoří o nich. Změny, závislosti a vztahy děti pozorují na známých jevech. Geometrické útvary určují a znázorňují, hledají podobnost a odlišnost útvarů, které se vyskytují kolem nás, vytvářejí si správné návyky grafického projevu v geometrii.

Matematika v tomto období rozvíjí paměť žáků, jejich představivost, tvořivost a logický úsudek, přispívá k formování osobnosti žáků, podporuje důslednost a sebedůvěru.

M - 1. ročník

Učivo

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE, ZÁVISLOSTI A VZTAHY (ČÍSELNÝ OBOR 0 – 20)

- vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru
- přirozená čísla 1 až 5 numerace, vidění počtu věcí do 5
- rozklady čísel

- tvoření slovních úloh žáky bez užití početních výkonů (ze začátku i bez znalosti číslic)
- porovnávání počtu věcí
- sčítání a odčítání přirozených čísel spojené s manipulačními činnostmi (do 5)
- slovní úlohy doplněné příkladem (do 5)
- přirozená čísla 1 až 10 numerace, vidění počtu věcí do 10
- číslice, znaménka <, >, =, +, -, čtení a psaní čísel, porovnávání čísel, číselná řada
- rozklady přirozených čísel do 10
- sčítání a odčítání přirozených čísel v oboru do 10, názorné zavedení pomocí činností
- jednoduché slovní úlohy ze života řešené na základě manipulace s věcmi i penězi
- orientace v prostoru (před, za, vedle, vpravo, vlevo, dole, nahoře)
- automatizace spojů sčítání a odčítání do 10
- porovnávání počtu věcí, porovnávání čísel
- přirozená čísla do 20 numerace
- sčítání a odčítání v 2. desítce s využitím analogie s 1. desítkou (bez přechodu přes desítku)
- vztahy o několik více, o několik méně
- slovní úlohy ze života (obor do 20)

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

 poznávání základních geometrických útvarů – využití vhodných stavebnic, stavby podle předlohy i podle fantazie (trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh, krychle, kvádr, válec, koule)

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

 Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování

SOCIÁLNÍ ROZVOI

 Komunikace – cvičení pozorování a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování, vysvětlování

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy

Žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- vidí počet věcí 0 10, má představu o číslech 0 20 na základě názoru, používá přirozená čísla k modelování reálných situací
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání čísel
- dovede sčítat a odčítat čísla 0 10 automatizace spojů; zpaměti sčítá a odčítá čísla v oboru 10 – 20 bez přechodu desítky, využívá analogie s první desítkou
- pozoruje, objevuje a řeší jednoduché modelové situace na základě manipulace s penězi a věcmi
- vytváří a řeší jednoduché slovní úlohy ze života (obor do 20, sčítání, odčítání, porovnávání), následně formuluje odpověď

ZÁVISLOSTI, VZTAHY, PRÁCE S DATY

- porovnává počet věcí v oboru do 20
- orientuje se v prostoru (před, za, vedle, nahoře, dole, vlevo, vpravo)
- popisuje jednoduché vztahy z praktického života (více, méně, o několik více, o několik méně)
- dovede obchodovat s mincemi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

 objevuje, pozoruje a určuje geometrické útvary (trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh, krychle, kvádr, válec)

<u>M – 2. ročník</u>

Učivo

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE, ZÁVISLOSTI A VZTAHY (ČÍSELNÝ OBOR 0 –100)

OPAKOVÁNÍ UČIVA 1. ROČNÍKU

- rozklady čísel do 10
- numerace do 20
- porovnávání čísel
- automatizace spojů sčítání a odčítání do 20 bez přechodu desítky
- jednoduché slovní úlohy spojené s názorem

SČÍTÁNÍ A ODČÍTÁNÍ S PŘECHODEM PŘES DESÍTKU VYVOZENÉ NA ZÁKLADĚ MANIPULAČNÍCH ČINNOSTÍ ŽÁKŮ

PŘIROZENÁ ČÍSLA DO 100 – NUMERACE – VYTVÁŘENÍ PŘEDSTAV ČÍSEL NA ZÁKLADĚ NÁZORU

- posloupnost přirozených čísel
- počítání po desítkách, počítání po jednotkách v různých desítkách
- čtení a zápis čísel, číselná řada, číselná osa
- porovnávání čísel
- zaokrouhlování čísel na desítky na základě práce s číselnou osou

SČÍTÁNÍ A ODČÍTÁNÍ V OBORU DO 100

- sčítání a odčítání násobků 10
- přičítání jednociferných čísel k celým desítkám i jejich odčítání od celých desítek
- sčítání a odčítání v jednotlivých desítkách s využitím analogie s počítáním
- v první desítce
- sčítání a odčítání s přechodem desítek
- sčítání a odčítání dvojciferných čísel
- počítání s "penězi"
- vytváření jednoduchých slovních úloh k jednotlivým typům příkladů na sčítání
- a odčítání (využití při obchodování)
- řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel, vztahy "o několik více",
- "o několik méně"

NÁSOBENÍ A DĚLENÍ PŘIROZENÝCH ČÍSEL V OBORU DO 100

- názorné zavedení násobilky 1, 2, 3, 4, 5, 10, které je odvozeno z opakovaného sčítání stejných čísel
- činnosti vedoucí k pochopení násobilky a jejímu procvičování
- slovní úlohy, které vedou k pochopení úsudku několikrát více (s využitím peněz)

ORIENTACE V ČASE

 jednotky času (hodina, minuta), poznání kolik je hodin na hodinách ručičkových i digitálních, orientace v čase – den, týden, měsíc

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

ZÁKLADNÍ ÚTVARY V ROVINĚ A PROSTORU

- hry s geometrickými útvary v rovině a prostoru, modelování, rozlišování modelů těles i geometrických tvarů ve svém okolí (obdélník, čtverec, kruh, trojúhelník, krychle, kvádr, válec, koule, kužel, jehlan)
- rozvíjení prostorové představivosti stavebnice, soubory krychlí, apod.
- rovné a křivé čáry, lomená čára, bod, úsečka

- rýsování úseček a měření jejich délek, odhad délky úsečky
- praktické měření délek, jednotky délky: metr, decimetr, centimetr

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

 Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

 Komunikace – cvičení pozorování a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování, vysvětlování, komunikace v různých situacích

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy

Žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, zaokrouhluje na desítky
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly; sčítá a odčítá přirozená čísla v oboru do 100 s přechodem desítky
- využívá počítání s "penězi", činnostně si osvojil spoje násobilek 2, 3, 4, 5, dělí v oboru násobilek 3, 4, 5
- řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace, využívá obchodování s "penězi"

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- orientuje se v čase (hodina, minuta, den, týden, měsíc)
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života (o několik více, o několik méně, zaokrouhlování čísel na desítky, názorné zavedení násobilky jako opakovaného sčítání stejných čísel, vztah několikrát více)
- doplňuje tabulky

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník, kvádr, krychle, válec, koule, jehlan, kužel)
- porovnává velikost útvarů, prakticky měří délky a odhaduje délku úsečky

<u>M – 3. ročník</u>

Učivo

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE, ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

(ČÍSELNÝ OBO R 0 –1 000)

OPAKOVÁNÍ UČIVA 2. ROČNÍKU

- počítání do 20 s přechodem přes 10
- numerace do 100
- sčítání a odčítání v oboru do 100
- slovní úlohy vedoucí k sčítání a odčítání i k porovnávání o několik více, o několik méně
- příprava písemného sčítání a odčítání do 100. Slovní úlohy vedoucí k porovnávání rozdílem
- násobení a dělení v oboru násobilek do 100, automatizace spojů
- slovní úlohy vedoucí k násobení a dělení a rozlišování úsudků několikrát více, několikrát méně a jejich obměny
- na základě manipulačních činností rozlišovat úsudky: o několik více, o několik méně, několikrát více, několikrát méně
- násobení dvojciferných čísel jednociferným číslem (velká násobilka vyvozená činnostními postupy s oporou o zapsaný příklad)
- užití závorek v příkladech se dvěma početními výkony

PŘIROZENÁ ČÍSLA V OBORU DO 1 000 – NUMERACE

- vytvoření představy čísel na základě názoru: činnosti žáků s pomůckami "papírové mince a bankovky", čtvercová síť
- posloupnost přirozených čísel, počítání po stovkách, desítkách, jednotkách
- čtení a zápis čísel
- práce s číselnou osou
- porovnávání čísel
- zaokrouhlování čísel na stovky, na desítky
- Sčítání a odčítání zpaměti, příklady typu: 241 + 7; 325 3; 530 + 40; 490 + 60;
- 380 20; 240 50; 300 8; 600 40 (při sčítání a odčítání zpaměti má nejvýše jedno číslo všechny tři číslice různé od nuly)

- seznámení s písemným sčítáním dvou trojciferných čísel, odhady výsledků
- seznámení s písemným odčítáním dvou trojciferných čísel, kontrola výpočtu sčítáním
- slovní úlohy s jedním početním výkonem a jejich obměny, nácvik jejich zápisů
- seznámení s prováděním odhadu předběžného výsledku řešení slovních úloh
- slovní úlohy se dvěma početními výkony, využití námětů z obchodování

ORIENTACE V ČASE

jednotky času (hodina, minuta, vteřina), jednoduché převody, orientace v čase

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

ZÁKLADNÍ ÚTVARY V ROVINĚ A PROSTORU

- přímka, polopřímka, bod
- rýsování přímek, vzájemná poloha přímek (rovnoběžky, různoběžky), průsečík přímek
- vyznačování polopřímek
- bod ležící na přímce a mimo přímku, úsečka a její označování, odhadování a měření délky úsečky
- rýsování úsečky dané délky
- jednotky délky (metr, decimetr, centimetr, milimetr, kilometr), jejich rozlišování, vytvoření správné představy o velikosti jednotek na základě činností, jednoduché převody (m, dm, cm, km)
- měření délek stran rovinných obrazců
- čtverec a obdélník jejich náčrty kreslené do čtvercové sítě i volně na papír
- výpočet obvodu rovinného obrazce sečtením délek jeho stran
- rozvoj prostorové představivosti (stavby z krychlí na vrstvy), stavby podle předlohy
- tělesa kolem nás poznávání geometrických útvarů a jejich modelování
- měření délek hran tělesa
- manipulace s kružítkem, rýsování kružnic

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

 Rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

 Komunikace – dialog a jeho pravidla, komunikace v různých situacích, pozdrav, prosba, žádost

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy

Žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly (má zautomatizovány násobilkové spoje v oboru násobilek do 100; sčítá a odčítá zpaměti jednoduché příklady do 1 000 bez přechodu desítek)
- seznámil se s písemným sčítáním a odčítáním dvou trojciferných čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace, užívá námětů z obchodování

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času (hodina, minuta, sekunda)
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života (o několik více, o několik méně, několikrát více, několikrát méně, zaokrouhlování čísel, odhady výsledků)
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- narýsuje přímku, rozezná polohu dvou přímek, rovnoběžky, různoběžky, průsečík přímek, polohu bodu
- porovnává velikost útvarů, označuje úsečku, měří a odhaduje délku úsečky; orientuje se v jednotkách délky (m, dm, cm, mm, km)
- sestrojí úsečku dané délky s přesností na milimetry
- určí obvod daného obrazce (trojúhelník, čtverec, obdélník) sečtením délek jeho stran
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
- čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
- zná matematické operátory + , , = , < , > a umí je zapsat
- sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
- řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20
- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

- pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
- rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují
- používá pravítko

<u>M – 4. ročník</u>

Učivo

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- opakování a procvičování učiva v oboru do 1 000, pamětné sčítání a odčítání, vlastnosti sčítání a odčítání přirozených čísel, upevňování a automatizace násobilkových spojů, vlastnosti násobení, pamětné násobení dvojciferného čísla jednociferným, dělení se zbytkem v oboru násobilek, písemné sčítání, odčítání, násobení jednociferným činitelem v oboru do 1000
- písemné dělení jednociferným dělitelem v oboru do 1 000 (zkouška násobením)
- rozšíření číselného oboru nad 1 000 (čtení a psaní čísel, porovnávání, zaokrouhlování)

- přičítání a odčítání desítek, stovek a tisíců zpaměti v oboru rozšířeném nad 1 000
- písemné sčítání a odčítání v rozšířeném oboru
- násobení a dělení přirozených čísel 10, 100 a 1 000 zpaměti
- vyvození násobení a dělení čísel zakončených nulami
- algoritmus písemného násobení dvojciferným činitelem, vlastnosti násobení
- dělení jednociferným dělitelem
- zlomky

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- práce s tabulkami a diagramy
- čtení údajů z tabulek v učebnici a pracovních sešitech (např. Nová škola Brno)
- sestavování podobných tabulek
- pozorování diagramů zařazených do učebnic, vyvozování vztahů mezi čísly

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

- základní útvary v rovině a prostoru, jejich rozlišování
- měření délek, délka úsečky, lomené čáry, rozměry obrazců, délky hran těles
- jednotky délky, jednoduché převody jednotek
- přímka, polopřímka, úsečka, bod, rýsování a popis
- kružnice, kruh, rozlišení, rýsování a popis
- kolmice a rovnoběžky, náčrty a rýsování
- jednoduché konstrukce čtverce, obdélníku, pravoúhlého trojúhelníku, náčrty
- grafické sčítání úseček
- obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, mnohoúhelníku
- obsah čtverce a obdélníku
- osově souměrné útvary

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

- slovní úlohy zadané netradičním způsobem (vyžadující třídění a rozlišování údajů)
- slovní úlohy z praktického života
- číselné a obrázkové řady
- magické čtverce
- úlohy k procvičování prostorové představivosti

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

 Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly a sebeovládání, organizace vlastního času, stanovování osobních cílů

- Psychohygiena dovednosti pro pozitivní naladění mysli, zvládání stresových situací, uvolnění, relaxace
- Kreativita cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, schopnosti vidět věci jinak

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Mezilidské vztahy respektování, podpora, pomoc
- Kooperace a kompetice rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci, vedení a organizování práce skupiny

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy

Žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady
- kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených čísel
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice)
- graficky sčítá a odčítá úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- určí obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku
- určí obsah čtverce a obdélníku výpočtem i s pomocí čtvercové sítě, užívá základní jednotky obsahu
- sestrojí rovnoběžky a komice

 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru přikládáním papíru

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je nezávislé na obvyklých postupech

<u>M – 5. ročník</u>

Učivo

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- procvičování všech početních výkonů při počítání zpaměti, automatizace násobilkových spojů a dělení v oboru násobilek beze zbytku i se zbytkem
- početní výkony s přirozenými čísly a jejich vlastnosti (komutativnost, asociativnost, distributivnost)
- písemné algoritmy početních operací: sčítání, odčítání, násobení
- písemné dělení jednociferným dělitelem
- rozšíření číselného oboru přes milion (numerace)
- zaokrouhlování přirozených čísel
- slovní úlohy na jeden nebo dva početní výkony
- slovní úlohy z praktického života
- desetinná čísla

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- čtení údajů z tabulek a diagramů
- využívání nákresů a tabulek při řešení slovních úloh
- vyhledávání a třídění číselných informací z praktického života
- čtení údajů z vhodně sestavené tabulky a vytváření grafu
- orientace v jízdním řádu
- znázornění čísla v desítkové soustavě (číselná osa, teploměr, model)

GEOMETRIE V ROVINĚ I V PROSTORU

- procvičování rýsování základních geometrických útvarů v rovině
- rýsování podle slovního i písemného popisu, slovní ústní popis narýsovaného
- jednotky délky a jejich převody, měření délky
- obvod rovinných obrazců, trojúhelníků, čtyřúhelníků, libovolně zvolených mnohoúhelníků
- obsah čtverce a obdélníku, základní jednotky obsahu
- osová souměrnost, určení osy souměrnosti, osa úsečky, osa úhlu
- základní útvary v prostoru (kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, koule)

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

- slovní úlohy, které se řeší netradičním způsobem
- číselné a obrázkové řady
- "magické" čtverce, matematické hádanky
- úlohy vyžadující prostorovou představivost
- úlohy matematických soutěží (Klokánek, Matík)

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- Seberegulace a sebeorganizace cvičení sebekontroly a sebeovládání, organizace vlastního času, stanovování osobních cílů
- Psychohygiena dovednosti pro pozitivní naladění mysli, zvládání stresových situací, uvolnění, relaxace
- Kreativita cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, schopnosti vidět věci jinak

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Mezilidské vztahy respektování, podpora, pomoc
- Kooperace a kompetice rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci, vedení a organizování práce skupiny

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy

Žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- desetinné číslo porovnávání, sčítání, odčítání, zaokrouhlování, násobení a dělení desetinných čísel přirozeným číslem

 porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice), užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- čte, píše a používá číslice v oboru do 20
- sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
- řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20
- čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose
- zná matematické operátory + , , = , < , > a umí je zapsat
- řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 100, umí rozklad čísel v oboru do 100
- s názorem zvládá řady násobků čísel 2-10 do 100
- s názorem zvládá násobilku 2,3,5,10 do 100
- chápe násobení s 0,1
- seznámí se s kalkulátorem

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 100
- zvládá orientaci v prostoru
- určí čas s přesností na celé hodiny
- zná základní jednotky délky a hmotnosti m, kg
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi, bankovkami

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

- pozná a pojmenuje základní rovinné útvary a umí je graficky znázornit
- rozpozná rovnou a křivou čáru
- používá pravítko
- umí pojmenovat úsečku, narýsuje ji a ví, jak se označuje, umí změřit její délku

INFORMATIKA (Inf)

Obsah učiva směřuje k dosažení základní úrovně informační gramotnosti, tzn. získat základní dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Inf - 5. ročník

Učivo

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

- základní pojmy informační činnosti informace, informační zdroje, informační instituce
- struktura, funkce a popis počítače a přídavných zařízení
- operační systémy a jejich základní funkce
- seznámení s formáty souborů
- multimediální využití počítače
- zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

- společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)
- základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)
- metody a nástroje vyhledávání informací

formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

základní funkce textového a grafického editoru

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

Rozvoj schopností poznávání, kreativita

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

Komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení

Očekávané výstupy

Žák:

- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím
- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení
- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- dokáže popsat základní části počítače
- osvojí si základní obsluhu počítače
- ovládá základní orientaci na klávesnici
- ovládá základní manipulaci se soubory (otevřít, uložit)
- pracuje s výukovými a zábavnými programy dle pokynů
- zná způsoby komunikace na internetu (elektronická pošta, chat)
- dodržuje pravidla bezpečného a zdravotně nezávadného zacházení s výpočetní technikou

PRVOUKA (Prv)

Prvouka uvádí žáky 1. – 3. ročníku do prostředí školy a řádu školního života. Vytváří předpoklady pro formování základních pracovních a režimových návyků.

Žáci pozorují přírodní jevy, orientují se v prostoru a čase, získávají představy o podstatných věcech doma, ve škole, v obci a okolí, vytvářejí si pozitivní vztah k rodině, spolužákům, škole, domovu a přírodě. Dostávají základní poučení o lidském těle a o ochraně zdraví, bezpečí (včetně situací ohrožení), osvojují si základní hygienické a kulturní návyky. Do výuky je zařazováno co nejvíce regionálních přírodních a společenských prvků.

K novým poznatkům žáci dospívají na základě vlastních činností a přímého pozorování skutečnosti. Výsledky zaznamenávají různými způsoby, to je výtvarně i písemně. Charakteristické pro výuku prvouky je její prolínání s učivem ostatních předmětů a se životem regionu. Učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Jednotlivé činnosti mohou být vhodně kombinovány a propojovány i v jiných tematických celcích než je jedna vyučovací hodina.

Prv - 1. ročník

Učivo

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- škola poznávání prostorů školy, orientace ve škole
- třída v hodině školní režim a řád, organizace práce ve škole, orientace v prostoru třídy, pracovní návyky ve vyučovací hodině
- třída o přestávce hygienické návyky o přestávce, sebeobsluha, stravování, základy sebekázně
- pracovní a odpočinkové činnosti zdravé návyky, úklid pracovního místa, správné sezení a stání, nošení aktovky
- blízké okolí školy bezpečný příchod do školy a odchod ze školy (např. v dopravní výchově), riziková místa a situace

LIDÉ KOLEM NÁS

- chování lidí osvojování forem vhodného chování ke spolužákům, k dospělým, ke kamarádům a k cizím, neznámým lidem
- rodina svátek v rodině, příbuzenské vztahy v rodině, významné události v rodině
- život v rodině rozdělení rolí v rodině, práva a povinnosti členů rodiny, společné činnosti, rodinné prostředí, život rodiny
- soužití lidí různé obchody, prodavač, zákazník, různé způsoby nákupů a úhrad zboží, svět financí
- jak lidé cestují pozorování světa kolem sebe, rozpoznání druhů dopravních prostředků

LIDÉ A ČAS

ORIENTACE V ČASE, SOUČASNOST A MINULOST V NAŠEM ŽIVOTĚ

- Vánoce, Velikonoce zvyky a tradice
- dny v týdnu, dny volna, pracovní dny, datum, kalendář, roční období
- měsíce, roční období, rok představa roku s charakteristickými znaky jednotlivých ročních období
- hodiny, měření času hodiny ciferníkové a digitální, základní orientace v čase; teď, před chvílí, za chvíli, dříve, později, včera, zítra apod.
- práce a volný čas, pracovní činnosti, denní režim, povolání, tělesná a duševní práce, výsledky práce, odpovědnost za výsledky práce

ROZMANITOST PŘÍRODY

PŘÍRODA – POZOROVÁNÍ A POPIS PROMĚN PŘÍRODY. ZÁZNAMY

- život v přírodě v parku, v lese, na poli, na zahradě pozorování a popis životních projevů rostlin a živočichů v různých ročních obdobích
- podzimní práce na poli, na zahradě, zemědělské plodiny
- péče člověka o zimní přírodu a zvířata
- jaro v místní krajině, počasí na jaře, oteplování, délka dne a noci
- určování a stavba těla některých rostlin, popis vývoje plodů, sledování života rostlin
- živočichové ve volné přírodě, základní skupiny živočichů, pozorování různých živočišných druhů a jejich stavby těla, nejznámější ptáci
- hospodářská a domácí zvířata a jejich mláďata popis a určování známých zvířat
- vztah člověka a přírody životní prostředí, ochrana přírody
- vycházky do přírody les, háj, studánky, vhodné chování v přírodě
- rizika v přírodě rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi;
   mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

ČLOVĚK. POZNÁVÁME SVÉ TĚLO

- určování základních částí těla člověka
- rozdíly mezi lidmi různých částí světa

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

- péče o zdraví zdraví a nemoc, běžné nemoci a jejich obvyklé příznaky, ochrana proti nemocem, chování nemocného
- osobní hygiena, péče o zevnějšek základní hygienické návyky v denním režimu
- výživa denní stravovací a pitný režim, jeho význam pro zdraví, sestavování jednoduchého jídelníčku

- návykové látky a zdraví odmítání návykových látek
- osobní bezpečí, bezpečné chování v krizové situaci šikana, týrání; zásady bezpečného chování, které neohrožuje zdraví dítěte a zdraví jiných
- bezpečné chování za mimořádných událostí dodržování pokynů dospělých
- situace hromadného ohrožení jméno, adresa, orientace v místě, dodržování pokynů dospělých

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- Sebepoznání a sebepojetí já jako zdroj informací o sobě
- Seberegulace a sebeorganizace cvičení sebekontroly a sebeovládání

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Mezilidské vztahy péče o dobré vztahy
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Evropa a svět nás zajímá rodinné příběhy; lidová slovesnost, zvyky a tradice v regionu

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Ekosystémy les, pole vycházky, pozorování přírody
- Základní podmínky života

Očekávané výstupy

Žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- zná své jméno a adresu svého bydliště
- umí se orientovat ve škole a jejím blízkém okolí

LIDÉ KOLEM NÁS

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, zná jména členů své rodiny; ví, co dělají rodiče, umí vyjádřit život v rodině
- užívá základní pravidla slušného chování vůči dětem i dospělým

LIDÉ A ČAS

- určí roční období, dny v týdnu, má základní orientaci v čase
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě
- vnímá významné události a tradice místa, v němž žije

 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině, o místě, v němž žije, o činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, zná nejznámější povolání a výrobky řemeslníků

ROZMANITOST PŘÍRODY

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích; dodržuje pravidla chování v přírodě
- zná domácí zvířata a nejznámější ptáky; poznává rostliny a živočichy žijící v lese, v sadu, na zahradě, na poli

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- pečuje o své zdraví dodržováním základních hygienických návyků a vhodným režimem dne; pojmenuje základní části lidského těla; ví, které potraviny patří ke zdravé výživě
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která
  je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc
- uplatňuje základní pravidla chodce v silničním provozu
- zvládne sám sebe ve svízelné situaci reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Prv - 2. ročník

Učivo

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- Škola jsem školák, třída ve vyučovací hodině, třída o přestávce, činnosti dětí ve škole
- Cesta do školy bezpečná cesta do školy a ze školy, dopravní prostředky, činnost chodce

DOMOV

- domov místo, kde bydlím, kde nalézám ochranu, pochopení, soukromí, radost
- bydliště adresa, telefon
- dům jeho označení, členění
- okolí bydliště, významné budovy v obci
- obec a její části, poloha v krajině
- sousední obce, významná místa a budovy

LIDÉ KOLEM NÁS

- moje rodina příbuzenské vztahy v rodině, práva a povinnosti členů rodiny, významné události v rodině, společné činnosti a domácí práce v rodině
- chování lidí pravidla slušného chování v mezilidských vztazích, chování ke kamarádům, k dospělým lidem, tolerance

PRÁCE A VOLNÝ ČAS

- vhodně a nevhodně trávený volný čas, doba práce, doba odpočinku
- vytváření představy o jednotlivých profesích; suroviny a výrobky
- Svátek matek připomenutí významného dne

LIDÉ A ČAS

- Vánoce, zvyky a tradice zimní svátky, Nový rok
- Velikonoce, zvyky a tradice na jaře, regionální zvyklosti

ORIENTACE PODLE HODIN

- části dne, hodiny, půlhodiny, čtvrthodiny, minuty, sekundy, měření času
- orientace v čase a časový řád, časový sled událostí, denní režim, roční období
- pravidelné střídání opakovaných činností lidí

KALENDÁŘNÍ ROK

- rok, roční období (jejich začátky), měsíce, termíny (včera, dnes, zítra), kalendáře, porovnání školního a kalendářního roku v souvislosti s ročními obdobími
- minulost, současnost, budoucnost kalendář, datum, letopočet, základní orientace v čase, pochopení rozdílu mezi dějem v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ROZMANITOST PŘÍRODY

 proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích – vycházky, pozorování přírody a počasí, zaznamenávání pozorovaných jevů písemně i výtvarně

ROSTLINY

- zelenina a její druhy, ovocné stromy a ovoce pozorování práce na zahradě, známé a snadno dostupné druhy rostlin, stavba těla těchto rostlin, funkce jednotlivých částí rostlin
- zemědělské plodiny pozorování práce na poli, popis známé rostliny, význam rostlin pro člověka, užitkové rostliny
- pokojové rostliny péče o rostliny v domácnosti, rostliny okrasné a užitkové, určování některých druhů
- rostliny na louce, v lese, u vody popis a určování některých rostlin a jejich částí

ŽIVOČICHOVÉ

- živočichové ve volné přírodě pozorování života živočichů, popis známých zvířat, porovnávání životních projevů různých živočichů v přírodě
- ptáci a jejich hnízda znaky života živočichů, základní skupiny živočichů a stavba jejich těla
- živočichové v zajetí užitková, hospodářská, domácí zvířata; péče o živočichy v zajetí, zacházení s drobnými domácími zvířaty
- společenstva les, louka, pole, u vody a ve vodě sledování dostupných rostlin a živočichů, jejich typických znaků; význam vody pro člověka, ochrana vodních zdrojů, ochrana přírody
- Den Země vycházky, ochrana přírody

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- člověk určování jednotlivých částí těla, lidské smysly
- nemoc a úraz význam péče o zdraví, co může a co nemůže člověk během života ovlivnit
- osobní bezpečí zvládání krizových situací (šikana, násilí, chování za mimořádných událostí)

BEZPEČNOST PŘI SPORTECH

- hygiena a čistota orientace v základních lidských potřebách
- potraviny a správná výživa
- orientace v základních lidských potřebách
- stolování společná činnost vytvářející pocit domova v rodině

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- Sebepoznání a sebepojetí já jako zdroj informací o sobě; moje tělo a moje psychika, co o sobě vím a co ne
- Seberegulace a sebeorganizace cvičení sebekontroly a sebeovládání
- Psychohygiena dobrá organizace času

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Mezilidské vztahy péče o dobré vztahy
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Evropa a svět nás zajímá rodinné příběhy; lidová slovesnost, zvyky a tradice v regionu

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

• Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti

Lidské vztahy

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Ekosystémy les, pole, louka
- Základní podmínky života

Očekávané výstupy

Žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- orientuje se v místě svého bydliště a v místě sídla školy, rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí, riziková místa a situace
- pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci
- vnímá okolní krajinu a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, vnímá pojmy rodina, domov, obec
- rozlišuje pracovní činnosti a aktivitu ve volném čase
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

LIDÉ A ČAS

- vnímá čas, orientuje se podle hodin, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti, užívá kalendářní rok
- sleduje významné místní události, vnímá tradice regionu, interpretuje tradice spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje základní poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

ROZMANITOST PŘÍRODY

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v ročních obdobích, vnímá krásu přírody a její ochranu
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků (zelenina, ovocné stromy, plody, lesy, lesní stromy, vodní živočichové)

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví, orientuje se v pojmech zdraví, nemoc, úraz, první pomoc

- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která
  je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
- ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Prv - 3. ročník

Učivo

MÍSTO, KDE ŽIJEME

DOMOV, ŠKOLA, OBEC

- domov bydlení, bydliště a jeho okolí, adresa bydliště, orientace v nejbližším okolí bydliště
- škola bezpečná cesta do školy, dopravní značky, školní řád, riziková místa a situace, krajina v okolí školy
- naše obec název obce, její části, poloha v krajině, orientační body, význačné budovy, objekty, zajímavá místa, historická a památná místa, hospodářský, kulturní a společenský život, životní prostředí

ZEMĚ, V NÍŽ ŽIJEME

- krajina okolí domova orientace v krajině, určování hlavních světových stran, orientace v plánu obce, poznávání okolí, vycházky, ochrana životního prostředí, chování v přírodě, povrch krajiny, pozorování a popis krajiny, místní názvy, využití krajiny, voda v krajině
- naše vlast místní region, zajímavá a památná místa, zeměpisná poloha České republiky, státní symboly

LIDÉ KOLEM NÁS

RODINA

- postavení jedince v rodině, role členů rodiny, práva a povinnosti členů rodiny, společné činnosti
- příbuzenské a mezigenerační vztahy, funkce rodiny, rodinné prostředí, život rodiny
- neúplné rodiny a děti bez vlastní rodiny

SOUŽITÍ LIDÍ

- mezilidské a kamarádské vztahy a komunikace, principy demokracie
- zásady opatrnosti a vstřícnosti, úcty a ohleduplnosti
- lidská solidarita, povahové vlastnosti, pravidla slušného chování ve škole, ve společnosti, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům, národnostní menšina, cizinec

VĚCI A ČINNOSTI KOLEM NÁS

- lidská činnost a tvořivost běžné činnosti v životě lidí, materiály, pracovní pomůcky a nástroje, pracovní postupy, předměty denní potřeby, předměty pro zábavu
- práce a volný čas práce, zaměstnání, povolání, pracovní vlastnosti, spolupráce lidí, volný čas a jeho využití, instituce nabízející využití volného času
- lidé a výrobky výroba, obchod, služby, funkce peněz, majetek, soukromé vlastnictví, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti
- svět v pohybu vývoj některých technických předmětů; doprava a cestování; prostředky masové komunikace

LIDÉ A ČAS

ORIENTACE V ČASE A ČASOVÝ ŘÁD

- určování času pomocí hodin, určování dne a stanovení data, používání kalendáře
- čas, jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace
- denní režim

SOUČASNOST, MINULOST A BUDOUCNOST V NAŠEM ŽIVOTĚ

- jak žili lidé dříve, průběh lidského života, historie rodiny
- tradice regionu, významné dny a události
- báje, mýty, pověsti minulost kraje a předků

ROZMANITOST PŘÍRODY

NEŽIVÁ PŘÍRODA

- látky a jejich vlastnosti třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti látek, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- vzduch vlastnosti, složení a proudění vzduchu a jeho význam pro život
- voda výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, čistota vody
- půda složení půdy, její vznik, vlastnosti, druhy, úrodnost, význam půdy, půda
  jako jedna ze základních podmínek pro růst rostlin, ochrana půdy
- Slunce a Země postavení Země ve vesmíru, den, noc, roční období, význam Slunce pro živé organizmy

ŽIVÁ PŘÍRODA

- rostliny znaky života, životní potřeby a projevy, průběh života rostlin, části těla
  rostlin, pěstování vybraných druhů zeleniny a okrasných rostlin v interiéru nebo
  exteriéru, poznávání a určování běžně známých hospodářských rostlin, význam
  v přírodě a pro člověka
- houby znaky života, životní potřeby a projevy, průběh života hub, části těla hub, známé houby, jedovaté houby
- živočichové znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, funkce jednotlivých částí těla, význam v přírodě a pro člověka, živočichové ve volné přírodě a chovaní lidmi, vztah člověka ke zvířatům, chráněné a ohrožené druhy živočichů
- zkoumání přírody vycházky, záznamy z vycházek, záznamy pozorování, sbírky přírodnin

ROZMANITOST PŘÍRODY A JEJÍ OCHRANA

- rozmanitost života v přírodě podnebí a počasí, informace o počasí, změny počasí v průběhu roku
- rovnováha v přírodě podmínky života, vzájemné vztahy mezi organizmy, přírodní společenstva (poznávání vybraných druhů rostlin a živočichů), přírodní rovnováha
- ochrana přírody odpovědnost lidí, prospěšné a škodlivé zásahy člověka do přírody, ochrana životního prostředí v obci, likvidace odpadů, ochrana rostlin, živočichů, živelné pohromy a ekologické katastrofy
- rizika v přírodě rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobení přírodními vlivy a ochrana před nimi

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

LIDSKÉ TĚLO

- společné a odlišné znaky, potřeby a projevy člověka a jiných živočichů
- lidské tělo stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, funkce jeho základních částí, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, změny lidského těla v průběhu života, vývin jedince (dětství, dospívání, dospělost, stáří), dospívání – tělesné a fyziologické změny

PARTNERSTVÍ. RODIČOVSTVÍ

 rodina – kdo do ní patří, funkce rodiny, rodinná atmosféra, máme se rádi – kamarádství, přátelství, láska, způsob vyjadřování lásky a náklonnosti v rodině, mezi dospělými, etická stránka sexuality

PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVÁ VÝŽIVA

- výživa a zdraví základní složky potravin, výživová hodnota potravin, pitný režim, vliv stravování na zdraví, zdravý jídelníček
- být zdravý, obranyschopnost organizmu zdraví a nemoc, příčiny nemocí, ochrana před nemocemi, odpovědnost za zdraví své a jiných, preventivní a

- lékařská péče, péče o zdraví v rodině, vliv stravování na zdraví, osobní hygiena, denní režim, aktivní pohyb, drobná poranění, první pomoc, chování v případě úrazu
- pohyb a zdraví význam pohybových aktivit, pohybový režim, zdatnost, správné držení těla, prevence tělesného a duševního přetížení, hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, bezpečnost při pohybových činnostech

NÁVYKOVÉ LÁTKY A ZDRAVÍ

 jak můžeme ohrozit své zdraví – přírodní a chemické látky, kouření, alkohol, drogy, jiné škodliviny, počítače, hrací automaty, zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, odmítání návykových látek

OSOBNÍ BEZPEČÍ

bezpečné chování v různém prostředí, krizové situace (šikanování, týrání, zastrašování, pohlavní zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích), přivolání pomoci v případě osobního nebo cizího ohrožení, osvojování způsobů bezpečného chování při různých činnostech, vysvětlení, jak se chovat při snaze neznámého člověka o navazování kontaktů (modelové situace)

SITUACE HROMADNÉHO OHROŽENÍ

• znalost blízkého okolí, vyhledání pomoci, respektování pokynů dospělých

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- Sebepoznání a sebepojetí já jako zdroj informací o sobě; moje tělo a moje psychika, co o sobě vím a co ne
- Seberegulace a sebeorganizace cvičení sebekontroly a sebeovládání
- Psychohygiena dobrá organizace času; uvolnění relaxace

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Mezilidské vztahy péče o dobré vztahy
- Výchova demokratického občana
- Občanská společnost a škola škola jako model otevřeného partnerství, význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy a žákovského parlamentu
- Formy participace občanů v politickém životě obec jako základní jednotka samosprávy státu

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

 Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy; lidová slovesnost, zvyky a tradice v regionu

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Kulturní diference jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, poznávání vlastního kulturního zakotvení
- Lidské vztahy

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Ekosystémy les, pole
- Základní podmínky života voda, význam vody, ochrana její čistoty; ovzduší, ohrožování ovzduší; půda jako zdroj výživy

Očekávané výstupy

Žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

LIDÉ A ČAS

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, vnímá tradice regionu, interpretuje některé pověsti a tradice spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

ROZMANITOST PŘÍRODY

 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpeční místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která
  je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě,
  ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy – 1. období

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- · žák by měl
- znát název své obce a adresu bydliště
- zvládnout orientaci v okolí svého bydliště, v budově školy a jejím okolí
- znát nejvýznamnější místa v okolí
- poznat a pojmenovat předměty ze svého nejbližšího okolí (domov, třída, škola)
- ovládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy

LIDÉ KOLEM NÁS

- žák by měl
- znát rodinné příslušníky, rozlišovat jejich stáří a blízké příbuzenské vztahy, znát role rodinných příslušníků
- znát jména spolužáků a svých učitelů
- mít osvojené základy společenského chování
- projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
- poznávat a pojmenovávat nejběžnější povolání a pracovní činnosti
- vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi

LIDÉ A ČAS

- žák by měl

- zvládnout jednoduchou orientaci v čase
- poznat, kolik je hodin
- znát rozvržení svých denních činností
- znát dny v týdnu
- rozlišit roční období podle charakteristických znaků
- rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ROZMANITOST PŘÍRODY

- žák by měl
- popsat a porovnat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- poznat nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
- pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny, poznat rozdíly mezi dřevinami a bylinami
- uplatňovat základní zásady chování v přírodě
- popsat počasí podle obrázku (déšť, sníh, bouřku, vítr)
- provádět jednoduché pokusy se známými látkami

Člověk a zdraví

- žák by měl
- dodržovat zásady osobní hygieny a zvládnout sebeobsluhu
- dodržovat zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce
- pojmenovat hlavní části lidského těla
- dokázat upozornit na své zdravotní potíže a pocity
- zvládnout ošetření drobných poranění
- vědět o zásadách bezpečného chování při hrách, na výletech a při koupání

PŘÍRODOVĚDA (PŘ)

Přírodověda je předmět, který se opírá o vybrané poznatky z různých přírodovědných oborů. Je zaměřena na to, aby žáci během výuky získávali takové vědomosti a dovednosti, které jim umožní aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět i prostředí, ve kterém žije.

Přírodověda navazuje organicky svým obsahem na učivo prvouky v 1. – 3. ročníku. Osvojování učiva je založeno převážně na pozorování, srovnávání a dalších aktivních činnostech. Uplatňují se také ekologické hry, modelové situace i vlastní zkušenosti žáků. Důsledně se využívá regionálního principu, což umožňuje i co nejvíce činností s přírodninami i práci v terénu (školní zahrada, blízké okolí školy).

Spojování vlastních zkušeností žáků s osvojovanými poznatky a dovednostmi umožňuje vytvářet ve vyučování dostatek příležitostí k tomu, aby žáci zejména

získávali základní vědomosti o Zemi, člověku a technice, poznávali základní jevy a vztahy v přírodě, souvislosti mezi organizmy navzájem. Za pomoci učitele by se měly rozvíjet jejich schopnosti i samostatně poznávat, pozorovat a zkoumat přírodu a řešit přiměřeně náročné úkoly a problémy. Žáci si mají utvářet kladný vztah k přírodě, ke svému zdraví a zdravému způsobu života i k ochraně životního prostředí jako celku.

Př - 4. ročník

Učivo

- společenstva živých organizmů
- společenstva lidských obydlí (kulturní a plané rostliny, rostliny jednoleté, dvouleté a vytrvalé), společenstva polí (hospodářské rostliny, plevele, živočichové na poli), společenstva vod, společenstva lesů (listnaté a smíšené lesy, jehličnaté lesy, lesní plody, houby, živočichové lesa)
- podzimní přípravy rostlin a živočichů na zimu
- život v zimní přírodě (rostliny v zimě, volně žijící živočichové, přezimující živočichové)
- horniny a nerosty
- měření délka, hmotnost, teplota, čas, objem
- rostliny a živočichové na jaře růst rostlin, rozkvetlé zahrady a louky, kvetoucí byliny a keře
- domácí zvířata a jejich chov
- rostliny a živočichové v létě
- člověk a příroda problémy lidstva, ochrana přírody
- člověk a zdraví ochrana člověka v mimořádných situacích, první pomoc, škodlivé vlivy, dopravní pravidla

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Rozvoj schopností poznávání
- Seberegulace a sebeorganizace
- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace, kooperace

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Základní podmínky života
- Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

- Vnímání autora mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti

Očekávané výstupy

Žák:

- umí vyhledat místní přírodní zvláštnosti, posoudit jejich význam
- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi vzhledem přírody a činností člověka
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, umí zdůvodnit podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nacházet shody a rozdíly v přizpůsobení organizmů v prostředí
- hodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka prospívat nebo škodit
- dokáže účelně plánovat svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb a s ohledem na oprávněné nároky okolí
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- dokáže uplatnit základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- umí ošetřit drobná poranění a zajistit lékařskou pomoc

Př - 5. ročník

Učivo

- člověk a neživá příroda
- nerosty a horniny nerudní suroviny (pískovec, písek, žula, mramor), rudy (magnetit, zlato, stříbro), energetické suroviny (ropa, uhlí, zemní plyn)
- půda její význam, vrstvy, druhy
- rozmanitost přírodních podmínek na Zemi, podnebné pásy
- třídění živých organizmů
- botanické a zoologické zahrady, chráněná území
- člověk životní potřeby a projevy, části těla, orgánové soustavy (kostra, svaly, kůže, krevní oběh, dýchací soustava, trávicí ústrojí, močové ústrojí, nervová soustava, smysly, pohlavní ústrojí), narození dítěte a vývojové fáze, hygiena a péče o zdraví zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, dopravní pravidla, krizové situace, člověk ve společnosti

- partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality
- návykové látky a zdraví návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- osobní bezpečí, krizové situace vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém
- magnetická a gravitační síla
- vesmír hvězdy, planety, družice a jejich pohyby, výzkum vesmíru
- člověk a lidské výtvory výroba výrobků, průmysl, počítače, jednoduché stroje a zařízení, motory
- vztah člověka k životnímu prostředí
- člověk využívá přírodu, pomáhá jí

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace, kooperace

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Základní podmínky života
- Vztah člověka k prostředí

Očekávané výstupy

Žák.

umí porovnat přírodu v naší vlasti a v jiných zemích

- je schopen porovnávat na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídit organizmy do známých skupin, využívat klíče a atlasy
- dokáže poukázat na problémy životního prostředí a navrhnout změny zlepšení
- umí zdůvodnit význam chráněných území
- umí zjišťovat propojenost živé a neživé přírody a princip rovnováhy a zásahy člověka do přírody
- dovede vysvětlit na základě poznatků o pohybech Země střídání dne a noci a ročních období
- zkoumá místní společenstva a zdůvodňuje vztahy mezi organizmy a jejich přizpůsobení
- umí zhodnotit zásahy člověka do přírody z hlediska zlepšování či poškozování zdraví
- dovede stručně charakterizovat specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně bránit
- na základě poznatků o stavbě lidského těla umí vysvětlit funkci orgánových soustav pro vlastní zdraví
- umí rozlišovat jednotlivé etapy lidského života a orientovat se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnocuje a vyvozuje odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- dokáže předvést v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- umí uplatňovat základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- umí rozpoznat život ohrožující zranění; ošetřit drobná poranění a zajistit lékařskou pomoc
- umí uplatňovat ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy – 2. období

Člověk a jeho zdraví

Žák:

 umí pojmenovat základní části lidského těla, popsat hlavní vnitřní orgány a znát jejich význam

- chápe rozdíl mezi mužem a ženou
- dodržuje základní pravidla hygieny, dodržuje pitný režim a zdravě se stravuje
- zná běžné nemoci a dodržuje léčebný režim, seznámí se s lékařským teploměrem
- dbá na bezpečnost při práci, při tělesné výchově a při pohybu venku
- seznámí se s nebezpečím návykových látek, dokáže je odmítnout
- umí se chovat v silničním povozu tak, aby neohrozil sebe ani jiné
- chápe co je šikana a agresivita, umí na ně upozornit a adekvátně vůči ní jednat a sám ji nevyprovokovat

Rozmanitost přírody

Žák:

- popíše znaky ročních období
- seznámí se se vzájemnými vztahy živé a neživé přírody, chápe význam vody a vzduchu pro život na Zemi
- umí pečovat o pokojové rostliny
- pozná základní druhy rostlin a hub, popíše jejich základní stavbu a ví, jaké podmínky potřebují k životu
- umí pečovat o přírodu
- seznámí se s vnitřním a venkovním teploměrem

Lidé a čas

Žák:

- pozná kolik je hodin, celé hodiny
- rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti
- tradice

VLASTIVĚDA (VI)

Vyučovací předmět vlastivěda zahrnuje ve 4. a 5. ročníku učivo zeměpisné a historické. Zeměpisné učivo navazuje na poznatky z prvouky. Od pozorování nejbližšího okolí bydliště a školy přecházejí žáci k zeměpisnému pozorování svého kraje a republiky až po její začlenění do Evropy. Učí se pracovat s plánkem a mapou, orientují se v nich. Při výuce využívají svých zkušeností z cestování a výletů. Učivo doplňují vycházky. Dějepisné vyučování je spojováno s četbou a ilustracemi historických čítanek, stručným vyprávěním důležitých událostí a orientací na časové přímce. Výuku doplňují návštěvy muzeí, výstav a významných místních historických památek. Žáci poznávají zvyky a tradice regionu.

Vl - 4. ročník

Učivo

ZEMĚPISNÁ ČÁST

- naše vlast Česká republika
- domov, krajina, národ, státní symboly
- Česká republika demokratický stát
- základy státního zřízení, politický systém ČR
- kraje a krajská města
- mapy a plány
- orientace v krajině, světové strany a jejich určování
- povrch ČR
- vodstvo ČR
- počasí a podnebí
- nerostné bohatství
- průmysl, zemědělství
- chraňme přírodu
- cestujeme po naší vlasti
- cestujeme naším krajem
- významné osobnosti regionu, pověsti, tradice

ČESKÉ DĚJINY

ČAS

- jak se označují léta v kalendáři
- co je století, tisíciletí
- české země v pravěku
- příchod Slovanů
- Sámův kmenový svaz
- naše minulost v pověstech
- rozdíl mezi pověstí a historickou skutečností
- Velkomoravská říše
- Konstantin a Metoděj
- vznik českého státu, vláda přemyslovských králů
- Přemysl Otakar I.
- Václav I.
- Přemysl Otakar II.
- Václav II.
- Václav III.

- hospodářský a kulturní život českého státu
- Lucemburkové
- Jan Lucemburský
- Karel IV.
- Václav IV.
- Zikmund
- hospodářský a kulturní život českého státu
- středověk
- Jan Hus
- Jan Žižka
- husitské války
- české země po husitských válkách
- Jiří z Poděbrad
- Jagellonci na českém trůně
- Vladislav II. Jagellonský
- Habsburkové na českém trůně
- Ferdinand I. Habsburský
- Rudolf II.
- Bílá hora, třicetiletá válka
- Jan Amos Komenský
- Marie Terezie
- Josef II.
- hospodářský a kulturní život českého státu

Průřezová témata:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Poznávání lidí
- Hodnoty, postoje, praktická etika
- Psychohygiena

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Vztah člověk a prostředí
- Ekosystémy

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Očekávané výstupy:

Žák:

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- orientuje se podle světových stran, respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá knihoven, výstav jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů
- zdůvodní základní význam chráněných částí přírody a kulturních památek
   vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině a v obci
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení

Vl - 5. ročník

Učivo

<u>ČESKÉ DĚJINY</u> (POKRAČOVÁNÍ)

- české země součást Rakouska
- Marie Terezie
- Josef II.
- národní buditelé
- Rakousko-Uhersko (dualismus)
- revoluce 1848 v Praze
- K. H. Borovský
- vynálezy, hospodářský vývoj, kulturní rozvoj
- první světová válka
- hrůzy války
- rozpad Rakouska-Uherska
- samostatné Československo
- budování československého státu
- prezident T. G. Masaryk
- druhá světová válka
- Mnichov
- život za okupace

- obnovená Československá republika
- budování komunistické společnosti
- od totality k demokracii
- návrat k demokracii
- 17. 11. 1989
- Václav Havel
- právo a spravedlnost základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
- vlastnictví soukromé, veřejné, osobní společné; hmotný a nehmotný majetek, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky
- Česká republika
- 1. 1. 1993 rozpad československé republiky
- Vznik ČR

ZEMĚPISNÁ ČÁST

- Česká republika poloha v Evropě, přírodní podmínky, území, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo
- putování po České republice Praha a kraje ČR
- naše vlast domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR
- přírodní podmínky, významná místa, významné památky
- významná města, významná zemědělská a průmyslová střediska
- rekreační a kulturní střediska, chráněné oblasti
- přírodní a společenské aktivity cestovního ruchu
- současný stav životního prostřední
- putování po Zlínském kraji
- charakteristika kraje
- zeměpisné určení
- kulturní a turistické dominanty
- možnosti rekreace
- jeden kraj tři etnografické oblasti
- průmysl a zemědělství
- obyvatelstvo
- venkov
- význam mikroregionů
- nerostné bohatství
- Evropa a svět kontinenty
- putování po Evropě nížiny, hory, vodstvo, podnebí, rostlinstvo a živočišstvo
- evropské státy a jejich hlavní města, Evropská unie, cestování, naši sousedé

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ, SOCIÁLNÍ A MORÁLNÍ ROZVOJ

- mezilidské vztahy
- komunikace a kooperace
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Lidské vztahy
- Multikulturalita

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Ekosystémy
- Základní podmínky života

Očekávané výstupy

Žák:

- vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a lidských sídel na mapách naší republiky, Evropy
- vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života přírody v naší vlasti a v jiných zemích
- využívá knihoven, výstav, archivů, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy

- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy – 2. Období

Místo, kde žijeme

Žák:

- zná svou adresu, orientuje se ve své obci
- pozná rozdíl vesnice, město
- ví, kde sídlí obecní úřad, kdo je starostou obce

Mapa

Žák:

- orientace na mapě
- cestování, chování v dopravních prostředcích, bezpečnost na silnici
- ČR, Evropa, Praha, Zlín seznámení s mapou
- Krajina v okolí bydliště, péče o životní prostředí

Lidé a čas

Žák:

- rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti
- pozoruje rozdíly mezi současným způsobem života a života v minulosti podle obrázků
- seznámí se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k regionu nebo kraji
- České dějiny jednoduché seznámení se životem v pravěku, s obdobím Přemyslovců, se životem Karla IV., se životem ve středověku, s postavou Jana Husa a Jana Žižky

HUDEBNÍ VÝCHOVA (Hv)

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku

komunikace. Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost "interpretovat" hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření. Hudební výchova komplexně rozvíjí u žáků hudební sluch, rytmus, učí je zpívat čistě, lehce a bez křiku. Hra na jednoduché hudební nástroje, hudebně-pohybové hry a tanec učí děti smyslu pro rytmus. Poslechem se děti učí hudbu citově prožívat a soustředit se. Těžištěm výuky je samotný zpěv, který vyjadřuje přirozenou potřebu dětí, pohodu a radost. Stává se tak součástí výuky i v jiných předmětech. Žáci zpívají písně lidové i umělé. Do učiva jsou zařazeny písně, tance a zvyklosti místní, regionální a krajové. Hudební výchova se stává nezbytnou součástí komunikace dítěte s okolním světem.

Hv - 1. ročník

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- pěvecký a mluvní projev pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení, tvorba tónu), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- hudební rytmus písně 2/4, 3/4, 4/4 taktu, rytmizace říkadel
- intonace, vokální improvizace hudební hry (ozvěna, otázka odpověď)
- Náměty k nácviku písní:

Žabička zelenáKdyž jsem jel do PrahyRybička maličkáJá jsem z Kutné HoryHalí belíŠla Nanynka do zelí

Holka modrooká Jarní písnička Proč Maličká su

Když jsem já sloužil Když jsem já ty koně pásal

Pod naším okýnkem Žežuličko

Bude zima, bude mráz Jede, jede poštovský panáček

První sníh Máminy oči Šel zahradník do zahrady Kotě a sluníčko Adámku náš Nepořádný krtek Brouček Štědrej večer nastal

Pásli ovce Valaši My tři králové

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- hra na hudební nástroje Orffův instrumentář
- rytmizace, melodizace, stylizace, hudební improvizace hudební doprovod, hudební hry

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- pohybový doprovod písní
- hry se zpěvem
- jednoduché lidové tance využití regionálních tanců
- orientace v prostoru (pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci, pohybových hrách)
- Náměty k nácviku pohybových her:

Zlatá brána

Proč

Čížečku, čížečku

Náměty k nácviku pohybového doprovodu k písním:

Žabička zelená

Šel zahradník do zahrady

Šla Nanynka do zelí

Maličká su

Žába skáče po blátě – říkadlo

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- zvuk, tón, řeč, zpěv
- kvality tónů délka, síla, barva, výška
- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- Rozvíjení dovedností týmové práce

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Multikulturalita
- Lidské vztahy

Očekávané výstupy

Žák:

- dodržuje správné pěvecké dovednosti a návyky správné držení těla, hlavy, správné dýchání, tvorba tónů, výslovnost
- na základě svých dispozic zpívá v jednohlase intonačně čistě, rytmicky přesně, při zpěvu nekřičí
- dokáže rytmizovat a melodizovat jednoduché texty, říkadla

- je schopen sluchově rozlišit základní vlastnosti tónu, kontrasty (vysoký nízký, dlouhý – krátký, silný – slabý)
- umí rozlišit výrazné tempové a dynamické změny (rozezná melodii pomalou, rychlou, tichou, hlasitou, smutnou, veselou)
- umí se zapojit do zpěvu 10 lidových i umělých písní
- projevuje se alespoň ve dvou hudebně pohybových hrách
- dokáže vnímat poslechové písně a skladby přiměřené věku žáků

<u>Hv - 2. ročník</u>

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- pěvecký a mluvní projev pěvecké dovednosti (zdokonalování dýchání, výslovnost, nasazení, tvorba tónu), hlasová hygiena – zautomatizování, rozšiřování hlasového rozsahu
- hudební rytmus realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu
- intonace, vokální improvizace hudební hry (ozvěna otázka odpověď)
- grafický záznam vokální hudby zachycení melodie pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie – (notová osnova, houslový klíč, taktová čára, noty podle délky)
- Náměty k nácviku písní:

Škubejte kravičky na úhoře Marjánko

Marjánko Lítala si laštověnka

Ach synku, synku Černé oči

Běžel tudy zajíček Dybych já věděla
Běžela ovečka Vyletěl holoubek
Uvíjíme věneček Pásla ovečky
Doliny, doliny Káča našla ptáče

Chrpa Dělání
Dú kravičky, dú Kalamajka
Mám já lúčku Za hory, za lesy
Krávy, krávy Hřej, slunéčko, hřej

Když jde malý bobr spát Nesem Vám noviny

Já malý přicházím Vzhůru, bratři

Štěstí, zdraví, pokoj svatý Jak jsi krásné, neviňátko

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

hra na hudební nástroje – jednoduché skladbičky pomocí Orffova instrumentáře

- rytmizace, melodizace, stylizace, hudební improvizace hudební doprovod, hudební hry, jednodílná písňová forma
- grafický záznam melodie rytmické schéma jednoduché skladby (její části, tématu)

HUDERNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- taktování, pohybový doprovod písní, znějící hudby 2/4, 3/4, 4/4 takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance – s využitím regionu
- pohybové vyjádření hudby pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- orientace v prostoru (pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci, pohybových hrách)
- Náměty k nácviku pohybových her:
- Uvíjíme věneček
- Náměty k nácviku pohybového doprovodu k písním:

Pásla ovečky

Kalamajka

Běžel tudy zajíček

Hřej, slunéčko, hřej

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- kvality tónů délka, síla, barva, výška
- vztahy mezi tóny souzvuk, akord
- hudební výrazové prostředky rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (vzestupná, sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- Rozvíjení dovedností týmové práce

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Multikulturalita
- Lidské vztahy

Očekávané výstupy

Žák:

- upevňuje si a dodržuje pěvecké dovednosti a návyky správné držení těla, hlavy, správné dýchání, tvorba tónů, výslovnost
- zdokonaluje se v intonačně čistém zpěvu, rytmicky přesném, při zpěvu nekřičí
- upevňuje si rytmizaci a melodizaci jednoduchých textů, říkadel, básní
- projevuje snahu o improvizaci v rámci nejjednodušších hudebních forem
- dokáže využít jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- umí pohybem reagovat na znějící hudbu
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná v proudu znějící hudby výrazné tempové a dynamické změny
- rozpozná některé hudební nástroje
- v hudební teorii se orientuje v pojmech: notová osnova, houslový klíč, taktová čára, nota, pomlka
- umí se zapojit do zpěvu 20 lidových i umělých písní
- projevuje se alespoň ve čtyřech hudebně pohybových hrách
- dokáže rozlišit melodii stoupající a klesající tónové řady

Hv - 3. ročník

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- pěvecký a mluvní projev pěvecké dovednosti (zdokonalování, zautomatizování – dýchání, výslovnost, nasazení, tvorba tónu), hlasová hygiena – zautomatizování, rozšiřování hlasového rozsahu
- hudební rytmus realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu
- dvojhlas a vícehlas kánon, lidový dvojhlas
- intonace, vokální improvizace hudební hry (ozvěna otázka odpověď)
- grafický záznam vokální hudby čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce
- Náměty k nácviku písní:

Beskyde, Beskyde Franta má narozeniny Vyletěla holubička Masopust držíme

Už ty pilky dořezaly Není nutno

Či je, či je děvče Spi, Janíčku, spi
Kačena divoká Dobrú noc, má milá
Slunéčko zachází za hory Veverka a kluk

Dostal jsem koníčka sivovraného Jarní slunce

Vrť sa, děvča

Tancuj, tancuj

Malíř mráz

Dva mrazíci

Ztracená bačkorka

Bejvávalo, bejvávalo

Proto jsem si kanafasku

A já su synek z Polanky

Mravenci Až já pojedu přes ten les Rychle, bratři Ó, řebíčku, zahradnický Den přeslavný jest k nám přišel Vzhůru, vzhůru, pastuškové

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- hra na hudební nástroje Orffův instrumentář (využití a podpora žáků rozvíjejících svůj talent v hudební škole či v zájmových kroužcích – flétna, keyboard)
- rytmizace, melodizace, stylizace, hudební improvizace tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu), hudební hry, jednodílná písňová forma
- grafický záznam melodie rytmické schéma jednoduché skladby (její části, tématu), záznam melodie a její reprodukce, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- taktování, pohybový doprovod písní, znějící hudby 2/4, 3/4, 4/4 takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance – s využitím regionu
- pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- orientace v prostoru pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci, pohybových hrách
- Náměty k nácviku pohybového doprovodu k písním (tanec)

Čí je děvče

Kačena divoká

Už ty pilky dořezaly

Vrť sa děvča

Tancuj, tancuj

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- kvality tónů délka, síla, barva, výška
- vztahy mezi tóny souzvuk, akord
- hudební výrazové prostředky rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (vzestupná, sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

Utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni

Rozvíjení dovedností týmové práce

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Multikulturalita
- Lidské vztahy

Očekávané výstupy

Žák:

- zdokonaluje se v pěveckých dovednostech a návycích správné držení těla, hlavy, správné dýchání, tvorba tónů, výslovnost
- i nadále se zdokonaluje v intonačně čistém zpěvu, rytmicky přesném, při zpěvu nekřičí, používá hlavový tón
- dokáže rytmizovat i složitější texty, říkadla
- pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- ovládá několik jednoduchých hudebních nástrojů k doprovodné hře z Orffova instrumentáře
- rozpozná některé hudební nástroje podle vzhledu i podle zvuku, umí je rozlišit na strunné, dechové a bicí
- odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- v hudební teorii umí graficky znázornit pojmy: notová osnova, houslový klíč, taktová čára, nota celá, půlová, čtvrťová, osminová, pomlky
- seznamuje se s českými hudebními skladateli (B. Smetana, A. Dvořák, L. Janáček)

<u>Hv - 4. ročník</u>

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOST

- pěvecký i mluvní projev, hlasová hygiena, správné nasazení a tvorba tónu
- dechová a hlasová cvičení, správná výslovnost, hudební hry
- hudební rytmus písně v taktu 2/4, 3/4
- kánon, lidový dvojhlas
- intonace, vokální improvizace rozšíření hlasového rozsahu c1 d2
- grafický záznam vokální hudby čtení a zápis jednoduchého rytmického záznamu, základní dynamická znaménka, orientace v notovém záznamu jednoduché písně, notová osnova, houslový klíč, stupnice C dur, nota i pomlka celá, půlová, čtvrťová

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST

- hra na jednoduché Orffovy hudební nástroje, hra na tělo
- rytmizace a melodizace říkadel

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- regionální dětské taneční hry a lidové tance
- chůze v rytmu, krok přísunný, poskočný, cvalový, polkový

POSLECHOVÁ ČINNOST

- hudební nástroje strunné, dechové, bicí
- hudební formy malá písňová forma, velká písňová forma
- poslech hudebních děl českých skladatelů B. Smetany, A. Dvořáka
- poslech hudebních děl světových hudebních skladatelů J. S. Bacha,
   W. A. Mozarta
- hymna poslech
- Vhodné námětové písně a tance:

Lidové písně: Haj, ovečky Umělé písně:Mravenčí ukolébavka

Na našem dvoře Chválím tě, Země má

Ten chlumecký zámek Valčíček

Široký, hluboký Kolik je na světě věcí

Marjánko, Marjánko Tisíc mil Stojí vrba košatá Grónská zem

Hopsa, pacholátka

Lidové tance a taneční hry regionu:Černé Jan

Hopsa, Janku

Kukač

Ševcovský

Lidové písně i tance lze měnit dle potřeby.

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- Rozvíjení dovedností týmové práce

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

 Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy, mé země a mého regionu

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Multikulturalita
- Lidské vztahy

Očekávané výstupy

Žák:

VOKÁLNÍ ČINNOST

- zpívá dle svých schopností intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlasu
- zná nejméně 10 lidových i umělých písní v durových i mollových tóninách
- umí najít v hudbě prostředníka pro komunikaci s okolním světem
- váží si svého domova, vlasti, regionu a jejich kultury

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST

- ovládá jednoduchou rytmizaci a melodizaci textu
- umí hrát jednoduchý doprovod k písním na Orffovy nástroje
- umí uplatňovat svou tvořivost v hudbě

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- ovládá 2 jednoduché pohybově taneční hry
- umí 2 lidové tance svého regionu
- dle svých schopností vytváří pohybové improvizace
- umí rozpoznat lidový oděv kroj svého regionu od ostatních

POSLECHOVÁ ČINNOST

- umí zařadit hudební nástroje do tří základních skupin dechové, strunné a bicí
- dokáže rozpoznat a upozornit na metrorytmické, tempové, dynamické i harmonické změny v proudu znějící hudby
- seznámí se s dílem, životem a nejznámějšími skladbami B. Smetany, Dvořáka,
   L. Janáčka, J. S. Bacha a W. A. Mozarta
- dokáže hudbu vnímat jako prostředek k relaxaci

Hv - 5. ročník

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOST

pěvecký i mluvní projev, hlasová hygiena, správné nasazení a tvorba tónu

- dechová a hlasová cvičení, správná výslovnost, hudební hry
- hudební rytmus písně v taktu 2/4, 3/4 i 4/4
- kánon, lidový dvojhlas, seznámení se sborovým zpěvem
- intonace, vokální improvizace rozšíření hlasového rozsahu a d2; diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.)
- grafický záznam vokální hudby čtení a zápis jednoduchého rytmického záznamu, základní dynamická znaménka, orientace v notovém záznamu jednoduché písně, notová osnova, houslový klíč, stupnice C dur, nota i pomlka celá, půlová, čtvrťová, nota osminová a šestnáctinová, celý tón, půltón
- hymna nácvik

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST

- hra na jednoduché Orffovy hudební nástroje, hra na tělo
- rytmizace a melodizace říkadel
- grafický záznam instrumentální melodie čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku
- regionální dětské taneční hry a lidové tance
- chůze v rytmu, krok přísunný, poskočný, cvalový, polkový, valčíkový, přeměnný

HUDEBNĚ POHYBOVÁ ČINNOST

- regionální dětské taneční hry a lidové tance
- chůze v rytmu, krok přísunný, poskočný, cvalový, polkový, valčíkový
- jednoduché taktování

POSLECHOVÁ ČINNOST

- hudební nástroje strunné (smyčcové, drnkací, klávesové), dechové (dřevěné, žesťové), bicí, smyčcový orchestr
- lidová hudba, lidový tanec, lidová kapela
- jednoduché hudební styly a žánry hudba taneční, pochodová, ukolébavka
- hudební formy rondo, variace
- poslech hudebních děl českých skladatelů B. Smetany, A. Dvořáka, L. Janáčka, J. J. Ryby, F. Škroupa
- poslech hudebních děl světových hudebních skladatelů J. S. Bacha, W. A. Mozarta, L. Beethovena
- interpretace hudby (jaká je to hudba, proč je taková)
- Vhodné námětové písně a tance:

Lidové písně:Tráva neroste Umělé písně:Chajda malá
Na tom bošileckým Rodné údolí
Čtyři koně jdou Zlaté střevíčky
Kdyby byl Bavorov Stará archa

Ráda, ráda můj zlatej Honzíčku Strč prst skrz krk

Koulelo se, koulelo Byla cesta ušlapaná Vondráši, Matóši státní hymna Kde domov můj Panenka Severní vítr

Lidové tance a taneční hry regionu: Trnaveček

Vpletla v kytku

Řeznický Kominický

Rostó

Písně i lidové tance lze měnit dle potřeby.

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- Rozvíjení dovedností týmové práce

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

 Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy, mé země a mého regionu

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

 Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení, etnického původu, jedinečnost každého člověka

Očekávané výstupy

Žák:

VOKÁLNÍ ČINNOST

- využívá získané pěvecké dovednosti a zpívá dle svých schopností intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlasu či dvojhlasu
- zná nejméně 10 lidových i umělých písní durových a mollových
- umí využívat jednoduchá hudební znaménka, orientuje se zběžně v notovém záznamu
- umí najít v hudbě prostředníka pro komunikaci s okolním světem, chápe základní společenské funkce hudby
- váží si svého domova, vlasti, regionu a jejich kultury

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST

- ovládá jednoduchou rytmizaci a melodizaci textu
- umí hrát jednoduchý doprovod i melodii písní na Orffovy nástroje včetně předeher, meziher a doher a improvizace
- dokáže dle svých schopností realizovat jednoduchou melodii zapsanou pomocí not
- umí uplatňovat svou tvořivost v hudbě, obměňuje a tvoří hudební motivy

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků
- ovládá 2 jednoduché pohybově taneční hry
- umí 3 lidové tance svého regionu
- umí rozpoznat a pojmenovat jednotlivé části lidového oděvu kroje svého regionu

POSLECHOVÁ ČINNOST

- umí zařadit hudební nástroje do tří základních skupin dechové, strunné, bicí a dále do podskupin – žesťové, dřevěné atd.
- umí srovnat píseň lidovou a umělou, rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- pozná základní hudební styly a žánry hudba taneční, pochodová, ukolébavka atd.
- seznámí se s dílem, životem a nejznámějšími skladbami B. Smetany, A. Dvořáka,
   L. Janáčka, J. J. Ryby, F. Kroupa, J. S. Bacha, W. A. Mozarta a L. Beethovena

VÝTVARNÁ VÝCHOVA (Vv)

Výtvarná výchova rozvíjí estetické vztahy žáků ke skutečnosti a umění. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii a estetické cítění dětí, podněcují jejich potřeby vyjadřovat se k různým tématům, situacím a prožitkům. Převládá spontánnost a bezprostřednost. Ve všech formách výtvarného vyjádření se projevuje osobnost dítěte, jeho cítění a chápání světa.

Námětové okruhy výtvarné výchovy obsahují základní vztahy k životu, prostředí a lidem. Souvisí tak s výukou prvouky, přírodovědy, vlastivědy a vztahem žáků k životnímu prostředí.

Vv - 1. období (1. - 3. ročník)

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvary, objemy, barvy, objekty
- uspořádání objektů do celků uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti

 reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností
- manipulace s objekty, pohyb těla, akční tvar kresby a malby
- typy vizuálně obrazných vyjádření ilustrace textů, volná malba, hračky, objekty
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

 osobní postoj v komunikaci – dle schopností dítěte – jeho vytváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje – např. třída, skupina kamarádů – jejich porovnání s vlastní interpretací

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Utváření mezilidských vztahů v kolektivu
- Rozvíjení týmové práce
- Vytváření pracovních návyků
- Rozvoj estetického vnímání

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy

Očekávané výstupy

Žák:

- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace

- vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazná vyjádření volí vhodné prostředky
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

VV - 2. období (4. - 5. ročník)

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy – podobnost, kontrast, rytmus – jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- uspořádání objektů do celků uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností
- manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar kresby a malby
- typy vizuálně obrazných vyjádření jejich rozlišení, výběr a uplatnění ilustrace textů, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- osobní postoj v komunikaci odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnání s vlastní interpretací
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole I mimo školu), vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření
- proměny komunikačního obsahu záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření I děl výtvarného umění

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- Vytváření pracovních návyků
- Rozvoj estetického vnímání
- Týmová práce

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Ekosystémy
- Vztah k životnímu prostředí

Očekávané výstupy

Žák:

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- při tvorbě vizuálně obraných vyjádření se vědomě se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životníc zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

TĚLESNÁ VÝCHOVA (Tv)

Tělesná výchova pěstuje u dětí kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec. Všechny pohybové aktivity vedou k všestrannému tělesnému rozvoji a správnému držení těla, zvyšují pohybové schopnosti a dovednosti, posilují charakterové vlastnosti a psychickou odolnost dětí. V tělesné výchově je nutný diferencovaný přístup k žákům podle jejich momentální tělesné zdatnosti.

V nižších ročnících je základní výchovnou metodou hra a dodržování herních pravidel. Patřičná pozornost je věnována bezpečnosti při výuce a vytváření základních hygienických návyků. Pohybové hry, tělovýchovné chvilky, rozcvičky se objevují i v ostatních předmětech.

Ve vyšších ročnících si žáci osvojují nové pohybové dovednosti a sportovní činnosti, poznávají vlastní pohybové možnosti. Formují se sportovní zájmy dětí a jejich možný rozvoj v mimoškolních aktivitách. Tělesná výchova upevňuje celkovou tělesnou zdatnost a vede ke zdravému způsobu života. Spontánní pohybová činnost žáků je postupně usměrňována k řízené činnosti a záměrnému výběru sportovní aktivity.

Tv - 1. ročník

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- význam pohybu pro zdraví pohybový režim žáků
- příprava organismu příprava před pohybovou činností, uklidnění před zátěží, napínací a protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činnosti správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- hygiena při TV hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- bezpečnost při pohybových činnostech organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, v šatnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost
- základy gymnastiky průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- průpravné úpoly přetahy a přetlaky
- základy atletiky rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem

- základy sportovních her manipulace s míčkem, či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry
- turistika a pobyt v přírodě přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody
- hry na sněhu a na ledě
- další pohybové činnosti

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- komunikace v TV základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- organizace při TV základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- zásady jednání a chování fair play, olympijské ideály a symboly
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností her, závodů, soutěží
- měření a posuzování pohybových dovedností měření výkonů, základní pohybové testy

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj sebepoznání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita
- Sociální rozvoj mezilidské vztahy, komunikace kooperace a kompetice
- Morální rozvoj řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Očekávané výstupy

Žák:

- snaží se zvládat v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení
- učí se spolupracovat při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- snaží se uplatňovat hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Tv - 2. ročník

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- význam pohybu pro zdraví pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- příprava organismu příprava před pohybovou činností, uklidnění před zátěží, napínací a protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činnosti správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- hygiena při TV hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- bezpečnost při pohybových činnostech organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost
- základy gymnastiky průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- průpravné úpoly přetahy a přetlaky
- základy atletiky rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- základy sportovních her manipulace s míčkem, či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- základy plavání adaptace na vodní prostředí, hygiena plavání, základy plaveckých dovedností a bezpečnost
- turistika a pobyt v přírodě přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody
- hry na sněhu a na ledě
- další pohybové činnosti

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- komunikace v TV základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- organizace při TV základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí

- zásady jednání a chování fair play, olympijské ideály a symboly
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností her, závodů, soutěží
- měření a posuzování pohybových dovedností měření výkonů, základní pohybové testy

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj sebepoznání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita
- Sociální rozvoj mezilidské vztahy, komunikace kooperace a kompetice
- Morální rozvoj řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Očekávané výstupy

Žák:

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- snaží se zvládat v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení
- učí se spolupracovat při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci
- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání a bezpečnost

Tv - 3. ročník

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- význam pohybu pro zdraví pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- příprava organismu příprava před pohybovou činností, uklidnění před zátěží, napínací a protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činnosti správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- hygiena při TV hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity

 bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost
- základy gymnastiky průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- průpravné úpoly přetahy a přetlaky
- základy atletiky rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- základy sportovních her manipulace s míčkem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- turistika a pobyt v přírodě přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- plavání hygiena plavání , adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti
- hry na sněhu a na ledě
- další pohybové činnosti

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- komunikace v TV základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- organizace při TV základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- zásady jednání a chování fair play, olympijské ideály a symboly
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností her, závodů, soutěží
- měření a posuzování pohybových dovedností měření výkonů, základní pohybové testy
- zdroje informací o pohybových činnostech

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj sebepoznání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita
- Sociální rozvoj mezilidské vztahy, komunikace kooperace a kompetice

Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Očekávané výstupy

Žák:

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci
- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s
  individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti a vybranou plaveckou
  techniku, také prvky sebezáchrany a bezpečnosti

Tv - 4. ročník

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- význam pohybu pro zdraví pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- příprava organismu příprava před pohybovou činností, uklidnění před zátěží, napínací a protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činnosti správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- hygiena při TV hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- bezpečnost při pohybových činnostech organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, v šatnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost
- základy gymnastiky průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti

- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- průpravné úpoly přetahy a přetlaky
- základy atletiky rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- základy sportovních her manipulace s míčkem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- turistika a pobyt v přírodě přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- hry na sněhu a na ledě
- další pohybové činnosti

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- komunikace v TV základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- organizace při TV základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- zásady jednání a chování fair play, olympijské ideály a symboly
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností her, závodů, soutěží
- měření a posuzování pohybových dovedností měření výkonů, základní pohybové testy
- zdroje informací o pohybových činnostech

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj sebepoznání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita
- Sociální rozvoj mezilidské vztahy, komunikace kooperace a kompetice
- Morální rozvoj řešení problémů a rozhodovací dovednosti

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

 Lidské vztahy – harmonický rozvoj osobnosti, mezilidské vztahy, tolerance, empatie

Očekávané výstupy

Žák.

- projevuje snahu podílet se na realizaci pravidelného pohybového režimu, učí se uplatňovat kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s
  jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- učí se zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a vytvářet varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, učí se adekvátně reagovat v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- učí se jednat v duchu fair play: dodržovat pravidla her a soutěží, poznat a označit zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reagovat, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- učí se zorganizovat nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- učí se orientovat v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace

<u>Tv - 5. ročník</u>

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- význam pohybu pro zdraví pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- příprava organismu příprava před pohybovou činností, uklidnění před zátěží, napínací a protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činnosti správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- hygiena při TV hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- bezpečnost při pohybových činnostech organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

 pohybové hry – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost

- základy gymnastiky průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- průpravné úpoly přetahy a přetlaky
- základy atletiky rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- základy sportovních her manipulace s míčkem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- turistika a pobyt v přírodě přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- hry na sněhu a na ledě
- další pohybové činnosti

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- komunikace v TV základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- organizace při TV základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- zásady jednání a chování fair play, olympijské ideály a symboly
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností her, závodů, soutěží
- měření a posuzování pohybových dovedností měření výkonů, základní pohybové testy
- zdroje informací o pohybových činnostech

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj sebepoznání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita
- Sociální rozvoj mezilidské vztahy, komunikace kooperace a kompetice
- Morální rozvoj řešení problémů a rozhodovací dovednosti

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

 Lidské vztahy – harmonický rozvoj osobnosti, mezilidské vztahy, tolerance, empatie

Očekávané výstupy

Žák.

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s
  jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace

PRACOVNÍ ČINNOSTI (PrČ)

V pracovních činnostech si žáci rozvíjejí jemnou motoriku a manuální zručnost, získávají základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznávají, k čemu slouží, učí se bezpečně s nimi zacházet a volit pro určitou pracovní činnost vhodný pracovní nástroj. Postupně si vytvářejí pozitivní vztah k práci, k ochraně životního prostředí a ke zdraví. Náplň výuky je dána činnostmi s papírem a kartonem, modelovací hmotou, stavebnicemi, textilem a různým drobným materiálem. Žáci pečují o květiny, provádějí jednoduché pěstitelské práce, vyrábějí drobné dárky a předměty pro výuku, poznávají lidové zvyky, tradice a řemesla, učí se základům stolování. Žáci získávají základní uživatelské dovednosti v různých oborech lidské činnosti.

<u>PrČ - 1. ročník</u>

Učivo

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Práce s papírem

základní vlastnosti papíru a lepidla držení nůžek, z čeho nůžky jsou a které nůžky jsou pro děti bezpečné různé techniky: překládání, rýhování, utržení pruhu papíru, vytrhávání, skládání, vystřihování, nalepování

příklady výrobků vzniklých skládáním: varhánky, obálka na pomůcky,

šipka, čepice, kelímek, loďka aj.

vystřihovánky předtištěné

výroba pomůcek pro výuku v ostatních předmětech (záložky, peněženky,

matematické tvary, vystřihovánky do prvouky)

stříhání a slepování: ozdoby, květy, různé kombinované techniky ve spojení s výtvarnou výchovou

nalepování vystřižených tvarů – vytváření obrázků k vyprávěnému nebo čtenému příběhu

společné práce k některému projektu, např. pohádce

Práce s modelovací hmotou

seznámení se s vlastnostmi plastelíny, moduritu; pomůcky: podložka,

tupý nůž

technika práce: válení v dlaních, v prstech, na podložce, roztlačování

v dlaních a na podložce, přidávání a ubírání hmoty, vytahování,

modelování

příklady výrobků: předměty jednoduchých tvarů, o kterých se učíme, figurky zvířat a lidí podle čtených nebo vyprávěných příběhů, také podle fantazie žáků; motivace k modelování – dárky pro své blízké

Práce s jiným drobným materiálem

výroba drobných předmětů pro výuku, jejich údržba a obnova

uspořádání pomůcek v kufřících, krabičkách a složkách, pochopení významu uspořádání a pořádku

příprava pomůcek na vyučování – pracovní režim

výroba různých drobných předmětů a dárků z přírodního materiálu jako jsou žaludy, kaštany, šišky, šípky, jeřabiny, kousky slámy, listy, koření, semena ai.

výroba drobných předmětů z dalších materiálů jako jsou špejle, dřívka od nanuků, krabičky, korkové zátky aj.

při zpracování použijeme: nůžky, jehlu, bavlnku

techniky práce: propichování, navlékání, spojování, svazování

příklady výrobků: korále, figurky, zvířata, ozdoby

Osvojování si základů bezpečnosti a hygieny, soustředění se na práci

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- stavby z kostek podle předlohy i podle fantazie žáků (práce individuální i skupinová), sestavování obrázků podle předlohy – obracení kostek, sestavování modelů věcí – montáže podle předloh
- vystavování prací, demontáže

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- péče o květiny spojení s učivem prvouky
- pěstování a sledování zasazených semen (např. hrách, fazole)
- pozorování přírody: vycházky do přírody les, háj, studánka

PŘÍPRAVA POKRMŮ

vhodné chování při jídle

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí odpady a hospodaření s odpady; ochrana přírody; Den Země
- Vztah člověka k prostředí naše obec, příroda a kultura obce a její ochrana, náš životní styl

Očekávané výstupy

Žák:

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- se seznámil s vlastnostmi papíru, lepidla, modelovací hmoty a různých drobných materiálů
- z uvedených materiálů dovede vyrobit jednoduchý výrobek
- dbá na bezpečnost při práci, pochopil význam uspořádání věcí a nářadí, soustředí se na práci
- zná správné držení nůžek a bezpečně s nimi zachází
- stará se o své pomůcky, má je připraveny na vyučování

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

zvládá stavby z kostek podle předlohy i podle fantazie

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- provádí pozorování přírody
- pečuje o nenáročné rostliny

PŘÍPRAVA POKRMŮ

chová se vhodně při jídle

PrČ - 2. ročník

Učivo

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Práce s papírem

vlastnosti papíru, kartonu, lepidla, odpadové hospodářství, environmentální výchova, zpracováváme pomocí: nůžek, lepidla, kolíčků

technika práce: překládání, přestřižení, vytrhávání, skládání, slepování příklady výrobků: vytrhávané ubrousky, zdobení předmětů, podložky z propletených proužků (záložky do knih aj.), výrobky vzniklé skládáním papíru (loďky, parníky, čepice aj.), ozdoby na vánoční stromeček (např. řetězy, košíčky, srdíčka), věci k obchodování v matematice (nakreslené, vystřižené, nalepené na karton, obkreslené podle šablony apod.)

bezpečnost práce

Práce s modelovací hmotou

materiál: modelovací hlína, plastelína, modurit, těsto

pomůcky: podložka, formičky

techniky práce: hnětení, válení, ubírání, spojování

poznané vlastnosti: tvárnost, tvrdost

příklady výrobků: věci, o kterých se učíme v prvouce (ovoce, zelenina, ptáci, zvířata) a v matematice (geometrická tělesa, geometrické tvary)

bezpečné zacházení s předměty

Práce s textilem

materiál: textilie bavlněné a vlněné, nitě, bavlnky

nástroje: nůžky, jehly

činnosti: navlečení přiměřeně dlouhé nitě, uzlík

výrobky: navlékání korálků, sešití kousků látky k sobě

dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny práce

Práce s jiným drobným materiálem

materiál: provázky, sláma, přírodniny (semínka, listy, šišky, plody, větvičky aj.), špejle, drátky, korek, krabičky, papír, karton

nástroje a další materiál: nůžky, tupá jehla, bavlnka, lepidlo, zavírací špendlíky, aj.

techniky práce: propichování, spojování, ohýbání, stříhání, nalepování, slepování, skládání do tvarů

příklady výrobků: ozdoby, zdobení různých předmětů, aranžování přírodnin

- seznamování se s nástroji a pomůckami a účelem jejich použití
- zásady pro bezpečnost při činnostech s ostrými předměty

LIDOVÉ ZVYKY, TRADICE A ŘEMESLA

- lidové zvyky a tradice, lidová řemesla: poznávání na základě přímých ukázek nebo videa, návštěvy regionálních muzeí apod.
- techniky zpracování: ukázka pečení perníku, ozdoba kraslic
- materiál, nástroje a pomůcky volíme podle charakteru vytvářeného výrobku a zvolené techniky zpracování
- příklady výrobků: upečený perníček, vánoční ozdoba, kraslice apod.

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- různé druhy stavebnic seznámení se s návodem pro práci a s předlohami pro stavby a konstrukce
- vytváření plošných a prostorových kompozic ze stavebnicových prvků a volného materiálu (podle předloh i podle fantazie žáků)
- stavebnice se spojovacími prvky a díly konstrukční činnosti
- montáž a demontáž, urovnávání dílů stavebnice k dalšímu použití
- osvojování si správných pracovních dovedností a návyků, rozmýšlení si své vlastní činnosti
- zachovávání bezpečnosti a hygieny při činnostech

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- na podzim a v zimě: ošetřování pokojových rostlin
- pozorování klíčení semen fazole nebo hrachu, nakličování, přesazování, klíčení obilí a jeho růst (zeleň na velikonoční svátky)
- na jaře na zahradě: péče o rostliny kypření půdy, pletí, zalévání, vycházky ke studánce – environmentální výchova
- pozorování přírody v různých ročních obdobích

PŘÍPRAVA POKRMŮ

chování u stolu

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí odpady a hospodaření s odpady; ochrana přírody; Den Země
- Vztah člověka k prostředí naše obec, příroda a kultura obce a její ochrana, náš životní styl

Očekávané výstupy

Žák:

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- rozlišuje běžně užívané druhy papíru, dovede papír přeložit, vyrobit skládáním jednoduchý výrobek, odtrhnout naznačenou část, přestřihnout, vystřihnout nakreslený tvar, slepit, nalepit vystřižené tvary
- dovede z drobného materiálu vyrobit jednoduchý praktický výrobek, bezpečně zachází s nástroji
- dokáže navléknout nit a udělat uzlík
- při práci s modelovací hmotou dokáže vytvořit několik výrobků a dovede o nich hovořit; dodržuje hygienické návyky při práci s různými materiály
- při praktických činnostech si dovede věci urovnat, udržuje pořádek na svém místě, stará se o své pomůcky, má je připraveny na vyučování

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

dovede pracovat s některou ze stavebnic a vytvořit několik výrobků

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- provádí pozorování přírody
- pečuje o nenáročné rostliny

PŘÍPRAVA POKRMŮ

chová se vhodně při stolování

PrČ - 3. ročník

Učivo

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Práce s papírem a kartonem

vlastnosti papíru, kartonu, lepidla (tloušťka, barva, tvrdost, savost) pojmenovávání druhů papíru: balicí, novinový, kancelářský, kreslicí zpracováváme pomocí: nůžek, lepidla, kolíčků

technika práce: překládání, ořezávání, přestřižení, vytrhávání, skládání, slepování, nalepování papíru na karton, odměřování

příklady výrobků: jednoduché předměty a pomůcky do vyučování (např. metr z papírových proužků, geometrické tvary aj.), podložky z propletených proužků (záložky do knih), složitější výrobky vzniklé skládáním papíru, ozdoby na vánoční stromeček (např. řetězy, košíčky, srdíčka), věci k obchodování (nakreslené, vystřižené, nalepené na karton, obkreslené podle šablony), výroba notýsků (sešití papíru, ozdoba štítku)

Práce s modelovací hmotou

materiál: modelovací hlína, plastelína, modurit, těsto

pomůcky: podložka, formičky, špachtle, tupý nůž

techniky práce: hnětení, válení, ubírání, spojování, vaření, sušení

poznané vlastnosti: tvárnost, tvrdost

příklady výrobků: věci, o kterých se učíme v prvouce (ovoce, zelenina, ptáci, zvířata), v matematice (geometrická tělesa, geometrické tvary), ve čtení (zobrazování dějů z četby nebo z vyprávění)

bezpečné zacházení s ostrými předměty

Práce s textilem

materiál: textilie bavlněné, lněné, vlněné, hedvábné, z umělých vláken – jejich rozlišování; nitě, bavlnky, šňůrky, stužky, poutka, knoflíky

nástroje: nůžky, jehly, špendlíky

činnosti: navlečení přiměřeně dlouhé nitě, uzlík, šití stehem předním obnitkovacím a zadním, prošívání, stříhání, sešívání

výrobky: sešití kousků látek k sobě – jednoduchý výrobek, přišití knoflíku

dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny práce

Práce s jiným drobným materiálem

materiál: provázky, sláma, přírodniny (semínka, listy, šišky, plody, větvičky aj.), špejle, drátky, korek, krabičky, papír, karton

nástroje a další materiál: nůžky, tupý nůž, tupá jehla, bavlnka, lepidlo, zavírací špendlíky, aj.

techniky práce: propichování, spojování, ohýbání, stříhání, nalepování, slepování, lisování, skládání do tvarů

seznamování se s nástroji, pomůckami a účelem jejich použití

příklady výrobků: ozdoby, zdobení různých předmětů, lakování, práce s drátkem a lepidlem

Zásady pro bezpečnost při činnostech s ostrými předměty

LIDOVÉ ZVYKY, TRADICE A ŘEMESLA

- lidové zvyky a tradice, lidová řemesla: poznávání na základě přímých ukázek nebo videa, návštěvy regionálních muzeí apod.
- techniky zpracování: ukázky batikování, modrotisk, pečení perníku, ozdoba kraslic, práce se slámou, vyřezávání apod.

- materiál: nástroje a pomůcky volíme podle charakteru vytvářeného výrobku a zvolené techniky zpracování
- příklady výrobků: upečený perníček, jednoduchá ozdoba, šperk, svícen, vánoční ozdoba, kraslice, ubrousek zdobený batikou apod.

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- různé druhy stavebnic seznámení se s návodem pro práci a předlohami pro stavby a konstrukce; možnosti užití stavebnic mohou předvést žáci, kteří si určitou stavebnici přinesli do školy
- vytváření plošných a prostorových kompozic ze stavebnicových prvků a volného materiálu podle předloh i podle fantazie žáků.
- stavebnice se spojovacími prvky a díly konstrukční činnosti
- sestavování jednoduchých pohyblivých modelů podle předlohy i podle představy žáků – montáž a demontáž, urovnávání dílů stavebnice k dalšímu použití
- osvojování si správných pracovních dovedností a návyků, rozmýšlení si své vlastní činnosti, zachovávání bezpečnosti a hygieny při činnostech

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- na podzim a v zimě: ošetřování pokojových rostlin
- na jaře v učebně: pěstování cibulovin v květináči
- semena řeřichy (klíčení na vlhké vatě), klíčení obilí a jeho růst (zeleň na velikonoční svátky)
- vycházky ke studánkám, pozorování přírody, péče o studánky environmentální výchova
- na jaře na zahradě: dělání řádků podle šňůry, setí zeleniny, dělání důlků pro sazenice, sázení květin na záhon, péče o rostliny kypření půdy, pletí, zalévání
- první jednoduché společné záznamy o postupu práce a o časovém pozorování růstu a vývoje rostliny

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- příprava talířů a příborů ke svátečnímu obědu
- chování u stolu
- příprava jednoduchého studeného pokrmu

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí odpady a hospodaření s odpady; ochrana přírody; Den Země
- Vztah člověka k prostředí naše obec, příroda a kultura obce a její ochrana, náš životní styl

Očekávané výstupy

Žák:

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů, k práci volí vhodné nástroje a bezpečně s nimi zachází
- dokáže navléknout nit, zkusí přišit knoflík, dovede sešít dva kusy látky k sobě
- pracuje podle slovního návodu a podle předlohy
- získal základní hygienické a bezpečnostní návyky při práci
- při praktických činnostech udržuje pořádek na svém místě, stará se o své pomůcky, má je připraveny na vyučování

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

• zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- provádí pozorování přírody, zaznamená a hodnotí výsledky pozorování
- pečuje o nenáročné rostliny

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- připraví tabuli pro jednoduché stolování
- chová se vhodně při stolování

PrČ - 4. ročník

Učivo

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- stříhání, ohýbání, spojování, propichování, navlékání
- modelovací hmoty (hlína, plastelína, modurit, těsto) hnětení, válení, stlačování
- papír a karton překládání, skládání, trhání, vystřihování, sešívání, odměřování
- textil odměřování a nevlečení nitě, uzlík, šití předním stehem, přišití knoflíku
- určování vlastností materiálu
- rozlišování přírodních a technických materiálů

- pracovní pomůcky a nástroje funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- bezpečnost práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- sestavování modelů podle předlohy
- vytváření vlastních plošných a prostorových kompozic ze stavebnicových prvků a volného materiálu
- práce se stavebnicemi z kartonových prvků
- sestavování jednoduchých modelů z konstrukčních stavebnic
- pracovní pomůcky a nástroje
- bezpečnost při práci

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin
- ošetřování pokojových květin, zalévání, kypření, rosení, hnojení
- pěstování rostlin ze semen v místnosti (léčivky, koření, okrasné)
- exkurze do zahradnictví
- pracovní pomůcky a nástroje
- dodržování hygieny a bezpečnosti při práci

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- základní vybavení kuchyně
- · výběr, nákup, skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu
- samostatná příprava jednoduchého jídla
- udržování pořádku v kuchyni, úklid pracovního místa po vaření
- pracovní pomůcky a nástroje
- dodržování hygieny a bezpečnosti při práci

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- Rozvoj schopností poznávání cvičení pozornosti a soustředění, řešení problémů
- Kreativita cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnost "dotahovat" nápady do reality)

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Mezilidské vztahy péče o dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
- Kooperace a kompetice dovednost navazovat na druhé, vedení a organizování práce skupiny

MORÁLNÍ ROZVOJ

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti dovednosti pro řešení problémů
- Hodnoty, postoje, praktická etika analýzy vlastních a cizích postojů, odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí zemědělství a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody
- Vztah člověka k prostředí náš životní styl, prostředí a zdraví

Očekávané výstupy

Žák:

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy, na základě své představivosti, různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- provádí jednoduché pěstitelské činnosti
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- podle druhu pěstitelských činností volí správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

PrČ - 5. ročník

Učivo

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- papír a karton slepování, rozřezávání, sešívání, odměřování, vystřihování jednoduchých symetrických tvarů, obkreslování podle šablony, skládanky, vystřihovánky
- modelovací hmoty hnětení, válení, ohýbání, dělení na části, sušení, vaření
- drobný materiál přírodniny, fólie, drát spojování, ohýbání
- textil šití zadním, obnitkovacím, křížkovým, stonkovým stehem, sešívání zadním stehem, přišití háčku a očka, spínátka, navlékání šňůrky, gumy
- vlastnosti materiálů
- lidové zvyky, tradice, řemesla
- pracovní pomůcky a nástroje funkce a využití
- pracovní postupy a operace
- organizace práce
- bezpečnost práce

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- sestavování jednoduchých modelů z konstrukčních stavebnic se spojovacími prvky a díly
- spojování pomocí maticových šroubů, pásků
- sestavování jednoduchých pohyblivých modelů podle předlohy i představy
- práce podle předlohy, podle jednoduchého náčrtu a podle slovního návodu
- sestavování prostorových modelů z kartonových vystřihovánek
- pracovní pomůcky a nástroje
- bezpečnost při práci

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda, její zpracovávání, výživa rostlin, osivo
- ošetřování pokojových rostlin, zalévání, kypření, rosení, hnojení, rozmnožování
- pěstování rostlin ze semen na zahradě nebo v přenosných nádobách (letničky, hrách, ředkvičky, bylinky), ošetřování během vegetace
- pokusy a pozorování klíčivost, růst, rychlení, rozmnožování
- pracovní pomůcky a nástroje
- dodržování hygieny a bezpečnosti při práci

první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- základní vybavení kuchyně
- bezpečná obsluha elektrických a plynových spotřebičů
- úprava stolu, pravidla správného stolování
- samostatná příprava jednoduchého pohoštění
- udržování pořádku a čistoty, čisticí prostředky
- dodržování hygieny a bezpečnosti při práci, první pomoc při úrazu v kuchyni

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- Rozvoj schopností poznávání cvičení pozornosti a soustředění, řešení problémů
- Kreativita cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnost "dotahovat" nápady do reality)

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Mezilidské vztahy péče o dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
- Kooperace a kompetice dovednost navazovat na druhé, vedení a organizování práce skupiny

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Základní podmínky života
- Vztah člověka k prostředí náš životní styl, prostředí a zdraví

Očekávané výstupy

Žák:

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy, na základě své představivosti, různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni

5.3. Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů – 2. stupeň

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím Dramatické výchovy.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA (Či)

Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří částí. Vzdělávání v části komunikační a slohová výchova je zaměřeno na vnímání a chápání jazykových sdělení, kultivovaný projev, vlastní tvořivé psaní, analýzu a kritické posouzení obsahu sdělení, znalost jazykových prostředků textové výstavby a kompozice textu.

- V jazykové výchově je vzdělávání zaměřeno na získání vědomostí a dovedností potřebných k osvojení spisovné podoby českého jazyka.
- V literární výchově je vzdělávání zaměřeno na tvořivou činnost s literárním textem, způsoby interpretace, na základy literární teorie a praxe a na znalost literárních druhů a žánrů.

Či - 6. ročník

Učivo

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- Obecné poučení o jazyce jazyk národní, mateřský, jazykové příručky
- Zvuková stránka jazyka spisovná a nespisovná výslovnost, slovní přízvuk, zvuková stránka věty
- Nauka o slově tvoření slov, stavba slova, střídání hlásek, pravopis slova lexikální a morfologický
- Tvarosloví ohebné slovní druhy mluvnické významy a tvary slov
- Skladba základní větné členy, rozvíjející větné členy
- Věta jednoduchá a souvětí

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- Čtení praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu)
- Naslouchání praktické výchova k empatii, podnět k jednání
- Písemný projev vypravování, popis, výpisky, výtah
- Mluvený projev zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvní žánry podle komunikační situace), mluvní cvičení, práce s informacemi

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- Lidová slovesnost, tvořivé činnosti s literárním textem přednes vhodných literárních textů
- Pohádky, tvořivé činnost s literárním textem volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu
- Eposy, báje, pověsti, způsoby interpretace záznam a reprodukce hlavních myšlenek
- Teorie verše, rým, rytmus
- Příběhy odvahy a dobrodružství, základy literární teorie literatura umělecká a věcná

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Sociální rozvoj komunikace
- Morální rozvoj řešení problému a rozhodovací dovednosti

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Tvorba mediálních sdělení
- Práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy

Žák:

IAZYKOVÁ VÝCHOVA:

- spisovně vyslovuje česká a běžně užívá cizí slova, zkvalitní schopnost užívání a rozeznávání spisovného jazyka a dalších jazykových útvarů
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- upevní si učivo o zvukové stránce jazyka
- procvičí a upevní dovednost správného pravopisu, prohloubí své znalosti z nauky o slově
- zopakuje si a prohloubí znalosti učiva tvaroslovného s důrazem na druhy podst. a příd. jmen a zájmen, zdokonalí se ve správném třídění slovních druhů, v tvorbě spisovných tvarů slov a naučí se je vědomě užívat ve vhodných situacích
- zvládne na vyšší úrovni pravopis lexikální, slovotvorný a syntaktický
- prostřednictvím učiva o skladbě si upevní dovednost poznávat a správně užívat základní a rozvíjející větné členy, zdokonalí se v poznávání a správném určování souvětí a vět jednoduchých, naučí se rozlišovat významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci, procvičí si a osvojí základní postupy vypravování a popisu
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- zdokonalí se v získávání informací ve vyučovacím procesu i mimo vyučování

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla

<u>Či - 7. ročník</u>

Učivo

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- Tvarosloví ohebné a neohebné slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
- Slovní zásoba její jednotky, význam slova, slova jednoznačná a mnohoznačná, synonyma, slohové rozvrstvení slovní zásoby
- Skladba výpověď a věta, stavba věty, základní a rozvíjející větné členy, věta
  jednoduchá a souvětí, přímá a nepřímá řeč
- Pravopis lexikální, morfologický, syntaktický

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- Čtení věcné, studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací
- Naslouchání věcné, soustředěné, aktivní
- Písemný projev popis, vypravování, charakteristika, strukturovaný životopis
- Mluvený projev zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální), mluvní cvičení

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- Bajky, tvořivé činnosti s literárním textem přednes vhodných literárních textů, dramatizace
- Pověsti, způsoby interpretace literárních děl, interpretace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod
- Balady a romance, základy literární teorie a historie obrazné pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus
- Současná poezie, volný verš
- Povídka, novela, román, základy literární teorie struktura díla, námět a téma, literární hrdina, kompozice literárního příběhu, literatura umělecká a věcná: populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Sociální rozvoj komunikace
- Morální rozvoj řešení problému a rozhodovací dovednosti

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občan, občanská společnost a stát

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Lidské vztahy
- Etnický původ

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Stavba mediálních sdělení

Očekávané výstupy

Žák:

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě a v souvětí

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- odlišuje v čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- využívá základy studijního čtení vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele

 vyhledá informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

<u>Čj - 8. ročník</u>

Učivo

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- Obecné poučení o jazyce skupiny jazyků (slovanské, především slovenština a jiné, jazyky menšinové, rozvrstvení národního jazyka, spisovné a nespisovné útvary a prostředky)
- Slovní zásoba obohacování, slova přejatá a jejich skloňování
- Tvarosloví slovesa
- Skladba věta jednoduchá a souvětí
- Pravopis lexikální, morfologický, syntaktický

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- Čtení prožitkové
- Naslouchání kritické, objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího
- Písemný projev charakteristika, subjektivně zabarvený popis, pozvánka, výklad, výtah, úvaha
- Mluvený projev připravený a nepřipravený

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- Literární druhy a žánry poezie, próza, drama, žánry lyrické a epické, žánry dramatické v proměnách času, hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé
- Nejstarší literární památky
- Renesance a humanismus
- Baroko a klasicismus
- Národní obrození a literatura 1. poloviny 19. století
- Literatura 2. poloviny 19. století
- Literatura přelomu 19. a 20. století

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Sociální rozvoj komunikace
- Morální rozvoj řešení problémů a rozhodovací dovednosti

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Multikulturalita

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Tvorba mediálních sdělení

Očekávané výstupy

Žák:

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití
- tvoří spisovné tvary přejatých slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě a v souvětí

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
- uvádí základní literární směry a jejich významné literární představitele v české a světové literatuře
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování

Či - 9. ročník

Učivo

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- Jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace) kultura jazyka a řeči
- Obecné poučení o jazyce, původ a základy vývoje češtiny
- Slovní zásoba homonyma, antonyma, odborné názvy
- Tvarosloví vlastní jména a názvy
- Skladba souvětí, pořádek slov ve větě, stavba textu
- Zvuková stránka jazyka přízvuk slovní a větný, intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)
- Pravopis lexikální, morfologický, syntaktický

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- Čtení kritické (analytické, hodnotící)
- Naslouchání kritické (manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové
- Písemný projev vypravování, popis, fejeton, proslov
- Mluvený projev referát, diskuse, proslov

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- Literární druhy a žánry, poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času, hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé
- Literatura v 1. polovině 20. století
- Meziválečná poezie a drama
- Odraz války v literatuře
- Literatura ve 2. polovině 20. století, oficiální, exilová, samizdatová, současná literatura

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Sociální rozvoj komunikace
- Morální rozvoj řešení problému a rozhodovací dovednosti

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Princip sociálního smíru a solidarity

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Tvorba mediálních sdělení

Očekávané výstupy

Žák:

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- samostatně připraví a přednese referát
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování

ANGLICKÝ JAZYK (Aj)

Anglický jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá

jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka. V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky. (<u>Úroveň A2</u>: Žák – rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají – např. základní informace o něm a jeho rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání. Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitostí týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.)

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství, pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů

- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s
  jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Aj - 6. ročník

Učivo

MLUVNICE

- Přítomný čas prostý a průběhový
- Řadové číslovky (datum)
- Zájmena
- Minulý čas prostý (nepravidelná slovesa)
- Vyjádření budoucnosti s "going to"
- Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména
- Stupňování přídavných jmen
- Tvoření příslovcí
- Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

SLOVNÍ ZÁSOBA

Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k
probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem

TEMATICKÉ OKRUHY

- Rodina
- Domov
- Bydlení
- Škola
- Volný čas
- Kultura
- Stravovací návyky
- Počasí

- Cestování
- Reálie zemí příslušných jazykových oblastí

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA

 Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- Rozvoj schopností poznávání cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
- Seberealizace a sebeorganizace organizace vlastního času, plánování učení a studia, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

 Kooperace a kompetice – jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Objevujeme Evropu a svět – styl života v evropských rodinách

Očekávané výstupy

Žák:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- rozumí pokynům učitele při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně

MLUVENÍ

- umí sdělit základní informace o sobě, své rodině a bydlišti
- dokáže vyjádřit hlavní smysl jednoduchého sdělení
- formuluje jednoduché otázky a odpovídá na ně
- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- orientuje se v obsahu jednoduchého textu (komiks), dokáže vyhledat odpovědi na otázky
- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech

PSANÍ

 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, volného času a dalších osvojovaných témat

Aj - 7. ročník

Učivo

MLUVNICE

- Čas přítomný prostý a průběhový (upevnění)
- Čas minulý prostý a průběhový
- Budoucí čas "will", present continuous
- Předpřítomný čas
- Modální slovesa "must"
- Modální slovesa can, must, to have to, should
- Užití členů

SLOVNÍ ZÁSOBA

Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k
probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem

TEMATICKÉ OKRUHY

- Rodina (rodokmen)
- Kultura
- Příroda a město
- Společnost a její problémy
- Reálie zemí příslušných jazykových oblastí

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA

 Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby

Průřezová témata

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Kooperace a kompetice jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů
- Komunikace dialog, komunikace v různých situacích (odmítnutí, omluva), asertivní komunikace

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V GLOBÁLNÍCH A EVROPSKÝCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá život dětí v jiných zemích
- Jsem Evropan

Očekávané výstupy

Žák:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- dokáže postihnout hlavní smysl sdělení
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně

MLUVENÍ

- dokáže se orientovat v monologu či dialogu
- vhodně reaguje v nejběžnějších řečových situacích
- umí jednoduše vyjádřit svůj názor na zadané téma
- umí používat jednoduché obraty vyjadřující svolení, odmítnutí, radost, prosbu, omluvu
- umí popsat město, zeptat se na cestu a poskytnout instrukce k určení směru
- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- dokáže postihnout hlavní smysl sdělení
- v textu umí vyhledat základní informace a hlavní myšlenky
- ke své práci využívá autentické materiály (časopisy, prospekty)
- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech

PSANÍ

- reaguje na jednoduché písemné sdělení
- umí jednoduše vyjádřit svůj názor na zadané téma
- umí popsat město, zeptat se na cestu a poskytnout instrukce k určení směru, napíše jednoduché texty týkající se jeho rodiny a dalších osvojovaných témat

Aj - 8. ročník

Učivo

MLUVNICE

- Přítomný, minulý čas prostý i průběhový
- Předpřítomný čas
- Modální slovesa minulý čas, budoucí čas
- Podmínkové věty reálné
- Trpný rod přítomný, minulý, budoucí čas
- Frázová slovesa
- Vztažné věty
- Sloveso + infinitiv nebo koncovka -ing
- Tázací dovětky

SLOVNÍ ZÁSOBA

Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k
probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem

TEMATICKÉ OKRUHY

- Kultura
- Oblečení
- Části těla
- Péče o zdraví
- Stravovací návyky
- Nákupy a móda
- Společnost a její problémy
- Reálie zemí příslušných jazykových oblastí

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA

 Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- Rozvoj schopností poznávání dovednosti pro učení a studium, pozornost, soustředění
- Kreativita tvořivost v mezilidských vztazích

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Mezilidské vztahy empatie, respektování, podpora, pomoc
- Komunikace otevřená a pozitivní komunikace, asertivní komunikace

MORÁLNÍ ROZVOJ

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Jsme Evropané

Očekávané výstupy

Žák:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

MLUVENÍ

- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života
- je schopen se jednoduchým způsobem domluvit v běžných každodenních situacích (nákup zboží, vstupenky, jízdenky)
- je schopen domluvit si setkání, společný program

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace
- čte nahlas plynule různorodé učebnicové texty
- v textu vyhledává známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky
- ke své práci využívá autentické materiály (návody, prospekty, letáky, časopisy) a internet

PSANÍ

- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení
- dokáže písemně odpovědět na krátké sdělení, které obsahuje otázky
- umí si písemně vyžádat informace, které se týkají běžných témat

Aj - 9. ročník

Učivo

MLUVNICE

- Upevnění všech časů přítomný (prostý i průběhový), minulý (prostý i průběhový), budoucí (prostý), předpřítomný (prostý)
- Frázová slovesa
- Předložky místa a času
- Podmínkové věty II. typ
- Přímá, nepřímá řeč
- Spojovací výrazy
- Trpný rod
- Zájmena zvratná a samostatná
- Pravopis velké/malé písmeno, dělení slov, interpunkce
- Fonetický přepis slov, základní pravidla výslovnosti větných celků a hlásek, frázování, přízvuk, tempo, síla hlasu, fonetická transkripce

SLOVNÍ ZÁSOBA

Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k
probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem

TEMATICKÉ OKRUHY

- Upevnění slovní zásoby
- Kultura
- Sport
- Příroda a město
- Společnost a její problémy
- Volba povolání
- Moderní technologie a média
- Reálie zemí příslušných jazykových oblastí

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA

 Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

 Seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času, plánování učení a studia, stanovování osobnostních cílů a kroků k jejich dosažení

MORÁLNÍ ROZVOJ

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – řešení problémů

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

Očekávané výstupy

Žák:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat
- rozumí souvislým projevům učitele
- rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované konverzaci obsahující několik neznámých výrazů snadno odhadnutelných z kontextu

MLUVENÍ

- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života
- umí formulovat otázky a odpovídat na ně
- dokáže pohotově, přirozeně a jazykově správně reagovat v dialogických situacích každodenního života
- dokáže rozlišit formální či neformální promluvu
- vyžádá jednoduchou informaci
- umí samostatně vést jednoduchý dialog
- dokáže sestavit jednoduché sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, ve škole, ve společnosti

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace
- čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu
- pracuje s autentickými texty (časopisy, knihy, prospekty, encyklopedie, internet, adaptované literární dílo) pro vyhledání a zpracování informací

PSANÍ

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení
- umí napsat stručný životopis
- dokáže napsat zdvořilou žádost

NĚMECKÝ JAZYK (Nj)

Vyučovací předmět Německý jazyk směřuje k rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku, k vnímání a postupném osvojování jazyka, k získávání a předávání informací, k zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace, k získávání informací z různých zdrojů, ke kultivovanému projevu.

Výuka je zaměřena na porozumění známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám. Žáci používají tyto výrazy a fráze. Představí sebe a ostatní a kladou jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, o věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpovídá. Cílem je domluvit se jednoduchým způsobem, mluví-li partner jasně a pomalu, a být ochoten mu/jí pomoci.

U žáků je potřeba rozvíjet schopnost pochopit a správně interpretovat slyšené i čtené cizojazyčné texty, přiměřeně na ně reagovat, schopnost vést rozhovor a souvisle hovořit, schopnost písemně formulovat nejběžnější typy sdělení s respektováním základních pravopisných pravidel.

Vyučovací předmět je utvořen na základě vzdělávacích obsahů RVP ZV – poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním a psaní.

Požadavky na vzdělávání v cizím jazyce formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro cizí jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka. Vzdělávání v cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Nj - 8. ročník

Učivo

ZÁKLADNÍ GRAMATICKÉ STRUKTURY

- Výslovnost, četba článků z učebnice a poslech článků z CD
- Zvuková a grafická podoba jazyka fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- Abeceda
- Číslovky 0 20, 20 100
- Tykání, vykání
- Osobní zájmena (1. pád)
- Předložky
- Časování pomocných sloves sein a haben
- Časování pravidelných sloves v přítomném čase
- Slovosled věty jednoduché a věty tázací
- · Zápor nicht, nein, kein
- Přivlastňovací zájmena (mein/e, dein/e)
- Přídavné jméno v přísudku
- Časové údaje a předložky v časových údajích
- Člen určitý a neurčitý
- Množné číslo podstatných jmen
- Sloveso mögen

SLOVNÍ ZÁSOBA

- Jména, barvy, zvířata
- Domov, rodina, přátelé
- Škola, školní potřeby a předměty
- Hobby, volný čas
- Kalendářní rok, hodiny
- Reálie německy mluvících zemí
- Práce se slovníkem

KOMUNIKACE V KAŽDODENNÍCH SITUACÍCH

- Seznamování se, představování
- Pozdrav, rozloučení
- Požádání, poděkování
- Telefonování
- Vyjádření cíle cesty

JEDNODUCHÁ SDĚLENÍ

- Vyplnění formuláře
- Písemné sdělení základních údajů o sobě
- Popis osoby
- E-mail, dopis
- Pozvánka na oslavu
- Pozdrav z dovolené

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní diference

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Tvorba mediálních sdělení

Očekávané výstupy

Žák:

- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá
- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Nj - 9. ročník

Učivo

ZÁKLADNÍ GRAMATICKÉ STRUKTURY

- Množné číslo podstatných jmen
- Vazba es gibt
- Přivlastňovací zájmena
- Předložky
- Nepřímý pořádek slov ve větě
- Způsobová slovesa
- Číslovky větší než 1 000
- Podmět man
- Osobní zájmena (3. pád)
- Souvětí se spojkou deshalb
- Stupňování přídavných jmen a příslovcí
- Préteritum pomocných sloves
- Perfektum pravidelných a nepravidelných sloves
- Rozkazovací způsob
- Časování sloves s odlučitelnými předponami a nepravidelných sloves v přítomném čase

SLOVNÍ ZÁSOBA

- Škola
- Dům, pokoj
- Kalendářní rok, hodiny
- Cestování, příroda
- Obchod, nákupy, jídlo
- Části těla, zdraví a nemoci
- Město, obec
- Počasí, oblékání
- Dopravní prostředky
- Povolání
- Tradice, zvyky a svátky
- Reálie německy mluvících zemí
- Práce se slovníkem

KOMUNIKACE V KAŽDODENNÍCH SITUACÍCH

- Čtení krátkých textů s porozuměním
- Poslech s porozuměním
- Domluva schůzky
- Charakteristika místa, kde kdo žije
- U lékaře sdělení co mě bolí
- Cestování, zeptat se na cestu
- Plány na dovolenou

JEDNODUCHÁ SDĚLENÍ

- Interview
- Vyžádání informace
- Vyjádření přání
- Smluvení schůzky
- Přijetí a odmítnutí pozvání

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

Očekávané výstupy

Žák:

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované, konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

MATEMATIKA (M)

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě a vytváří předpoklady pro úspěšné uplatnění ve většině oborů profesionální přípravy i různých směrů studia na středních školách. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Současně přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti, jako je vytrvalost, pracovitost, kritičnost.

Vzdělávání směřuje k důkladnému porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku matematiky a způsoby jejich užití. Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy: Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

M - 6. ročník

Učivo

DĚLITELNOST PŘIROZENÝCH ČÍSEL

- Pojmy násobek, nejmenší společný násobek, dělitel, největší společný dělitel, čísla soudělná a nesoudělná
- Prvočísla, čísla složená
- Znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 10, 100
- Řešení slovních úloh využívajících poznatky z dělitelnosti přirozených čísel

DESETINNÁ ČÍSLA

- Zápis kladných desetinných čísel, zobrazení na číselné ose
- Absolutní hodnota desetinného čísla
- Porovnávání kladných desetinných čísel
- Zaokrouhlování desetinných čísel
- Sčítání, odčítání, násobení a dělení kladných desetinných čísel
- Užití desetinných čísel, slovní úlohy řešené v oboru desetinných čísel

PŘEVÁDĚNÍ JEDNOTEK DÉLKY, OBSAHU, OBJEMU, HMOTNOSTI

- Základní jednotky délky, jejich převádění a užití
- Základní jednotky obsahu, jejich převádění a užití
- Základní jednotky objemu, jejich převádění a užití
- Základní jednotky hmotnosti, jejich převádění a užití

ÚHEL A JEHO VELIKOST

- Přímka, polopřímka, úsečka, osa úsečky
- Vzájemná poloha přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky

- Úhel, popis úhlu
- Měření úhlů, konstrukce úhlu dané velikosti
- Druhy úhlů podle velikosti
- Úhly vedlejší, vrcholové, souhlasné, střídavé
- Přenášení úhlu, osa úhlu
- Sčítání, odčítání, násobení a dělení úhlů početně a graficky

OSOVÁ SOUMĚRNOST

- Osová souměrnost
- Shodné útvary
- Osově souměrné útvary

TROJÚHELNÍK – KONSTRUKCE, VÝPOČTY OBVODU A OBSAHU

- Trojúhelník, jeho popis
- Druhy trojúhelníků podle velikosti stran
- Druhy trojúhelníků podle velikosti úhlů
- Vnitřní a vnější úhly trojúhelníka, výpočty úhlů trojúhelníka
- Konstrukce trojúhelníka trojúhelníková nerovnost
- Výšky, těžnice, kružnice trojúhelníku opsaná a vepsaná
- Výpočet obvodu a obsahu

OBJEM A POVRCH KVÁDRU A KRYCHLE

- Kvádr a krychle popis a vlastnosti
- Zobrazení kvádru a krychle ve volném rovnoběžném promítání
- Síť kvádru a krychle
- Povrch a objem kvádru a krychle
- Slovní úlohy na výpočty povrchu a objemu kvádru a krychle

ČÍSELNÉ A LOGICKÉ ŘADY, ČÍSELNÉ A OBRÁZKOVÉ ANALOGIE, LOGICKÉ A NETRADIČNÍ GEOMETRICKÉ ÚLOHY

- Řešení číselných a logických řad
- Řešení číselných a obrázkových analogií
- Řešení logických a netradičních geometrických úloh

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy – statistické šetření

Očekávané výstupy

Žák:

DĚLITELNOST PŘIROZENÝCH ČÍSEL

- určí násobek přirozeného čísla, nejmenší společný násobek dvou až tří přirozených čísel, dělitel, největší společný dělitel dvou až tří přirozených čísel, pozná čísla soudělná a nesoudělná
- ze skupiny čísel vybere prvočísla a čísla složená, dokáže využívat znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 10, 100
- umí řešit slovní úlohy využívající poznatky z dělitelnosti přirozených čísel

DESETINNÁ ČÍSLA

- umí zapsat desetinná čísla, zobrazí je na číselné ose
- umí určit absolutní hodnotu desetinného čísla, porovná kladná i záporná desetinná čísla
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
- umí sčítat, odčítat, násobit a dělit kladná i záporná desetinná čísla
- řeší slovní úlohy v oboru desetinných čísel

PŘEVÁDĚNÍ JEDNOTEK DÉLKY, OBSAHU, OBJEMU, HMOTNOSTI

zná základní jednotky délky, obsahu, objemu a hmotnosti a umí je převádět

ÚHEL A JEHO VELIKOST

- rozumí pojmu úhel, dokáže úhel popsat, změřit, narýsovat úhel dané velikosti
- rozlišuje úhly podle velikosti i podle vzájemné polohy
- umí přenášet úhel, narýsovat osu úhlu, sčítat, odčítat, násobit a dělit úhly početně i graficky

OSOVÁ SOUMĚRNOST

- umí určit, načrtnout a narýsovat osově souměrné útvary
- určí osy souměrnosti rovinného útvaru

TROJÚHELNÍK – KONSTRUKCE, VÝPOČTY OBVODU A OBSAHU

- umí popsat trojúhelník, rozlišuje trojúhelníky podle velikosti stran i úhlů
- umí určit i vypočítat vnitřní i vnější úhly trojúhelníka
- umí načrtnout a sestrojit trojúhelník, používá trojúhelníkovou nerovnost
- umí narýsovat výšky, těžnice, kružnici trojúhelníku opsanou i vepsanou
- odhaduje a vypočítá obvod a obsah trojúhelníku

OBJEM A POVRCH KVÁDRU A KRYCHLE

- umí poznat, popsat a zobrazit ve volném rovnoběžném promítání kvádr a krychli
- umí vytvořit síť kvádru a krychle a sestavit tato tělesa
- odhadnout a vypočítat povrch a objem kvádru a krychle ze zadaných stran a řešit slovní úlohy na tyto výpočty

ČÍSELNÉ A LOGICKÉ ŘADY, ČÍSELNÉ A OBRÁZKOVÉ ANALOGIE, LOGICKÉ A NETRADIČNÍ GEOMETRICKÉ ÚLOHY

- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různá řešení
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

<u>M - 7. ročník</u>

Učivo

ZLOMKY

- Zápis zlomku smíšeným číslem, zápis smíšeného čísla zlomkem
- Rozšiřování a krácení zlomků, základní tvar zlomku
- Sčítání, odčítání, násobení a dělení zlomků, převrácený zlomek, složený zlomek
- Zápis zlomku desetinným číslem, zápis desetinného čísla zlomkem
- Řešení slovních úloh se zlomky a smíšenými čísly

CELÁ ČÍSLA

- Čísla kladná, záporná a nula, zápis celých čísel, čísla navzájem opačná, zobrazení na číselné ose
- Absolutní hodnota celého čísla
- Porovnávání celých čísel
- Sčítání, odčítání, násobení a dělení celých čísel
- Užití celých čísel, slovní úlohy řešené v oboru celých čísel

RACIONÁLNÍ ČÍSLA

- Racionální čísla, jejich zápis
- Absolutní hodnota racionálních čísel
- Porovnávání racionálních čísel
- Sčítání, odčítání, násobení a dělení racionálních čísel
- Užití racionálních čísel, slovní úlohy řešené v oboru racionálních čísel

POMĚR

- Poměr dvou veličin, postupný poměr, rozšiřování, krácení, rozdělení a změna v poměru
- Převrácený poměr
- Měřítko plánů a map

PŘÍMÁ A NEPŘÍMÁ ÚMĚRNOST

- Přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka
- Pravoúhlá soustava souřadnic
- Grafy přímé a nepřímé úměrnosti

PROCENTA, ÚROKY

- Procento, základ, procentová část, počet procent
- Promile
- Slovní úlohy s procenty a promile

SHODNOST GEOMETRICKÝCH OBRAZCŮ, VĚTY O SHODNOSTI TROJÚHELNÍKŮ

- Shodnost geometrických útvarů
- Věty o shodnosti trojúhelníků
- Konstrukce trojúhelníka podle vět sss, sus, usu

STŘEDOVÁ SOUMĚRNOST

- Středová souměrnost
- Středově souměrné útvary

ČTYŘÚHELNÍKY – KONSTRUKCE, VÝPOČTY OBVODU A OBSAHU

- Čtyřúhelníky definice, popis, výšky, úhlopříčky
- Druhy čtyřúhelníků a jejich vlastnosti
- Konstrukce čtyřúhelníků
- Obvody a obsahy čtyřúhelníků
- Pravidelné mnohoúhelníky
- Slovní úlohy na výpočty obsahů a obvodů čtyřúhelníků

KOLMÉ HRANOLY

- Hranol, charakteristika, popis
- Druhy hranolů
- Síť hranolu
- Povrch a objem hranolu
- Slovní úlohy z praxe na výpočty povrchu a objemu hranolu

ČÍSELNÉ A LOGICKÉ ŘADY, ČÍSELNÉ A OBRÁZKOVÉ ANALOGIE, LOGICKÉ A NETRADIČNÍ GEOMETRICKÉ ÚLOHY

- Řešení číselných a logických řad
- Řešení číselných a obrázkových analogií
- Řešení logických a netradičních geometrických úloh

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy – statistické šetření

Očekávané výstupy

Žák:

ZLOMKY

- dokáže používat pojmy převrácený zlomek, opačný zlomek, složený zlomek, smíšené číslo
- umí zlomky rozšiřovat, krátit až na základní tvar
- umí zlomky sčítat, odčítat, násobit a dělit zlomky
- umí zapsat zlomek desetinným číslem a desetinné číslo zlomkem
- umí řešit slovní úlohy se zlomky

CELÁ ČÍSLA

- rozliší čísla kladná, záporná a nulu, zapíše tato čísla, zobrazí je na číselné ose a dokáže je interpretovat v situacích praktického života
- určí absolutní hodnotu celého čísla, porovná celá čísla
- umí sčítat, odčítat, násobit a dělit celá čísla
- umí užívat celá čísla, řeší slovní úlohy v oboru celých čísel

RACIONÁLNÍ ČÍSLA

- umí zapsat, zobrazit na číselné ose, určit absolutní hodnotu, porovnat, sčítat, odčítat, násobit a dělit racionální čísla
- umí řešit slovní úlohy v oboru racionálních čísel
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data

POMĚR

- umí dát do poměru dvě veličiny, umí sestavit postupný poměr a řešit úlohy na poměr, umí poměr rozšiřovat, krátit
- umí rozdělit celek v daném poměru, změnit celek v daném poměru
- využívá měřítko plánů a map ve slovních úlohách

PŘÍMÁ A NEPŘÍMÁ ÚMĚRNOST

- umí poznat, zda veličiny jsou v přímé nebo nepřímé úměrnosti, sestaví trojčlenku a vyřeší slovní úlohy
- sestaví tabulku a graf přímé i nepřímé úměrnosti
- určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti
- vyjádří funkční vztah mezi tabulkou, rovnicí a grafem

PROCENTA, ÚROKY

 umí aktivně pracovat s pojmy procento, základ, počet procent, procentová část, promile a řeší slovní úlohy na procenta a promile

SHODNOST GEOMETRICKÝCH OBRAZCŮ, VĚTY O SHODNOSTI TROJÚHELNÍKŮ

- umí určit shodné geometrické útvary a používat věty o shodnosti trojúhelníků
- umí načrtnout a sestrojit trojúhelník podle vět sss, sus, usu

STŘEDOVÁ SOUMĚRNOST

- umí určit a narýsovat středově souměrné útvary
- určí střed souměrnosti

ČTYŘÚHELNÍKY – KONSTRUKCE, VÝPOČTY OBVODU A OBSAHU

- umí definovat, popsat, načrtnou a provést konstrukci a odhadnout a vypočítat obvody a obsahy obecných čtyřúhelníků, rovnoběžníků a lichoběžníků
- umí řešit slovní úlohy na výpočty obsahů a obvodů čtyřúhelníků

HRANOLY

- charakterizuje a popíše hranol, načrtne a sestrojí síť jednoduchých hranolů a sestaví model
- odhadne a vypočítá povrch a objem hranolů v početních i slovních úlohách
- využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti
- pracuje s půdorysem a nárysem
- načrtne a sestrojí obraz hranolu v rovině

ČÍSELNÉ A LOGICKÉ ŘADY, ČÍSELNÉ A OBRÁZKOVÉ ANALOGIE, LOGICKÉ A NETRADIČNÍ GEOMETRICKÉ ÚLOHY

- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

M - 8. ročník

Učivo

DRUHÁ MOCNINA A ODMOCNINA

- Druhá mocnina čísla
- Druhá odmocnina čísla
- Slovní úlohy využívající druhou mocninu a odmocninu čísla

PYTHAGOROVA VĚTA

Pythagorova věta a její užití

MOCNINY S PŘIROZENÝM MOCNITELEM

- Mocniny s přirozeným mocnitelem
- Zápis čísla v desítkové soustavě s pomocí mocnin deseti
- Sčítání, odčítání, násobení, dělení a umocňování mocnin s přirozeným mocnitelem

VÝRAZY

- Číselný výraz, určování hodnoty číselného výrazu
- Výraz s proměnnou, úpravy výrazů, určování hodnoty výrazu s proměnnou
- Zápis slovního textu pomocí výrazů
- Celistvý výraz, mnohočlen, sčítání a odčítání mnohočlenů
- Násobení mnohočlenu jednočlenem a mnohočlenem
- Vzorce $(a + b)^2$, $(a b)^2$, $a^2 b^2$ a jejich užití
- Rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
- Slovní úlohy, které lze řešit pomocí proměnných

LINEÁRNÍ ROVNICE

- Řešení lineárních rovnic s jednou neznámou, využití ekvivalentních úprav, provádí zkoušku
- Rovnice s neznámou ve jmenovateli
- Slovní úlohy řešené rovnicemi s jednou neznámou

ZÁVISLOSTI A DATA

- Základy statistiky
- Příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti
- Nákresy, schémata
- Diagramy, grafy, tabulky
- Četnost znaku, aritmetický průměr

KRUH, KRUŽNICE

- Kruh, kružnice definice
- Vzájemná poloha přímky a kružnice, tětiva kružnice
- Thaletova kružnice
- Vzájemná poloha dvou kružnic
- Délka kružnice
- Obsah kruhu
- Slovní úlohy na výpočty délky kružnice a obsahu kruhu

ROTAČNÍ VÁLEC

- Válec, charakteristika, popis
- Síť válce
- Povrch a objem válce
- Slovní úlohy na výpočty povrchu a objemu válce

KONSTRUKČNÍ ÚLOHY

- Množiny bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, osa rovinného pásu, kružnice)
- Základní konstrukční úlohy
- Konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků rozbor, postup konstrukce, konstrukce

ČÍSELNÉ A LOGICKÉ ŘADY, ČÍSELNÉ A OBRÁZKOVÉ ANALOGIE, LOGICKÉ A NETRADIČNÍ GEOMETRICKÉ ÚLOHY

- Řešení číselných a logických řad
- Řešení číselných a obrázkových analogií
- Řešení logických a netradičních geometrických úloh

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy – statistické šetření

Očekávané výstupy

Žák:

DRUHÁ MOCNINA A ODMOCNINA

- umí určit druhou mocninu racionálních čísel a odmocninu kladných racionálních čísel
- umí řešit slovní úlohy využívající druhou mocninu a odmocninu

PYTHAGOROVA VĚTA

Žák:

používá v praktických příkladech Pythagorovu větu a větu obrácenou

MOCNINY S PŘIROZENÝM MOCNITELEM

- umí zapsat mocniny s přirozeným mocnitelem, sčítá, odčítá, násobí a dělí mocniny s přirozeným mocnitelem
- zapíše číslo v desítkové soustavě s pomocí mocnin deseti

VÝRAZY

- používá pojmy číselný výraz, určování hodnoty číselného výrazu, výraz s proměnnou, úpravy výrazů, určování hodnoty výrazu s proměnnou, celistvý výraz, mnohočlen
- umí sčítat, odčítat mnohočleny a násobit mnohočlen jednočlenem a dvojčlenem
- zapíše slovní text pomocí výrazů
- užívá vzorce (a + b)2, (a b)2, a2 b2
- provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
- tvoří smysluplné slovní úlohy, které lze řešit užitím proměnných

LINEÁRNÍ ROVNICE

- sestaví, vyřeší lineární rovnice s jednou neznámou, využívá ekvivalentní úpravy, provádí zkoušky
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic,
- rozhodne, jestli rovnice má řešení a ověří správnost řešení slovní úlohy

ZÁVISLOSTI A DATA

- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- porovnává soubory dat

KRUH, KRUŽNICE

- využívá vlastností kružnice a kruhu, načrtne a provede konstrukci zadané vzájemné polohy přímky a kružnice a dvou kružnic
- řeší početní i slovní úlohy na délku kružnice a obsah kruhu

VÁLEC

- charakterizuje a popíše válec, načrtne a sestrojí síť válce
- využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti
- pracuje s půdorysem a nárysem
- načrtne a sestrojí obraz válce v rovině
- odhadne a vypočítá povrch a objem válce v početních i slovních úlohách

KONSTRUKČNÍ ÚLOHY

- umí základní typy konstrukcí
- pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice)
- využívá množiny všech bodů dané vlastnosti při řešení úloh
- provádí rozbor, postup konstrukce a konstrukci trojúhelníků a čtyřúhelníků

ČÍSELNÉ A LOGICKÉ ŘADY, ČÍSELNÉ A OBRÁZKOVÉ ANALOGIE, LOGICKÉ A NETRADIČNÍ GEOMETRICKÉ ÚLOHY

- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

M - 9. ročník

Učivo

SOUSTAVY LINEÁRNÍCH ROVNIC SE DVĚMA NEZNÁMÝMI

- Řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací
- Řešení slovních úloh (pohyb, směs, společná práce, ostatní)

FUNKCE

- Funkce, definiční obor funkce, obor funkčních hodnot
- Graf funkce, funkce rostoucí, klesající, konstantní
- Lineární funkce a její vlastnosti, tabulka, graf
- Grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic
- Přímá úměrnost jako zvláštní případ lineární funkce, tabulka, graf

- Kvadratická funkce, tabulka, graf
- · Nepřímá úměrnost, tabulka, graf

LOMENÝ VÝRAZ

- Lomený výraz, pojem, definiční obor, hodnota lomených výrazů
- Početní operace s lomenými výrazy krácení, rozšiřování, sčítání, odčítání, násobení, dělení

FINANČNÍ MATEMATIKA

- Úrok, inflace
- Finanční trh, cenné papíry, burza
- Vklady, úvěry

PODOBNOST

- Podobnost, poměr podobnosti
- Věty o podobnosti trojúhelníků
- Dělení, zvětšení a zmenšení úsečky v daném poměru

GONIOMETRICKÉ FUNKCE

- Funkce sinus, kosinus, tangens, kotangens
- Hodnoty funkcí pro úhly 0 90 stupňů
- Grafy funkcí
- Užití funkcí ve výpočtech úhlů a stran v trojúhelníku

JEHLAN, KUŽEL, KOULE

- Jehlan charakteristika, popis, vlastnosti, síť, povrch, objem
- Kužel charakteristika, popis, vlastnosti, síť, povrch, objem
- Koule charakteristika, popis, vlastnosti, povrch, objem
- Úlohy z praxe na výpočty povrchu a objemu jehlanu, kužele, koule

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy – statistické šetření

Očekávané výstupy

Žák:

SOUSTAVY LINEÁRNÍCH ROVNIC SE DVĚMA NEZNÁMÝMI

- sestaví, vyřeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací, provede zkoušku
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí soustav rovnic, ověří správnost řešení slovní úlohy
- rozhodne, jestli soustava rovnic má řešení a ověří, zda řešení patří do zadaného číselného oboru
- řeší slovní úlohy (pohyb, směs, společná práce, ostatní)

FUNKCE

- určí, zda se jedná o funkci, určí definiční obor, obor funkčních hodnot
- určí, zda se jedná o funkci rostoucí, klesající nebo konstantní
- sestrojí tabulku a graf funkce lineární, přímé úměrnosti a nepřímé úměrnosti, kvadratické funkce
- graficky řeší soustavy dvou lineárních rovnic

LOMENÝ VÝRAZ

- určí podmínky, za nichž má lomený výraz smysl
- upravuje lomené výrazy pomocí rozšiřování a krácení
- sčítá, odčítá, násobí, dělí a umocňuje lomené výrazy

FINANČNÍ MATEMATIKA

- řeší úlohy na výpočty s úroky, vklady, úvěry
- rozumí pojmům finanční trh, cenné papíry, jejich druhy

PODOBNOST

- určí, zda se jedná o podobnost rovinných útvarů, využívá věty o podobnosti trojúhelníků
- určí poměr podobnosti z rozměrů útvarů a naopak
- umí rozdělit, zvětšit a zmenšit úsečku a v daném poměru

GONIOMETRICKÉ FUNKCE

- definuje funkce sinus, kosinus, tangens, kotangens
- zjišťuje hodnoty funkcí pro úhly v intervalu 0 90 stupňů v tabulkách a výpočtem
- užívá goniometrické funkce při výpočtech úloh

JEHLAN, KUŽEL, KOULE

 charakterizuje a popíše jehlan, určí jeho vlastnosti, načrtne a sestrojí síť, odhadne a vypočítá povrch a objem

- charakterizuje a popíše kužel, určí jeho vlastnosti, načrtne a sestrojí síť, odhadne a vypočítá povrch a objem
- charakterizuje a popíše kouli, určí její vlastnosti, odhadne a vypočítá povrch a objem
- načrtne a sestrojí obraz jehlanu, kužele a koule v rovině
- řeší úlohy z praxe na výpočty objemu a povrchu jehlanu, kužele a koule

INFORMATIKA (Inf)

Obsah učiva směřuje k dosažení základní úrovně informační gramotnosti, tzn. získat základní dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Inf – 6. ročník

Učivo

- počítačová grafika, rastrové programy
- textové editory
- tabulkový editor, vytváření tabulek, jednoduché vzorce
- prezentace informací (prezentační programy)
- ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika
- internet
- hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

VÝCHOVA K DEMOKRACII

Občan, občanská společnost a stát

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Stavba mediálních sdělení

Očekávané výstupy

Žák:

- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost
- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

<u>Inf – 7. ročník</u>

Učivo

- počítačová grafika, rastrové a vektorové programy
- tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce
- prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia)
- internet
- vývojové trendy informačních technologií

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Lidské aktivity a problémy životního prostředí; vztahy člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Stavba mediálních sdělení

Očekávané výstupy

Žák:

- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

FYZIKA (F)

Vzdělávání je zaměřeno na základní informace z fyziky (= věda studující objektivně základní vlastnosti látek a polí a jejich nejjednodušší formy pohybu). Jde především o pochopení základních zákonitostí a souvislostí ve vztahu ke konkrétnímu světu se zachováním co největší názornosti a se zřetelem k aplikaci získaných poznatků v praxi. Práce s učebními texty se nebude omezovat jen na tištěné publikace, v plné míře je třeba využít možnosti internetu, ať už jako zdroje nejrůznějších simulací dějů, nebo zdroje dalších informací se zdůrazněním kritického přístupu k pramenům (důvěryhodnost zdroje informací). Obor je charakterizován jako otevřený a víceúrovňový (umožňuje zájemcům dosáhnout vyšší míry znalostí a dovedností).

<u>F – 6. ročník:</u>

Učivo:

LÁTKY A TĚLESA

- Čím se látky liší
- Jak zjišťujeme vlastnosti látek
- Jak správně provádět pokusy
- Měřené veličiny (délka, objem, hmotnost, teplota a čas)
- Změna objemu při zahřívání a ochlazení
- Fyzikální veličiny a jejich měření
- Stlačitelnost, roztažnost, tvar porovnání
- Hmotnost hustota jednotky, měření, výpočet
- Magnetické vlastnosti látek
- Magnetické pole země
- Skupenství látek souvislost skupenství s jejich částicovou stavbou

ELEKTROMAGNETICKÉ JEVY

Elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač

Průřezová témata:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí (energie, odpady)

Očekávané výstupy:

Žák:

LÁTKY A TĚLESA

- rozliší látky a tělesa, popíše vlastnosti látek (barva, skupenství, tvar ap.)
- má znalosti základních pravidel bezpečnosti práce s látkami
- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
- uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

ELEKTROMAGNETICKÉ JEVY

- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
- rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností

<u>F - 7. ročník:</u>

Učivo:

POHYB TĚLES, SÍLA

- Pohyb těles pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý
- Gravitační pole a gravitační síla přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa

- Tlaková síla a tlak vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na níž síla působí
- Třecí síla smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi
- Výslednice dvou sil stejných a opačných směrů
- Newtonovy zákony první, druhý (kvalitativně), třetí
- Rovnováha na páce a pevné kladce

MECHANICKÉ VLASTNOSTI PLYNŮ

- Atmosféra
- Atmosférický tlak
- Tlak plynu v uzavřené nádobě

Průřezová témata:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy
- Vztah člověka k prostředí (energie, odpady)

Očekávané výstupy:

Žák:

POHYB TĚLES, SÍLY

- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
- změří velikost působící síly
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici
- využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích
- aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů

MECHANICKÉ VLASTNOSTI PLYNŮ

- využívá poznatky o zákonitostech plynů pro atmosférický tlak, vliv na počasí
- dokáže z analýzy předpovědět tlak v atmosféře

F - 8. ročník:

Učivo

ENERGIE

- Práce, výkon
- Formy energie pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
- Teplo přeměna energií
- Ohmův zákon
- Přeměny skupenství tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny
- Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie

ZVUKOVÉ DĚJE

- Vlastnosti zvuku látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; výška zvukového tónu
- Princip hudebních nástrojů
- Ochrana před nadměrným hlukem

Průřezová témata:

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Základní podmínky života
- Energie a život
- Vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj
- Využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky, přírodní zdroje
   význam a využití
- Vztah člověka k prostředí
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Očekávané výstup:

Žák.

ENERGIE

- určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa
- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem
- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh
- určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem
- využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE

- rozpozná ve svém okolí zdroj zvuku a kvalitně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku
- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

<u>F – 9. ročník:</u>

Učivo

ELEKTROMAGNETICKÉ JEVY

- Elektrický obvod zdroj napětí, spotřebič, spínač
- Elektrické a magnetické pole elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními

SVĚTELNÉ DĚJE

 Vlastnosti světla – zdroj světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem

VESMÍR

- Sluneční soustava její hlavní složky; měsíční fáze
- Hvězdy jejich složení

Průřezová témata:

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Základní podmínky života
- Energie a život
- Vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj
- Využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky, přírodní zdroje
   význam a využití
- Vztah člověka k prostředí
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Očekávané výstupy:

Žák:

ELEKTROMAGNETICKÉ JEVY

- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
- zapojí správně polovodičovou diodu

SVĚTELNÉ DĚJE

- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh
- rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

VESMÍR

- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet
- odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

CHEMIE (CH)

Vzdělávání je zaměřeno na základní informace z chemie (= věda o chemickém pohybu hmoty studující vlastnosti, složení, vnitřní stavbu a přeměny – chemické reakce – látek). Jde především o pochopení základních zákonitostí a souvislostí ve vztahu ke konkrétnímu světu se zachováním co největší názornosti a se zřetelem k aplikaci získaných poznatků v praxi. Práce s učebními texty se nebude omezovat jen na tištěné publikace, v plné míře je třeba využít možnosti internetu, ať už jako zdroje nejrůznějších simulací dějů, nebo zdroje dalších informací se zdůrazněním kritického přístupu k pramenům (důvěryhodnost zdroje informací). Obor je charakterizován jako otevřený a víceúrovňový (umožňuje zájemcům dosáhnout vyšší míry znalostí a dovedností)

CH – 8. ročník:

Učivo

LÁTKY A TĚLESA

- Čím se látky liší
- Jak zjišťujeme vlastnosti látek
- Jak správně provádět pokusy
- Které látky jsou směsi
- Jak vznikají roztoky
- Jak můžeme vyjádřit složení roztoků
- Které metody používáme k oddělení složek směsí

SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÁ VAZBA

- Voda, její význam a výskyt
- Ovzduší, jeho složení
- Kyslík
- Hoření
- Chemické prvky
- Atomy, molekuly

CHEMICKÉ PRVKY

- Vodík
- Chemická reakce
- Vlastnosti chem. prvků
- Kovy
- Nekovy a polokovy
- Vazby mezi atomy
- Periodický zákon

CHEMICKÉ REAKCE

- Atomová hmotnost
- Příčiny a průběh chem. reakcí
- Zákon zachování hmoty

OXIDY A HALOGENIDY

- Dvouprvkové sloučeniny
- Vznik oxidů a jejich názvosloví
- Významné oxidy
- Sulfidy
- Halogenidy

KYSELINY A HYDROXIDY

- Podstata kyselin
- Nejvýznamnější kyseliny
- Podstata hydroxidů
- Nejvýznamnější hydroxidy
- Neutralizace

SOLI

- Co jsou soli
- Názvosloví solí, vzorce
- Význam a užití solí

Průřezová témata:

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- Rozvoj schopností poznávání
- Seberegulace a sebeorganizace

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Komunikace
- Kooperace

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

• Objevujeme Evropu a svět

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Základní podmínky života

Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kritické čtení
- Fungování a vliv médií ve společnosti

Očekávané výstupy:

Žák:

LÁTKY A TĚLESA

- rozliší látky a tělesa, popíše vlastnosti látek (barva, skupenství, rozpustnost ap.)
- má znalosti základních pravidel bezpečnosti práce s chemickými látkami
- rozliší známé směsi a čisté chemické látky
- pochopí termíny koncentrovanější, zředěnější, nasycený, nenasycený roztok, usazování, filtrace, destilace, krystalizace včetně aplikace těchto pojmů při praktické činnosti

SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÁ VAZBA

- má praktické znalosti o vodě (výroba ve vodárnách, používání destilované, pitné a užitkové vody),
- má praktické znalosti o vzduchu (složení, vznik teplotní inverze a smogu)

CHEMICKÉ PRVKY

- má názornou představu stavby atomu, prakticky užívá protonového čísla k určení prvků
- má názornou představu stavby molekuly, pojmu chemická vazba
- zná vybrané chemické prvky a jejich značky, jejich umístění v periodické soustavě, vlastnosti prvků (hustota, teplota varu, teplota tání, skupenství, vedení tepla, vedení el. proudu)

CHEMICKÉ REAKCE

- je schopen prakticky provést chemickou reakci v baňce či zkumavce, rozlišovat výchozí látky i produkty chem. reakce, aplikovat zákon o zachování hmotnosti,
- umí pracovat s pojmy látkové množství a molární hmotnost, používat jednotku mol při čtení chem. rovnic, řešit jednoduché výpočtové úlohy z chem. rovnic

OXIDY A HALOGENIDY

- prakticky odvozuje z názvů oxidů a halogenidů vzorce a naopak, umí určovat oxidační číslo atomů prvků v oxidech a halogenidech
- zná vlastnosti a použití známých oxidů a halogenidů včetně praktického využití (pomoc člověku přiotrávenému oxidem uhelnatým, důsledky skleníkového efektu)

KYSELINY A HYDROXIDY

- umí prakticky rozlišit kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů, zná příklady takovýchto roztoků, umí určovat pH pomocí indikátoru
- zná zásady ředění roztoků kyselin a hydroxidů, poskytnutí první pomoci při zasažení pokožky
- má znalost vzorců a vlastností kyseliny sírové, chlorovodíkové a dusičné a hydroxidu sodného, draselného a vápenatého
- má znalost principů výroby kyseliny sírové a hydroxidu vápenatého

SOLI

- prakticky rozeznává neutralizaci mezi ostatními chemickými reakcemi včetně experimentálního provedení neutralizace
- umí vysvětlit podstatu první pomoci při poleptání pokožky roztokem kyseliny nebo hydroxidu
- umí zapsat chem. rovnicemi příklady přípravy solí odvozených od kyseliny sírové, chlorovodíkové a dusičné
- zná praktického užití solí (hnojiva, sádra, cement, keramika)
- dovede zapsat chem. reakce při výrobě hydroxidu vápenatého a vysvětlit tvrdnutí vápenné malty

CH – 9. ročník:

Učivo

REDOXNÍ REAKCE A JEJÍ VYUŽITÍ V PRAXI

- Kdy probíhají redukce a oxidace?
- Redoxní vlastnosti kovů a nekovů
- Získávání kovů z rud
- Zušlechťování oceli
- Průmyslové využití elektrolýzy
- Koroze
- Chemické reakce jako zdroj elektrické energie, exotermická reakce
- Uhlí, ropa, zemní plyn
- Jaderná energie
- Vyčerpatelné a nevyčerpatelné zdroje energie

UHLOVODÍKY

- Základní organické sloučeniny
- Uhlovodíky a automobilismus

DERIVÁTY UHLOVODÍKŮ

- Látky odvozené deriváty
- Kyslíkaté deriváty uhlovodíků
- Látky syntetické
- Významné látky v organismech
- Cukry, tuky, vitaminy
- Biokatalyzátory enzymy a hormony

CHEMIE VE SPOLEČNOSTI

- Epocha chemizace
- Chemie a její prospěšnost
- Negativní vliv chemizace
- Zdravá výživa
- Životní prostředí a chemie

Průřezová témata:

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- Rozvoj schopností poznávání
- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychohygiena

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Komunikace
- Kooperace

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Základní podmínky života
- Ekosystémy
- Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kritické čtení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy:

Žák.

REDOXNÍ REAKCE A JEJÍ VYUŽITÍ V PRAXI

- prakticky rozeznává redoxní reakce mezi ostatními reakcemi a určuje v zápisu jednodušších chemických rovnic oxidaci a redukci
- prokazuje praktické znalosti podstaty koroze a ochrany před ní
- zná podstatu a praktické využití exotermických a endotermických reakcí
- umí zhodnotit z ekologického hlediska využívání různých paliv, uvést příklady fosilních a vyráběných paliv, zná pojem výhřevnost paliv
- zná zásady bezpečného zacházení s topnými plyny v domácnosti

UHLOVODÍKY

- prakticky zná alkany, alkeny, alkiny a areny včetně vlastností, užití a vzorců
- je schopen prokázat praktické znalosti frakce ropy a jejího užití
- zná rovnice spalování methanu, ethanu a propanu

DERIVÁTY UHLOVODÍKŮ

- rozeznává esterifikaci mezi ostatními typy chem. reakcí
- zná význam, vlastnosti a použití alkoholů a org. kyselin
- je schopen prokázat praktické znalosti složení mýdel, zdrojů tuků a jejich obsah ve výživě člověka
- umí uvést výchozí látky, produkty a podmínky průběhu fotosyntézy
- zná příklady zdrojů bílkovin a jejich důležitost
- zná zdroje, vlastnosti a použití sacharidů

CHEMIE VE SPOLEČNOSTI

orientuje se v pojmech surovina, meziprodukt, druhotná surovina

- prakticky zná příklady plastů, syntetických vláken, jejich vlastnosti, použití, výhody a nevýhody
- orientuje se v problematice drogové závislosti včetně znalosti nebezpečí, které konzumentovi hrozí
- prakticky zná princip hašení požárů včetně postupu při ohlašování a manipulaci s hasicími přístroji
- dokáže hodnotit složení jídla z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy
- zná minimálně pět způsobů konzervace potravin

PŘÍRODOPIS (P)

Obsah učiva je vybrán a strukturován tak, aby si v průběhu vzdělávání žáci vytvořili ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou, seznámili se s mnohotvárnými formami života na Zemi a naučili se správně chápat spjatost člověka a jeho života s přírodou a jejími zákonitostmi.

P - 6. ročník

Učivo

- Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života
- Organizmy a prostředí vzájemné vztahy mezi organizmy, mezi organizmy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
- Ochrana přírody a životního prostředí globální problémy a jejich řešení, chráněná území
- Základní struktura života buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organizmy jednobuněčné a mnohobuněčné
- Význam a zásady třídění organizmů
- Viry a bakterie výskyt, význam a praktické využití
- Houby bez plodnic základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka na živé organizmy
- Houby s plodnicemi stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami
- Lišejníky stavba, symbióza, výskyt a význam
- Nižší rostliny systém, poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas
- Prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) vývoj, vývin, stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla, systém, významní zástupci jednotlivých skupin
- Praktické metody poznávání přírody pozorování lupou a mikroskopem

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

VÝCHOVA K DEMOKRACII

Občanská společnost a škola

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Očekávané výstupy

- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organizmů
- uvede příklady výskytu organizmů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- rozlišuje a uvede příklady systémů organizmů populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému
- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel
- rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů
- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických iednotek
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka
- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
- vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích
- objasní funkci dvou organizmů ve stélce lišejníků
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- aplikuje praktické metody poznávání přírody
- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

P - 7. ročník

Učivo

- Strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci) vývoj, vývin, stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla, systém, významní zástupci jednotlivých skupin
- Rozšíření, význam a ochrana živočichů hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva
- Projevy chování živočichů
- Fyziologie rostlin základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
- Anatomie a morfologie rostlin stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)
- Systém rostlin poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů mechorostů, kapraďorostů a nahosemenných rostlin; jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
- Význam rostlin a jejich ochrana
- Praktické metody poznávání přírody založení herbáře

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

• Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Očekávané výstupy

- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
- aplikuje praktické metody poznávání přírody

P - 8. ročník

Učivo

- Strunatci (savci) vývoj, vývin, stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla, systém, významní zástupci
- Rozšíření, význam a ochrana živočichů
- Fylogeneze a ontogeneze člověka
- Anatomie a fyziologie stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti
- Nemoci, úrazy a prevence příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie
- Dědičnost a proměnlivost organizmů podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení
- Životní styl pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

VÝCHOVA K DEMOKRACII

Občanská společnost a škola

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

• Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Očekávané výstupy

Žák:

- porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku
- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří
- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života
- aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organizmů

<u>P - 9. ročník</u>

Učivo

- Země vznik a stavba Země
- Nerosty a horniny vznik, vlastnosti, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků
- Vnější a vnitřní geologické procesy příčiny a důsledky
- Půdy složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace
- Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí
- Geologický vývoj a stavba území ČR Český masiv, Karpaty
- Podnebí a počasí ve vztahu k životu význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organizmy a na člověka
- Mimořádné události způsobené přírodními vlivy příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi
- Významní biologové a jejich objevy
- Praktické metody poznávání přírody

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

VÝCHOVA K DEMOKRACII

Občanská společnost a škola

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Očekávané výstupy

Žák:

- objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
- porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě
- rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků
- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi
- aplikuje praktické metody poznávání přírody

ZEMĚPIS (Z)

V zeměpisu žáci postupně poznávají podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování místních i globálních ekosystémů a umět využívat své znalosti ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Zeměpis rozšiřuje celkový vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, místní oblasti (regionu), na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v globálních problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí.

Vzdělávací obsah je rozdělen na tematické okruhy: Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie, Přírodní obraz Země, Regiony světa, Společenské a hospodářské prostředí, Životní prostředí, Česká republika a Terénní geografická výuka, praxe a aplikace. Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích.

Z - 6. a 7. ročník

Učivo

KOMUNIKAČNÍ GEOGRAFICKÝ A KARTOGRAFICKÝ JAZYK

- Plán, mapa, jazyk mapy, symboly, smluvené značky
- Statistická data a jejich grafická vyjádření, tabulky

GEOGRAFICKÁ KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

- Glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, určování zeměpisné polohy, měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám
- Praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty

ZEMĚ JAKO VESMÍRNÉ TĚLESO

- Tvar, velikost a pohyby Země
- Střídání dne a noci, střídání ročních období
- Světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas

KRAJINNÁ SFÉRA

- Přírodní sféra, její složky a prvky
- Společenská a hospodářská sféra

SYSTÉM PŘÍRODNÍ SFÉRY NA PLANETÁRNÍ ÚROVNI A REGIONÁLNÍ ÚROVNI

- Přírodní oblasti
- Geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně

POVRCH ZEMĚ – SVĚTADÍLY, OCEÁNY

Rozdělení povrchu Země

Průřezová témata:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Kulturní diference
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Ekosystémy
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Očekávané výstupy:

Žák:

KOMUNIKAČNÍ A KARTOGRAFICKÝ JAZYK

- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z kartografických produktů a dalších informačních zdrojů

GEOGRAFICKÁ KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

- využívá měřítka glóbusů a map, umí určit zeměpisnou polohu jakéhokoliv místa na mapě nebo na glóbusu, umí vyhledat zadané místo podle zeměpisných souřadnic
- přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině
- vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci
  v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů
  a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu
- dokáže se orientovat v terénu podle topografické mapy

ZEMĚ JAKO VESMÍRNÉ TĚLESO

- umí zhodnotit postavení Země ve vesmíru
- srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země
- zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organizmů
- aktivně pracuje s pojmy světový čas, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas

KRAJINNÁ SFÉRA

- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
- porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a lidskou společnost.
- charakterizuje společenskou a hospodářskou sféru v různých oblastech Země

SYSTÉM PŘÍRODNÍ SFÉRY NA PLANETÁRNÍ ÚROVNI

rozlišuje a charakterizuje přírodní oblasti na Zemi

POVRCH ZEMĚ – SVĚTADÍLY, OCEÁNY

- charakterizuje rozdělení povrchu Země na světadíly a oceány
- lokalizuje a pojmenuje jednotlivé světadíly a oceány

Učivo

AFRIKA – VYBRANÉ MODELOVÉ PŘÍRODNÍ, SPOLEČENSKÉ, POLITICKÉ, HOSPODÁŘSKÉ A ENVIRONMENTÁLNÍ PROBLÉMY, MOŽNOSTI JEJICH ŘEŠENÍ

- Určující a porovnávající kritéria, jejich charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti – přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti, hospodářské oblasti, životní prostředí Afriky
- Vybrané modelové regiony modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské, environmentální problémy, možnosti řešení

AUSTRÁLIE A OCEÁNIE – VYBRANÉ MODELOVÉ PŘÍRODNÍ, SPOLEČENSKÉ, POLITICKÉ, HOSPODÁŘSKÉ A ENVIRONMENTÁLNÍ PROBLÉMY, MOŽNOSTI JEJICH ŘEŠENÍ

- Určující a porovnávající kritéria, jejich charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti – přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti, hospodářské oblasti, životní prostředí Austrálie a Oceánie
- Vybrané modelové regiony modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské, environmentální problémy, možnosti řešení

AMERIKA – VYBRANÉ MODELOVÉ PŘÍRODNÍ, SPOLEČENSKÉ, POLITICKÉ, HOSPODÁŘSKÉ A ENVIRONMENTÁLNÍ PROBLÉMY, MOŽNOSTI JEJICH ŘEŠENÍ

- Určující a porovnávající kritéria, jejich charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti – přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti, hospodářské oblasti, životní prostředí Ameriky
- Vybrané modelové regiony modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské, environmentální problémy, možnosti řešení

ASIE – VYBRANÉ MODELOVÉ PŘÍRODNÍ, SPOLEČENSKÉ, POLITICKÉ, HOSPODÁŘSKÉ A ENVIRONMENTÁLNÍ PROBLÉMY, MOŽNOSTI JEJICH ŘEŠENÍ

- Určující a porovnávající kritéria, jejich charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti – přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti, hospodářské oblasti, životní prostředí Asie
- Vybrané modelové regiony modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské, environmentální problémy, možnosti řešení

Průřezová témata:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Kulturní diference
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Ekosystémy
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Očekávané výstupy:

Žák:

AFRIKA, AUSTRÁLIE A OCEÁNIE, AMERIKA, ASIE – VYBRANÉ MODELOVÉ PŘÍRODNÍ, SPOLEČENSKÉ, POLITICKÉ, HOSPODÁŘSKÉ A ENVIRONMENTÁLNÍ PROBLÉMY, MOŽNOSTI JEJICH ŘEŠENÍ

- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států, vymezuje a hodnotí polohu, rozlohu

 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn

Z - 8. ročník

Učivo

EVROPA – VYBRANÉ MODELOVÉ PŘÍRODNÍ, SPOLEČENSKÉ, POLITICKÉ, HOSPODÁŘSKÉ A ENVIRONMENTÁLNÍ PROBLÉMY, MOŽNOSTI JEJICH ŘEŠENÍ

- Určující a porovnávající kritéria, jejich charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti – přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti, hospodářské oblasti, životní prostředí Evropy
- Vybrané modelové regiony modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské, environmentální problémy, možnosti řešení

ČESKÁ REPUBLIKA

- Zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje
- Obyvatelstvo, sídelní poměry
- Rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství
- Transformační společenské, hospodářské a politické procesy a jejich územní projevy a dopady
- Hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce

REGIONY ČESKÉ REPUBLIKY

 Územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, místní region, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech

MÍSTNÍ REGION

- Zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům
- Základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj

CVIČENÍ A POZOROVÁNÍ V TERÉNU MÍSTNÍ KRAJINY, GEOGRAFICKÉ EXKURZE

- Orientační body, jevy, pomůcky a přístroje
- Stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran
- Pohyb podle mapy a azimutu
- Odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu
- Jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy

Hodnocení přírodních jevů a ukazatelů

OCHRANA ČLOVĚKA PŘI OHROŽENÍ ZDRAVÍ A ŽIVOTA

 Živelní pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

Průřezová témata:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Kulturní diference
- Etnický původ

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Ekosystémy
- Základní podmínky života

Očekávané výstupy:

Žák:

EVROPA – VYBRANÉ MODELOVÉ PŘÍRODNÍ, SPOLEČENSKÉ, POLITICKÉ, HOSPODÁŘSKÉ A ENVIRONMENTÁLNÍ PROBLÉMY, MOŽNOSTI JEJICH ŘEŠENÍ

- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států, vymezuje a hodnotí polohu, rozlohu
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn

ČESKÁ REPUBLIKA

- vymezí a lokalizuje místní region podle bydliště nebo školy
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, porovnává polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
- hodnotí transformační společenské, hospodářské a politické procesy a jejich územní projevy a dopady
- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

REGIONY ČESKÉ REPUBLIKY

 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit

MÍSTNÍ REGION

- vymezí a lokalizuje místní region podle bydliště i školy
- charakterizuje přírodní a socioekonomické poměry místního regionu s důrazem na specifika regionu důležitá pro další rozvoj

CVIČENÍ A POZOROVÁNÍ V TERÉNU MÍSTNÍ KRAJINY, GEOGRAFICKÉ EXKURZE, OCHRANA ČLOVĚKA PŘI OHROŽENÍ ZDRAVÍ A ŽIVOTA

- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu, provádí závěry pozorování z geografických exkurzí nebo vycházek
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Z - 9. ročník

Učivo

VZTAH PŘÍRODA A SPOLEČNOST

- Trvale udržitelný život a rozvoj
- Principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí
- Chráněná území přírody
- Globální ekologické a environmentální problémy lidstva

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

- Obyvatelstvo světa
- Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy
- Světové hospodářství
- Regionální společenské, politické a hospodářské útvary

Průřezová témata:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Kulturní diference
- Etnický původ

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Ekosystémy
- Základní podmínky života

Očekávané výstupy:

Žák:

VZTAH PŘÍRODA A SPOLEČNOST

- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí
- dovede aktivně využívat pojem trvale udržitelný život a rozvoj
- zná principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí
- zná principy chráněných území přírody
- zná globální ekologické a environmetální problémy lidstva

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa
- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

DĚJEPIS (D)

Charakteristika:

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

D - 6. ročník

Učivo

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

- význam zkoumání dějin
- získávání informací o dějinách
- historické prameny, čas, prostor

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

člověk a lidská společnost v pravěku

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

- nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz
- antické Řecko a Řím
- střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Vztah člověka k prostředí

Očekávané výstupy

- zná zdroje informací o minulosti a instituce, kde jsou tyto poznatky a zdroje shromažďovány
- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
- orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu
- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu

- objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost
- uvede příklady archeologických kultur na našem území
- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a
- vysvětlí podstatu antické demokracie

<u>D – 7. ročník</u>

Učivo

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

- nový etnický obraz Evropy
- utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj
- islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)
- Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
- křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
- struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev
- kultura středověké společnosti románské a gotické umění a vzdělanost

OBIEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

- renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou
- zámořské objevy a počátky dobývání světa
- český stát a velmoci v 15. 18. století

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Vztah člověka k prostředí

Očekávané výstupy

Žák:

- popisuje změny v Evropě v důsledku příchodu nových etnik, vzniku nových států a nástupu křesťanství
- porovná základy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kultury
- objasní spojení Velkomoravské říše a českého státu v evropských souvislostech
- vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám
- vysvětlí konflikty mezi světskou a církevních mocí
- charakterizuje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti
- orientuje se v kulturách (románské, gotické ...)
- vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky
- vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
- popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek

D - 8. ročník

Učivo

POČÁTKY NOVÉ DOBY

- český stát a velmoci v 15. 18. století
- barokní kultura a osvícenství

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

- Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět, vznik USA
- industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka
- národní hnutí velkých a malých národů, utváření novodobého českého národa
- revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů

- politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva
- kulturní rozrůzněnost doby
- konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

MODERNÍ DOBA

první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍA SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

• Principy demokracie, demokratického rozhodování a řízení

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Lidská populace a její vztahy k prostředí v různých oblastech světa

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Očekávané výstupy

- na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek
- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé
- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů

- charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích
- na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy
- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií
- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světové válce a jeho důsledky

D - 9. ročník

Učivo

MODERNÍ DOBA

- první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
- nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě, vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy
- mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech, totalitní systémy
   komunismus, fašismus, nacismus důsledky pro Československo a svět
- druhá světová válka, holocaust, situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj, politické, mocenské a ekonomické důsledky války

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

- studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření
- vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)
- vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky
- rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět
- problémy současnosti
- věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Principy demokracie, demokratického rozhodování a řízení

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Lidská populace a její vztahy k prostředí v různých oblastech světa

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Očekávané výstupy

Žák:

- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světové válce a jeho důsledky
- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
- zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí
- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků
- vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
- posoudí postavení rozvojových zemí
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ (VO)

Výchova k občanství je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci

a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Charakteristika vzdělávacího oboru Výchova k občanství:

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s
  obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti

- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k
  rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v
  zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve
  společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

VO - 6. ročník

Učivo

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

- rodinný život rodina, příbuzenské vztahy, manželství, děti, rodinný život
- naše škola život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život, umění učit se
- naše obec, region, kraj důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; důležitá místa v obci, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku
- naše vlast pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, svátky, významné dny
- kulturní život rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia

 lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

Rozvoj schopností poznávání

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

Poznávání lidí

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a škola

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Kulturní diference
- Lidské vztahy

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Očekávané výstupy

- objasní význam rodiny
- vysvětlí, proč je třeba dodržovat školní řád
- vysvětlí, jaký význam má vzdělání pro další život
- uvede příklady místních tradic, zná důležité instituce, památná místa
- objasní účel důležitých symbolů našeho státu způsoby jejich používání
- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje
- zná naše kulturní památky, váží si jich
- zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají
- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí

 zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu

VO - 7. ročník

Učivo

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

- vztahy mezi lidmi osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
- zásady lidského soužití morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí

ČLOVĚK. STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

- majetek, vlastnictví, formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
- peníze funkce a podoby peněz, formy placení
- hospodaření rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní
- výroba, obchod a služby jejich funkce a návaznost

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

evropská integrace – podstata, význam, výhody, Evropská unie a ČR

ČLOVĚK. STÁT A PRÁVO

- právní základy státu znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR;
   Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
- státní správa a samospráva orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
- principy demokracie znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev
- lidská práva základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace

Průřezová témata:

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

Sebepoznání a sebepojetí

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

Mezilidské vztahy

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- Občan, občanská společnost a stát
- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády a způsoby rozhodování

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Objevujeme Evropu a svět

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Lidské vztahy
- Etnický původ

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Fungování a vliv médií ve společnosti

Očekávané výstupy

- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti a odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoj k menšinám
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci
- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi
- rozlišuje nejčastější formy a typy států a na příkladech porovná jejich znaky
- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů

- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu
- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU I možných způsobů uplatňování
- uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích

VO - 8. ročník

Učivo

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

- podobnost a odlišnost lidí projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál
- vnitřní svět člověka vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe l druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

- vztahy mezi lidmi
- osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

 principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

- právní řád ČR význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů,
- právo v každodenním životě význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- Sebepoznání a sebepojetí
- Psychohygiena
- Seberegulace a sebeorganizace

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Mezilidské vztahy
- Komunikace

MORÁLNÍ ROZVOJ

- Řešení problému a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Multikulturalita

Očekávané výstupy

Žák:

- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci
- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součást nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, které se podílejí na správě obcí, krajů a států
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů vlastnictví, pracovní poměr, manželství

<u>VO - 9. ročník</u>

Učivo

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

 protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví

ČLOVĚK. STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

 banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

- mezinárodní spolupráce ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráci mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)
- globalizace projevy, klady a zápory; významné globální problémy, způsoby jejich řešení včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

 osobní rozvoj – volba povolání, životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, vůle a osobní kázně při seberozvoji

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

Kreativita

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

Kooperace a kompetice

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Princip sociálního smíru a solidarity

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy

- cílevědomě se připravuje na své budoucí profesní uplatnění, orientuje se v nabídce dalšího studia, hodnotí se své dovednosti, schopnosti, zájmy, orientuje se v nabídce vzdělávacích institucí a v přijímacím řízení na střední školy
- provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci

- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- rozlišuje a porovnává úkoly právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané
- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
- uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady i zápory
- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
- objasní souvislosti globálních i lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni v obci, regionu
- uvede příklady mezinárodního terorizmu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru
- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobná nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

HUDEBNÍ VÝCHOVA (Hv)

Předmět hudební výchova patří do vzdělávací oblasti Umění a kultura. Hudební výchova vede žáky prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebního umění a historického vývoje. Vede k aktivnímu vnímání a pochopení možnosti komunikace prostřednictvím hudby. Potřebu hudby předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje.

Hv - 6. ročník

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- pěvecký a mluvený projev
- intonace a vokální improvizace
- hudební rytmus
- · orientace v notovém záznamu melodie
- rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- hra na rytmické hudební nástroje
- tvorba rytmických doprovodů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby
- orientace v prostoru

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- hudební dílo a její autor
- hudební styly a žánry

Průřezová témata:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Lidské vztahy

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Práce v týmu

Očekávané výstupy

Žák:

- využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlasu
- orientuje se v zápise písní
- vnímá užité hudební výrazové prostředky, učí se chápat jejich význam v hudbě
- učí se vyhledávat souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Hv - 7. ročník

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- pěvecký a mluvený projev
- intonace a vokální improvizace
- hudební rytmus
- orientace v notovém záznamu melodie
- rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- hra na rytmické hudební nástroje
- tvorba doprovodů na rytmické nástroje

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- pohybový doprovod znějící hudby
- pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby
- orientace v prostoru

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- hudební dílo a jeho autor
- hudební styly a žánry
- soustředěný poslech znějící hudby

Průřezová témata:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Lidské vztahy

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy

Žák:

- využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlasu
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy
- orientuje se v zápise písní a skladeb
- rozpozná některé z tanců, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudby
- vnímá užité hudební výrazové prostředky, snaží se pochopit jejich význam v hudbě
- učí se zařadit na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Hv - 8. ročník

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- pěvecký a mluvený projev
- intonace a vokální improvizace
- hudební rytmus
- orientace v notovém záznamu melodie, reprodukce zapsané melodie
- rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti
- reflexe vokálního projevu

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- hra na hudební nástroje
- záznam hudby
- vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí rytmického hudebního nástroje

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- pohybové vyjádření hudby
- pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby
- orientace v prostoru

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- hudební dílo a jeho autor
- hudební styly a žánry
- snaha o interpretaci znějící hudby

Průřezová témata:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Lidské vztahy

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy

- využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlasu, snaží se ocenit kvalitní vokální projev druhého
- orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů

- rozpozná některé z tanců různých stylových období
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudební výrazové prostředky
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

<u>Hv - 9. ročník</u>

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- pěvecký a mluvený projev
- intonace a vokální improvizace
- hudební rytmus
- orientace v notovém záznamu melodie
- rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti
- reflexe vokálního projevu

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- hra na rytmické hudební nástroje
- záznam hudby
- vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí rytmického hudebního nástroje

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla
- pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby
- orientace v prostoru

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby
- hudební dílo a jeho autor
- hudební styly a žánry

Průřezová témata:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Lidské vztahy

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy

Žák:

- využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlasu, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudby a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudební výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

VÝTVARNÁ VÝCHOVA (Vv)

Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat okolní svět i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Výtvarná výchova usiluje zejména o to, aby žáci získali praktické i teoretické poznatky o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vytváření. Zabývá se také historickým vývojem výtvarného umění, včetně umění užitého, lidového a architektury. Rozvíjí a

prohlubuje vztah žáků k estetice, k životnímu prostředí. Využívá i multimediálních prostředků.

Výtvarná výchova rozvíjí osobnost žáka, jeho specifické nadání a originalitu.

Vv - 6. ročník

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- prvky vizuálně obrazného vyjádření
- linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality např. přírodniny, věci kolem nás apod.
- vztahy a uspořádání prvků v ploše
- uspořádání objektů do celků v ploše např. jednoduchá architektura
- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření tiskoviny, televize, reklama

UPLATNĚNÍ SUBJEKTIVITY

- prostředky pro vyjádření fantazie, představ a osobních zkušeností akční tvar kresby a malby, pohyb těla a jeho umístění v prostoru – např. lidská postava, zpracování určitého zážitku apod.
- typy vizuálně obrazných vyjádření hračky, objekty, ilustrace textů, comics, reklama
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením hledisko jejich vnímání (vizuální, statické, dynamické)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- osobní postoj v komunikaci jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací (samostatně vytvořených a přejatých)
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace ve veřejném prostoru (škola, třída atd.)
- proměny komunikačního obsahu záměry tvorby, proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Vztah k životnímu prostředí

Očekávané výstupy

Žák:

- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření

Vv - 7. ročník

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury, vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru (např. přírodniny, věci, lineární kompozice)
- uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní a barevné prostředky), (např. lineární a barevná kompozice, architektura)
- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly reflexe ostatních uměleckých druhů – hudebních (např. zaznamenání hudebního prožitku)
- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření umělecká výtvarná tvorba, reklama, televize – výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar kresby a malby (např. lidská postava v pohybu, zpracování určitého zážitku apod.)
- typy vizuálně obrazných vyjádření volná malba, skulptura, plastika, reklama, rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

 lidský osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací) samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování

- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace ve veřejném prostoru (škola, třída atd.), mediální prezentace, výtvarné soutěže
- proměny komunikačního obsahu záměry tvorby proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění, historické, sociální a kulturní souvislosti

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Vztah k životnímu prostředí

Očekávané výstupy

Žák:

- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření,
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti (dle svých schopností), vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků

Vv - 8. ročník

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury, vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní a barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření (zátiší, architektura aj.)

- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly reflexe ostatních uměleckých druhů (dramatických), např. zpracování dramatického zážitku, vědomé vnímání a uplatňování mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě
- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření fotografie, film, elektronická média, výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATNĚNÍ SUBJEKTIVITY

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar kresby a malby (např. lidská postava v pohybu, zpracování určitého zážitku apod.), uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn, výběr, uplatnění a interpretace
- typy vizuálně obrazných vyjádření animovaný film, vizualizované dramatické akce,
- komunikační grafika, elektronický obraz, fotografie výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní), reflexe a vědomé uplatnění při vlastních činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- osobní postoj v komunikaci jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace ve veřejném prostoru (škola, třída atd.), mediální prezentace (výtvarné soutěže)
- proměny komunikačního obsahu záměry tvorby proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění, historické, sociální a kulturní souvislosti

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy

Žák

- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti (dle svých schopností), vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, video, animace, fotografie
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

Vv - 9. ročník

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury, vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní a barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření (architektura, zátiší atd.)
- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly reflexe ostatních uměleckých druhů – výběr hudebního či dramatického zážitku
- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření fotografie, film, elektronická média, výběr, reklama – kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATNĚNÍ SUBJEKTIVITY

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar kresby a malby (např. lidská postava v pohybu, zpracování určitého zážitku, dojmu apod.) uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn, výběr, uplatnění a interpretace
- typy vizuálně obrazných vyjádření komunikační grafika, elektronický obraz, fotografie – výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením hledisko jejich vnímání (vizuální, baltické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní), reflexe a vědomé uplatnění při vlastních činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- osobní postoj v komunikaci jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace ve veřejném prostoru (škola, třída atd.), mediální prezentace (výtvarné soutěže)
- proměny komunikačního obsahu záměry tvorby proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění, historické, sociální a kulturní souvislosti

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy

Žák:

 užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a zaznamenání podnětů z představ a fantazie

- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti (dle svých schopností), vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, video, animace, fotografie
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
- porovnává na konkrétních případech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů

PRACOVNÍ ČINNOSTI (PrČ)

Obsahové, časové a organizační vymezení

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získávání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Výuka probíhá v odborných učebnách – dílnách, cvičné kuchyni, na školní zahradě a ve školním parku i ve třídách.

Na 2. stupni předmětem prolínají tematické okruhy - *Práce s technickými materiály,Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů a Svět práce.*

Vyučovací předmět Pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět pracovní činnosti.

PrČ -6. ročník

Učivo

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

- vlastnosti materálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)
- pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
- jednoduché pracovní operace a postupy

Očekávané výstupy

Žák

- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

PĚSTITELSKÉ PRÁCE A CHOVATELSTVÍ

- základní podmínky pro pěstování
  - -půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy
- zelenina
  - osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny
- chovatelství chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty

Očekávané výstupy

Žák

- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Průřezová téma

Osobnostní a sociální výchova

 Osobnostní rozvoj: zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v rozličných pracovních situacích

Environmentální výchova

- Ekologie vztah k ochraně a tvorbě životního prostředí a pozitivní postoj k řešení ekologických problémů.
- Vztah člověka k prostředí: poznávání významu a role různých profesí ve vztahu životního prostředí
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí: realizace pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí

PrČ - 7. ročník

Učivo

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- kuchyně základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu
- potraviny výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku
- příprava pokrmů úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů
- úprava stolu a stolování jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole

Očekávané výstupy

- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Učivo

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

organizace práce, důležité technologické postupy

technické náčrty a výkresy

Očekávané výstupy

Žák

- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- základní podmínky pro pěstování
   –půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy
- okrasné rostliny základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin
- ovocné rostliny druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování
- léčivé rostliny, koření pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie

Očekávané výstupy

Žák

- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Průřezová téma

Osobnostní a sociální výchova

 Osobnostní rozvoj: zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v rozličných pracovních situacích

Environmentální výchova

 Ekologie – vztah k ochraně a tvorbě životního prostředí a pozitivní postoj k řešení ekologických problémů.

- Vztah člověka k prostředí: poznávání významu a role různých profesí ve vztahu životního prostředí
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí: realizace pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí

PrČ -8. ročník

Učivo

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

- finance, provoz a údržba domácnosti rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti
- elektrotechnika v domácnosti elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem

Očekávané výstupy

- provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
- správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby□ provádí drobnou domácí údržbu
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

Učivo

Učivo

SVĚT PRÁCE

- trh práce povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce
- volba profesní orientace základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb
- možnosti vzdělávání náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby
- zaměstnání pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce □ práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů
- podnikání druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

Očekávané výstupy

Žák

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

PĚSTITELSKÉ PRÁCE A CHOVATELSTVÍ

základní podmínky pro pěstování
 –půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy

Očekávané výstupy

Žák

volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

Rozvoj schopností poznávání

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

Poznávání lidí

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a škola

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Kulturní diference
- Lidské vztahy

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

TĚLESNÁ VÝCHOVA (Tv)

Předmět je vyučován tak, že je dělen na skupiny chlapců a dívek. V bloku je realizován lyžařský výcvikový kurz pro žáky

6. ročníku. Výuka probíhá v tělocvičně, na hřišti, ve sportovním areálu, případně v bazénu.

Cílem je získat kladný vztah k fyzickým aktivitám a sportu, vytvářet návyky zdravého životního stylu vedoucí k progresivnímu utužování zdraví a zdravého životního stylu vůbec. Dále pak dodržování sportovní etiky, pravidel a jednání fairplay.

Vzdělávací strategie vychází z konstruktivistické pedagogiky. Další používané formy a metody: ukázka, výklad, pokus/omyl, frontální, skupinová, individuální výuka. Z průřezových témat jsou začleněny části takřka ze všech průřezových témat, protože výukou prolínají. Znalosti a dovednosti vedoucí k zdravému životnímu stylu a kladnému vztahu k fyzickým aktivitám navazují na znalosti a dovednosti získané v prvouce na prvním stupni.

Převládajícími realizovanými životními kompetencemi jsou zdraví, spolupráce, komunikace, sportovní dovednosti.

Práce s dětmi zdravotně oslabenými zatím neprobíhá v rámci zdravotní tělesné výchovy. Dětem se zájmem o sport a nadaným sportovcům nabízíme zapojení do kroužků, sportovních her a doporučení k dalšímu rozvoji ve sportovních klubech.

Tv - 6. ročník

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ (V KORELACI S PŘEDMĚTEM VÝCHOVA KE ZDRAVÍ)

- význam pohybu pro zdraví
- zdravotně orientovaná zdatnost

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Gymnastika

kultivace pohybového projevu v gymnastických cvičeních základní pohybové činnosti z akrobacie, přeskoků, cvičení na hrazdě po čelo, na kladině

rytmické a kondiční činnosti s hudbou, tanec

Úpoly

základní postoje, úchopy, držení v postoji, pády

Atletika

sprint vytrvalostní běh skok do dálky skok do výšky hod míčkem

Pohybové hry

pro osvojení pohybových dovedností a ovládání sportovního náčiní pro rozvoj kondičních a koordinačních složek pohybu

Sportovní hry

košíková

házená

volejbal

fotbal

manipulace s míčem, průpravné hry, miniformy sportovních her dvě sportovní hry

Netradiční sporty

florbal

softbal

badminton

stolní tenis

Turistika a pobyt v přírodě

turistika a pohyb v přírodě, chování v přírodních podmínkách

ochrana přírody – dodržovat při sportovních činnostech příprava turistické akce, LVVZ, školního výletu, exkurze aj. základní turistické dovednosti v terénu

 Bloky sezonních sportů při vhodných přírodních podmínkách v okolí školy plavání bruslení a lední hokej lyžování – běžecké

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- komunikace v TV
- organizace prostoru pohybových činností
- zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech
- měření výkonů a posuzování pohybových dovedností

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj sebepoznání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita
- Sociální rozvoj mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice
- Morální rozvoj řešení problémů a rozhodovací dovednosti

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá – zážitky, zkušenosti z Evropy, soutěže mezinárodní akce

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Lidské vztahy harmonický rozvoj osobnosti, mezilidské vztahy, tolerance, empatie aj.
- Etnický původ rovnocennost skupin etnických, projevy rasové nesnášenlivosti

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí při sportovních akcích, škola, obec, sportoviště, příroda

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hledání rozdílu mediálního sdělení, fungování a vliv médií ve sportu

Očekávané výstupy

Žák:

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ (V KORELACI S PŘEDMĚTEM VÝCHOVA KE ZDRAVÍ)

- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu
- některé činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- zvládá osvojované pohybové dovednosti
- tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí nedostatky a jejich příčiny

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, rozhodčího aj. rolí
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky
- spolupracuje na spolupráci a jednotné taktice družstva a dodržuje ji

Tv - 7. ročník

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ (V KORELACI S PŘEDMĚTEM VÝCHOVA KE ZDRAVÍ)

- význam pohybu pro zdraví
- zdravotně orientovaná zdatnost
- zná zásady pro poskytnutí první pomoci

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Gymnastika

kultivace pohybového projevu v gymnastických cvičeních základní pohybové činnosti z akrobacie, přeskoků, cvičení na hrazdě po čelo, na kladině

základy estetického pohybu s rytmickým nebo hudebním doprovodem

Úpoly

základní postoje, úchopy, držení v postoji, pády základy sebeobrany (proti úchopům zápěstí, objetí, škrcení)

Atletika

sprint vytrvalostní běh skok do dálky skok do výšky hod míčkem

Pohybové hry

pro osvojení pohybových dovedností a ovládání sportovního náčiní pro rozvoj kondičních a koordinačních složek pohybu

Sportovní hry

košíková

házená

voleibal

fotbal

manipulace s míčem, průpravné hry, miniformy sportovních her základní herní kombinace

Netradiční sporty

florbal

softbal

badminton

stolní tenis

• Turistika a pobyt v přírodě

turistika a pohyb v přírodě, chování v přírodních podmínkách ochrana přírody – dodržovat při sportovních činnostech návyky správného chování při přesunech na komunikacích v dopravních prostředcích

• Bloky sezonních sportů, při vhodných přírodních podmínkách v okolí školy

plavání

bruslení a lední hokej

lyžování - běžecké

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- komunikace v TV
- pravidla osvojovaných pohybových činností
- zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj sebepoznání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita
- Sociální rozvoj mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice
- Morální rozvoj řešení problémů a rozhodovací dovednosti

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

 Evropa a svět nás zajímá – zážitky, zkušenosti z Evropy, soutěže, mezinárodní sportovní akce

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Lidské vztahy harmonický rozvoj osobnosti mezilidské vztahy, tolerance, empatie aj.
- Etnický původ rovnocennost skupin etnických, projevy rasové nesnášenlivosti

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí při sportovních akcích, škola, obec, sportoviště, příroda

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy

Žák:

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ (V KORELACI S PŘEDMĚTEM VÝCHOVA KE ZDRAVÍ)

- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu
- některé činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- zvládá osvojované pohybové dovednosti
- tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, rozhodčího aj. rolí
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti různých rolí při sportu

Tv - 8. ročník

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ (V KORELACI S PŘEDMĚTEM VÝCHOVA KE ZDRAVÍ)

- význam pohybu pro zdraví
- zdravotně orientovaná zdatnost

hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – první pomoc při TV a sportu

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Gymnastika

kultivace pohybového projevu v gymnastických cvičeních

základní pohybové činnosti z akrobacie, přeskoků, cvičení na hrazdě po čelo, na kladině

rytmické a kondiční činnosti s hudbou, tanec

základy estetického pohybu s rytmickým nebo hudebním doprovodem

Úpoly

základní postoje, úchopy, držení v postoji, pády základy sebeobrany (proti úchopům zápěstí, objetí, škrcení)

Atletika

sprint

vytrvalostní běh

skok do dálky

skok do výšky

hod míčkem

Pohybové hry

pro osvojení pohybových dovedností a ovládání sportovního náčiní pro rozvoj kondičních a koordinačních složek pohybu napodobivé hry pro rozvoj tvořivosti a pohybové představivosti

Sportovní hry

košíková

házená

volejbal

fotbal

průpravné hry, manipulace s míčem miniformy sportovních her základní herní činnosti jednotlivce

základní herní kombinace utkání

Netradiční sporty

florbal

softbal

badminton

stolní tenis

Turistika a pobyt v přírodě

turistika a pohyb v přírodě, chování v přírodních podmínkách ochrana přírody – dodržovat při sportovních činnostech základní turistické dovednosti v terénu

návyky správného chování při přesunech na komunikacích a v dopravních prostředcích

 Bloky sezonních sportů při vhodných přírodních podmínkách v okolí školy plavání bruslení a lední hokej lyžování – běžecké

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- komunikace v TV názvosloví, povely, signály, vzájemná komunikace
- historie a současnost sportu olympionismus OH charta mezinárodní soutěže a akce
- pravidla osvojovaných pohybových činností her, závodů, soutěží
- zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj sebepoznání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita
- Sociální rozvoj mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice
- Morální rozvoj řešení problémů a rozhodovací dovednosti

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá – zážitky, zkušenosti z Evropy, soutěže, mezinárodní akce

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Lidské vztahy harmonický rozvoj osobnosti, mezilidské vztahy, tolerance, empatie aj.
- Etnický původ rovnocennost skupin etnických, projevy rasové nesnášenlivosti

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí při sportovních akcích, škola, obec, sportoviště, příroda

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení hledání rozdílu mediálního sdělení, fungování a vliv médií ve sportu
- Tvorba mediálních sdělení na úrovni školního tisku, nástěnek a jiných médií

Očekávané výstupy

Žák:

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ (V KORELACI S PŘEDMĚTEM VÝCHOVA KE ZDRAVÍ)

- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu
- některé činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- zvládá osvojované pohybové dovednosti
- tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, rozhodčího aj. rolí
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky, FAIR-PLAY
- spolupracuje při hře na spolupráci a jednotné taktice družstva, týmu a dodržuje ji
- dokáže zpracovat naměřená data, výkony, výsledky a podílí se na jejich prezentaci

Tv - 9. ročník

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ (V KORELACI S PŘEDMĚTEM VÝCHOVA KE ZDRAVÍ)

- význam pohybu pro zdraví
- zdravotně orientovaná zdatnost
- prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí
- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech první pomoc při TV a sportu
- improvizované ošetření poranění i v nestandardních podmínkách a v terénu
- zná zásady pro poskytnutí první pomoci

ČINNOSTI OVLIVŃUJÍCÍ ÚROVEŃ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Gymnastika

kultivace pohybového projevu v gymnastických cvičeních základní pohybové činnosti z akrobacie, přeskoků, cvičení na hrazdě po čelo, na kladině

rytmické a kondiční činnosti s hudbou, tanec

základy estetického pohybu s rytmickým nebo hudebním doprovodem cvičení se dvěma druhy gymnastického náčiní s doprovodem rytmickým nebo hudebním

Úpoly

základní postoje, úchopy, držení v postoji, pády základy sebeobrany (proti úchopům zápěstí, objetí, škrcení)

Atletika

sprint

vytrvalostní běh

skok do dálky

skok do výšky

hod míčkem

Pohybové hry

pro osvojení pohybových dovedností a ovládání sportovního náčiní pro rozvoj kondičních a koordinačních složek pohybu napodobivé hry pro rozvoj tvořivosti a pohybové představivost

Sportovní hry

košíková

házená

volejbal

fotbal

manipulace s míčem, průpravné hry, miniformy sportovních her základní herní činnosti jednotlivce

základní herní kombinace

participace jednotlivce na herním výkonu družstva

Netradiční sporty

florbal

softbal

badminton

stolní tenis

Turistika a pobyt v přírodě

turistika a pohyb v přírodě, chování v přírodních podmínkách ochrana přírody – dodržovat při sportovních činnostech příprava turistické akce, školního výletu, exkurze aj.

základní turistické dovednosti v terénu

návyky správného chování při přesunech na komunikacích a v dopravních prostředcích

Bloky sezonních sportů, při vhodných přírodních podmínkách v okolí školy

plavání

bruslení a lední hokej

lyžování – běžecké

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- komunikace v TV
- organizace prostoru pohybových činností
- historie a současnost sportu
- pravidla osvojovaných pohybových činností
- zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech
- měření výkonů a posuzování pohybových dovedností

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Osobnostní rozvoj sebepoznání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita
- Sociální rozvoj mezilidské vztahy, komunikace kooperace a kompetice
- Morální rozvoj řešení problémů a rozhodovací dovednosti

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá zážitky, zkušenosti z Evropy, soutěže, mezinárodní akce
- Objevujeme Evropu styl života Evropanů, evropské krajiny

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Lidské vztahy harmonický rozvoj osobnosti, mezilidské vztahy, tolerance, empatie aj.
- Etnický původ rovnocennost skupin etnických, projevy rasové nesnášenlivosti

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí při sportovních akcích, škola, obec, sportoviště, příroda

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení hledání rozdílu mediálního sdělení, fungování a vliv médií ve sportu
- Tvorba mediálních sdělení na úrovni školního tisku, nástěnek a jiných médií
- Práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy

Žák:

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ (V KORELACI S PŘEDMĚTEM VÝCHOVA KE ZDRAVÍ)

aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu

- některé činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ (V KORELACI S PŘEDMĚTEM VÝCHOVA KE ZDRAVÍ)

- zvládá osvojované pohybové dovednosti
- tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí nedostatky a jejich příčiny

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, rozhodčího aj. rolí
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky
- spolupracuje na spolupráci a jednotné taktice družstva a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti různých rolí při sportu
- je schopen zorganizovat jednoduché turnaje, závody, akce ve třídě, škole
- dokáže zpracovat naměřená data, výkony, výsledky a podílí se na jejich prezentaci

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ (VZ)

Vzdělávání je zaměřeno na preventivní ochranu zdraví, kultivaci vlastní zodpovědnosti, uplatňování hygienických, stravovacích, pracovních a jiných zdravotně preventivních návyků. Rozvíjí dovednosti jako odmítání škodlivých látek, předcházení úrazům, poskytování základní první pomoci. Věnuje se tématu ochrana člověka za mimořádných událostí, klade důraz na osobnostní a sociální rozvoj, na získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování.

VZ - 7. ročník

Učivo

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ

- vztahy ve dvojici kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
- vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek
- dětství, puberta, dospívání tělesné, duševní a společenské změny

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

- výživa a zdraví zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy
- tělesná a duševní hygiena, denní režim zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim
- ochrana před přenosnými chorobami základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty
- sexuální dospívání a reprodukční zdraví zdraví reprodukční soustavy, sexualita
  jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost,
  promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní
  identity
- vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota
- ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

- stres a jeho vztah ke zdraví kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti
- skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci
- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)
- ochrana člověka za mimořádných událostí klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí
- auto-destruktivní závislosti psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu
- bezpečné chování a komunikace komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení
- manipulativní reklama a informace reklamní vlivy, působení sekt

HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ

- celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie
- podpora zdraví a její formy prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- sebepoznání a sebepojetí vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity
- seberegulace a sebeorganizace činností a chování cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování
- psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech
- mezilidské vztahy, komunikace a kooperace respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Morální rozvoj -řešení problému a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Kulturní diference
- Lidské vztahy

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

• Občanská společnost a stát

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Základní podmínky života

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Fungování a vliv médií ve společnosti

Očekávané výstupy

Žák:

- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a vrstevníky
- respektuje přijatá pravidla a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí
- vysvětlí role členů komunity (spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu z hlediska prospěšnosti zdraví
- posoudí různé způsoby chování lidí a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
- uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Veškeré hodnocení je v souladu s Vyhláškou MŠMT č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

Základní ustanovení

Pravidla hodnocení žáků vychází z § 30 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění a ustanovení § 14, § 15, §16, §17 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky v platném znění.

Etická a pedagogická východiska procesu hodnocení

- důvěra v žáka a jeho rozvoj
- podpora, povzbuzování, budování sebedůvěry, vědomí vlastní hodnoty, uspokojování potřeby úspěchu
- vytváření učebních situací, které dávají všem žákům reálnou šanci dosáhnout úspěchu
- otevřenost vůči vývoji chyba jako přirozený jev, průvodní znak učení: všichni žáci mohou dosáhnout učebních cílů, pokud jim bude poskytnut dostatečný čas na studium, opravování chyb a zvládnutí postupných kroků
- přiměřeně obtížné úkoly vzhledem k individuálním možnostem jednotlivých žáků
- hodnocení žáka vzhledem k jeho předchozím výkonům, individuálním předpokladům a míře vloženého úsilí
- hodnotící přístupy napomáhající rozvoji osobnosti dítěte a jednoznačně podporující jeho vzdělávací aktivitu – hodnota známky nepřekrývá význam hodnoty vzdělání

Zásady a pravidla hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

- Žáci jsou hodnocení s přihlédnutím k individuálním možnostem
- Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné a všestranné.
- Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.
- Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost, objektivitu a pedagogický takt vůči žákovi.
- Učitel je povinen oznámit žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodnit
  a poukázat na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů a výtvorů.
- Po ústním zkoušení oznámí učitel žákovi výsledek ihned, výsledky hodnocení písemných prací a praktických činností oznámí učitel žákovi nejpozději 14 dnů po jejich dokončení, při hodnocení klade učitel důraz i na žákovo sebehodnocení.

- Při dlouhodobějším pobytu žáka v zařízeních, která rovněž zajišťují jeho vzdělávání, je učitel povinen respektovat známky, které žák v tomto zařízení získal a zahrnout je do celkové klasifikace.
- V případě negativního hodnocení poskytne žákovi možnost pro dosažení úspěšnějšího hodnocení, pokud negativní hodnocení žáka není způsobeno dlouhodobým nebo opakovaným neplněním základních školních povinností.
- Problémy a skutečnosti týkající se hodnocení a klasifikace a vyžadující zvláštní zřetel projednají učitelé s ředitelem školy nebo s pověřeným zástupcem ředitele, popřípadě je přednesou na pedagogické radě. Učitelé zvolí takovou formu, aby nedošlo při řešení k nebezpečí z prodlení.
- Případné zaostávání žáků v učení a problémy v jejich chování a prospěchu se projednávají na pedagogické radě. Vyučující sdělí výsledky žákovi a prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka.
- Hodnocení chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s ostatními vyučujícími v pedagogické radě. Kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel chování (školní řád) a obecných norem chování. Při hodnocení chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.

Způsob získávání podkladů pro hodnocení a klasifikace žáka

- Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:
  - o soustavným diagnostickým pozorováním žáka
  - o soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
  - o různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové)
  - o kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami
  - o analýzou výsledků činnosti žáka
  - konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko-psychologických poraden, speciálních pedagogických center a zdravotnických služeb
  - o rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka
- Žáci se klasifikují ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušné třídy.
- Žák musí být z předmětu vyzkoušen ústně nebo písemně alespoň třikrát za každé pololetí.
- Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů výkonů, výtvorů. Při ústním zkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů.
- Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka.
- Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušný předmět.
- V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě. Nedojde-li k dohodě, stanoví se výsledný klasifikační stupeň rozhodnutím ředitele školy.
- Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé

klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

- Při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce objektivně, nesmí podléhat žádnému vlivu subjektivnímu ani vnějšímu.
- Při celkovém hodnocení přihlíží učitel k věkovým a individuálním zvláštnostem žáka, k případnému postižení a zdravotnímu stavu i k případné indispozici, která by mohla vést k zakolísání v učebních výkonech.
- Do celkového hodnocení v daném předmětu mohou být zahrnuty mimořádné výsledky, kterých žák dosáhl v olympiádách, soutěžích a dalších aktivitách.

Informování zákonných zástupců

Informovanost zákonných zástupců je zajišťována průběžně:

- písemně prostřednictvím žákovské knížky, notýsků
- před koncem každého čtvrtletí osobně prostřednictvím třídních schůzek nebo konzultačních dnů
- pololetním výpisem z vysvědčení, event. vysvědčením
- vysvědčením předávaným na konci školního roku
- možností nahlédnutí do významnějších testů žáka
- v případech odůvodněných z hlediska vývoje prospěchu a chování žáka
- individuálním projednáním se zákonnými zástupci

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen klasifikace). Žáci mohou být na vysvědčení hodnoceni i slovně nebo kombinací slovního hodnocení a hodnocení klasifikačními stupni v případě doporučení školského poradenského zařízení a na základě žádosti zákonných zástupců. Tato žádost musí být podána nejpozději v prvním měsíci každého pololetí.

Stupně hodnocení prospěchu a chování

Stupně hodnocení prospěchu:

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

Stupeň 1 (výborný)

Žák[·]

- dosahuje očekávaných výstupů v ŠVP uceleně, přesně a úplně
- ovládá požadované učivo uceleně, přesně a úplně
- samostatně uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů
- myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost, jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný
- grafický projev je přesný a estetický

- výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky
- je schopen samostatně studovat vhodné texty

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák:

- dosahuje očekávaných výstupů v ŠVP v podstatě uceleně, přesně a úplně
- ovládá požadované poznatky v podstatě uceleně, přesně a úplně
- pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti
- v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost
- ústní a písemný projev mívá menší nedostatky
- kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků
- grafický projev je estetický, bez větších nepřesností
- je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty

Stupeň 3 (dobrý)

Žák:

- má v dosahování očekávaných výstupů v ŠVP mezery
- má v osvojení požadovaných poznatků mezery
- při vykonávání požadovaných činností se projevují nedostatky
- nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat
- při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb
- jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby
- v ústním a písemném projevu má nedostatky
- v kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky
- je schopen samostatně studovat podle návodu učitele

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák[·]

- má v dosahování očekávaných výstupů v ŠVP závažné mezery
- má v osvojení požadovaných poznatků závažné mezery
- při provádění požadovaných činností je málo pohotový a má větší nedostatky, při řešení úkolů se vyskytují závažné chyby
- při využívání poznatků je nesamostatný
- v logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé
- jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky
- v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák:

očekávané výstupy v ŠVP si neosvojil

- požadované poznatky si neosvojil
- má velmi podstatné nedostatky v dovednosti vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti, v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby
- při výkladu a hodnocení jevů a zákonitosti nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele
- neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky
- v ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky
- závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele
- nedovede samostatně studovat

Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo "uvolněn/a".

Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo "nehodnocen/a".

Stupně hodnocení chování

Zásady pro stanovení hodnocení chování žáka na vysvědčení v případě použití klasifikace nebo v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle přijímá a dodržuje pravidla chování stanovená školním řádem a aktivně je prosazuje. Projevuje dobrý vztah ke všem pracovníkům školy i spolužákům. Přispívá k utváření a upevňování příjemného pracovního prostředí. Ojediněle se může dopustit méně závažných přestupků proti školnímu řádu.

Stupeň 2 (upokojivé)

Chování žáka není vždy v souladu s pravidly chování a s ustanovením školního řádu. Dopustí se závažného přestupku nebo se dopustí opakovaně méně závažných přestupků. Nepřispívá aktivně k utváření příjemného pracovního prostředí ani k utváření dobrých mezilidských vztahů. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování stanovenými ve školním řádu a v rozporu s pravidly slušného chování. Žák záměrně narušuje pracovní prostředí a mezilidské vztahy. Dopouští se takových provinění, že je vážně ohrožena

výchova ostatních žáků. Žák se nesnaží své chyby napravit a není přístupný výchovnému působení.

- O udělení 2. nebo 3. stupně z chování rozhoduje ředitel školy na základě projednání v pedagogické radě, a to na základě návrhu třídního učitele. Třídní učitel je povinen předjednat před pedagogickou radou návrh na snížení známky z chování s ostatními pedagogickými pracovníky, kteří daného žáka učí.
- Hodnocení chování, které odpovídá stupni 2 nebo 3, není výchovným opatřením a ani trestem.
- Při hodnocení chování se vychází z žákova chování za celé pololetí.
- Při výsledném hodnocení chování žáka na vysvědčení nemusí při hodnocení, které odpovídá stupni 2 nebo 3, nutně předcházet udělení výchovných opatření (NTU, DTU, DŘŠ).

2. stupeň z chování může být udělen žákovi:

- za opakovaně neomluvené hodiny, které odpovídají maximálně 3 školním dnům (o výjimce rozhoduje ředitel školy po projednání v pedagogické radě)
- pokud přijde do školy nebo na akci pořádanou školou pod vlivem alkoholických nebo jiných omamných látek
- pokud přinese do školy či na akci pořádanou školou alkoholické nápoje, omamné či návykové látky, předměty ohrožující bezpečnost a zdraví žáků a zaměstnanců školy,
- pokud bude ve škole nebo na akci pořádané školou kouřit, požívat alkoholické nápoje či omamné látky
- za krádež
- při opakovaném hrubém chování a vystupování k vyučujícím a ostatním pracovníkům školy
- za nevhodné chování ke spolužákům, které bude považováno za šikanování (tzn. jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat jiného člověka slovní šikanování, zastrašování, manipulace s věcmi a jejich ničení, fyzická agrese, násilné manipulační příkazy)

3. stupeň z chování může být udělen žákovi:

- za opakované neomluvené hodiny, jejichž počet bude přesahovat 3 školní dny (o výjimce rozhoduje ředitel školy po projednání v pedagogické radě)
- za opakované užívání alkoholických nápojů či jiných návykových látek ve škole nebo na akcích pořádaných školou a nošení předmětů ohrožujících bezpečnost a zdraví žáků a zaměstnanců školy.
- za opakovanou krádež
- za opakované chování ke spolužákům, které bude považováno za šikanování
- za opakované hrubé slovní či fyzické útoky vůči zaměstnancům školy

Celkové hodnocení žáka

Je na vysvědčení vyjádřeno stupni:

Prospěl s vyznamenáním

Prospěl

Neprospěl

Nehodnocen

<u>Prospěl s vyznamenáním</u> – není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré, v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle §14 odst. 2 vyhlášky 48/2005 Sb.

<u>Prospěl</u> – není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

<u>Neprospěl</u> – je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí.

<u>Nehodnocen</u> – není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci 1. pololetí.

Výsledky práce v nepovinných předmětech organizovaných školou se hodnotí těmito stupni:

Pracoval úspěšně

Pracoval

Výchovná opatření

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. <u>Pochvaly</u>

- Drobné pochvaly uděluje každý pedagogický pracovník bezprostředně po vzniku důvodu pro jejich udělení a zaznamená je do žákovské knížky.
- Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních pracovníků školy po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu třídního učitele nebo jiné ocenění (např. knižní odměnu) za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající svědomitou úspěšnou práci. Pochvalu zaznamená třídní učitel do katalogového listu žáka.
- Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu ředitele školy nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin a za mimořádně

úspěšnou práci. Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamenává na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Opatření k posílení kázně

Kázeňským opatřením je podmíněné vyloučení žáka ze školy nebo školského zařízení, vyloučení žáka ze školy nebo školského zařízení, a další kázeňská opatření, která nemají pro žáka právní důsledky.

Podmíněné vyloučení žáka ze školy nebo školského zařízení, vyloučení žáka ze školy nebo školského zařízení.

- Ředitel školy nebo školského zařízení může v případě závažného zaviněného porušení povinností rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka ze školy nebo školského zařízení.
- a) Závažné zaviněné porušení povinností:
- neomluvená absence přesahující 15hodin
- vulgární slovní útoky žáka vůči zaměstnancům školy nebo školského zařízení nebo vůči ostatním žákům
- vnášení, distribuce nebo užívání návykových látek a jiných předmětů ohrožujících zdraví a bezpečnost žáků a zaměstnanců školy
- Ředitel školy nebo školského zařízení vyloučí v případě zvláště závažného zaviněného porušení povinností žáka ze školy nebo školského zařízení. Ředitel školy nebo školského zařízení oznámí tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí, jde-li o nezletilého, a státnímu zastupitelství do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděl.
- b) Zvláště závažné zaviněné porušení povinností:
- zvláště hrubé opakované slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči zaměstnancům školy nebo školského zařízení nebo vůči ostatním žáků.
- V rozhodnutí o podmíněném vyloučení stanoví ředitel školy nebo školského zařízení zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu jednoho roku. Dopustí-li se žák v průběhu zkušební lhůty dalšího zaviněného porušení povinností stanovených školským zákonem nebo školním nebo vnitřním řádem, může ředitel školy nebo školského zařízení rozhodnout o jeho vyloučení. Žáka lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze školy pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku.
- O podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka rozhodne ředitel školy nebo školského zařízení do dvou měsíců ode dne, kdy se o provinění žáka dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák provinění dopustil, s výjimkou případu, kdy provinění je klasifikováno jako trestný čin podle zvláštního právního předpisu. O svém rozhodnutí informuje ředitel pedagogickou radu. Žák přestává být žákem školy nebo školského zařízení dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyloučení, nestanoví-li toto rozhodnutí den pozdější.

Další kázeňská opatření.

Při jednorázovém porušení povinností stanovených školním řádem nebo po třech záznamech v žákovské knížce lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- napomenutí třídního učitele
- důtku třídního učitele
- důtku ředitele školy

Důtky se ukládají za jednorázová porušení pravidel nebo souhrnně za čtvrtletí za opakované porušování školního řádu, zapomínání, špatnou pracovní morálku či neplnění povinností. Důtky slouží jako upozornění na problémy s dodržováním pravidel, které by později mohly vést v závažnějších případech i ke snížené známce z chování.

Napomenutí třídního učitele

Napomenutí ukládá třídní učitel za opakované drobné porušování školního řádu, občasné zapomínání a občasné neplnění povinností. Zákonným zástupcům je napomenutí oznámeno prostřednictvím zápisu v žákovské knížce.

Důtka třídního učitele

Důtku třídního učitele ukládá třídní učitel za jednorázové závažnější porušení školního řádu (např. ztrátu nebo podvod v žákovské knížce), pravidel mezilidského chování nebo za časté zapomínání a občasné neplnění povinností po předchozím projednání s vyučujícími, kteří daného žáka učí, a to bezprostředně po přestupku. Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. O uložení důtky jsou zákonní zástupci informováni zápisem v žákovské knížce.

Důtka ředitele školy

Důtku ředitele školy ukládá ředitel školy za hrubé jednorázové porušení školního řádu, pravidel mezilidského chování či velmi časté zapomínání, špatnou pracovní morálku a neplnění povinností na základě návrhu třídního učitele, který návrh nejdříve projednal s ostatními vyučujícími, kteří žáka učí, a po projednání v pedagogické radě. O uložení důtky jsou zákonní zástupci informováni doporučeným dopisem.

O udělení všech výchovných opatření provede třídní učitel přesný zápis do evidence v Bakaláři.

Zásady pro hodnocení chování

Při návrhu uložení opatření k posílení kázně nebo snížené známky z chování přihlíží třídní učitel zejména:

- k závažnosti přestupku
- k četnosti a opakování přestupku

- k hodnocení žáka ostatními pedagogickými pracovníky
- k tomu, zda v předchozím klasifikačním období již žákovi bylo uloženo některé z
  opatření na posílení kázně, nebo zda mu byla snížena známka z chování
- k charakteru a četnosti zápisů v žákovské knížce, které mají vliv na posouzení chování žáka
- za jeden přestupek se ukládá žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně
- třídní učitelé jsou povinni, pokud je to možné, včas prokazatelným způsobem informovat zákonné zástupce o problémech jejich dítěte, které by mohly vést k uložení opatření k posílení kázně nebo k snížení známky z chování
- Učitelé jsou povinni, pokud je to možné, včas informovat třídní učitele o
  problémech žáka, které by mohly vést k uložení opatření k posílení kázně nebo k
  snížení známky z chování.

Zásady a kritéria pro používání slovního hodnocení

- Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, kterou dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.
- Slovní hodnocení vychází:
  - o z hodnocení výsledků ústního i písemného projevu
  - o z pracovního tempa
  - o ze schopnosti samostatně pracovat
  - o ze schopnosti soustředit se
- Do slovního hodnocení jednotlivých předmětů se nesmí promítnout hodnocení chování žáka.
- Ve slovním hodnocení se učitel vyjadřuje k těmto oblastem:
  - o osvojení znalostí základního učiva
  - o míra dosažení očekávaných výstupů
  - o úroveň dovedností a schopnost aplikovat získané poznatky
  - o přístup žáka k předmětu (zájem, snaha, úsilí)
  - úroveň přípravy žáka (příprava žáka na vyučování, domácí úkoly).
- Žák může být slovně hodnocen pouze na základě písemné žádosti zákonného zástupce. O použití slovního hodnocení rozhoduje ředitel školy, a to na návrh vyučujícího daného předmětu, popřípadě třídního učitele.

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami

1 – výborný ovládá bezpečně

2 – chvalitebný ovládá

3 – dobrý v podstatě ovládá

4 – dostatečný ovládá se značnými mezerami

5 – nedostatečný neovládá

Úroveň myšlení

1 – výborný pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti

2 – chvalitebný uvažuje celkem samostatně3 – dobrý menší samostatnost v myšlení

4 – dostatečný nesamostatné myšlení

5 – nedostatečný odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Úroveň vyjadřování

1 – výborný výstižné a poměrně přesné

2 – chvalitebný celkem výstižné

3 – dobrý myšlenky nevyjadřuje příliš přesně

4 – dostatečný myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 – nedostatečný odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští

1 – výborný užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle

dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou

2 – chvalitebný dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení

úkolů, dopouští se jen menších chyb

3 – dobrý řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí

snadno překonává potíže a odstraňuje chyby

4 – dostatečný dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává

5 – nedostatečný praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

Píle a zájem o učení

1 – výborný aktivní, učí se svědomitě a se zájmem

2 – chvalitebný učí se svědomitě

3 – dobrý k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
 4 – dostatečný malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
 5 – nedostatečný pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- Sebehodnocení je důležitou součástí procesu hodnocení. Je to jedna z výchovných metod.
- Žáci jsou navykáni na situaci, kdy hodnocení pedagogem, skupinou či jiným žákem bude předcházet sebehodnocení, s nímž bude vnější hodnocení konfrontováno. Žák si tak porovná svůj pohled na sebe sama, na své výkony s pohledy pedagogů a ostatních spolužáků.
- Zapojování žáků do procesu hodnocení zajišťují pedagogičtí pracovníci, kteří vedou žáky k tomu, aby se při sebehodnocení učili používat odpovídajících kritérií pro hodnocení, všímali si toho, co je významné a podstatné.
- Při sebehodnocení se žák snaží popsat např.
  - o co se mu daří
  - o co mu ještě nejde
  - jak bude pokračovat dál
  - o proč tomu tak je
- Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.
- Žák má právo na své sebehodnocení.

Hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- Důraz klade učitel na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkon.
- Klasifikace musí být provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, návodem, jak překonávat mezery, jak prohlubovat úspěšnost.
- Při klasifikaci se zohledňuje specifická porucha žáka a doporučení odborných pracovišť.

Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze stanovené diagnózy a doporučení školského poradenského zařízení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech
- způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími
- při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl
- při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod
- důraz klade učitel na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkon
- při klasifikaci hodnotí učitel jevy, které žák zvládl

- klasifikace musí být provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, návodem, jak překonávat mezery, jak prohlubovat úspěšnost atd.
- při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení
- v případě použití slovního hodnocení jsou výsledky vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami tak, aby zahrnovalo posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka, obsahuje také
- zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat

Hodnocení a klasifikace žáků s lehkým mentálním postižením

- hodnotit žáka podle jeho funkčního stupně možností, nikoliv podle známek
- způsob klasifikace je součástí individuálního vzdělávacího plánu
- stanovit cíle pomocí individuálního vzdělávacího plánu a vytvořit seznam zvládnutých cílů a cílů nutných ke splnění
- spolupráce speciálních pedagogů a učitelů –pravidelné konzultace
- v písemném projevu prodloužení času na vypracování odpovědí
- v ústním projevu umožnit žákovi dostatek času na zpracování odpovědi
- zadání musí být jasné, dobře čitelné a jednoduché
- pro písemné odpovědi žáků je možné využít počítač
- dát žákovi dostatek příležitostí, aby se projevil, prezentoval svoje vědomosti
- vyvarovat se užívání nevhodné zkušební techniky, které žáka zatěžují nebo stresují

Klasifikační stupnice sloužící k hodnocení v oblastech:

Klasifikační stupeň	
1	100 % - 90 %
2	89 % - 75 %
3	74 % - 60 %
4	59 % - 30 %
5	29 % - 0 %

Zkoušení v náhradním termínu

V případech, kdy žák nedosáhne z daného předmětu 75 % podkladů pro hodnocení (známek) a nepožádá učitele o možnost doplnění, bude před uzavřením klasifikace přezkoušen z probrané látky před komisí. Týká se to také žáka, který ze závažných důvodů (např. dlouhodobá absence pro nemoc), nezvládá učivo daného předmětu.

Předmětem zkoušení v náhradním termínu je učivo předmětného klasifikačního období, zejména těch částí učiva, které byly probírány v době jeho absence. Výsledek zkoušení je doplněním podkladů učitele ke klasifikaci žáka, které byly získány v průběhu klasifikačního období. Klasifikační stupeň určuje zkoušející učitel. Výsledek zkoušení sdělí v případě ústní zkoušky zkoušející žákovi ihned po jejím skončení. Je-li součástí zkoušky písemná práce, oznámí zkoušející výsledek nejpozději následující pracovní den. O zkoušení se provádí zápis, ve kterém jsou uvedeny dílčí otázky, jejich hodnocení a výsledný klasifikační stupeň zkoušky. Případná písemná práce žáka se stává přílohou zápisu. Žák je zkoušen tříčlennou komisí. O ukončení hodnocení žáka v náhradním termínu se pořizuje zápis na předepsané formuláře. Formulář vyplňuje zkoušející učitel a předá ho vedení školy. Zápis je podepsán i ostatními členy komise. Výslednou klasifikaci zapíše zkoušející učitel neprodleně do katalogového listu.

Po ukončení klasifikace ve všech předmětech zajistí třídní učitel vydání vysvědčení s datem odpovídajícím dokončení hodnocení žáka.

Komisionální přezkoušení žáka

Má-li rodič nebo zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci 1. nebo 2. pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 dnů od vydání vysvědčení, písemně požádat ředitele školy o jeho komisionální přezkoušení.

- Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení písemné žádosti.
- Komisi pro přezkoušení žáka jmenuje ředitel školy. V případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel, je zkoušce navíc přítomen zástupce školské rady.
- Komise je tříčlenná, tvoří ji:
  - předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník
  - zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu
  - přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené RVP ZV
- Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení.
- Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním; vyjádří se slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu.
- Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka.
- O komisionální zkoušce se pořizuje protokol.

- Žák může v jednom dni konat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy nebo jím pověřený učitel v souladu se vzdělávacím programem.
- Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Opravná zkouška

- Opravnou zkoušku koná žák školy, který je na konci 2. pololetí klasifikován nejvýše ze dvou povinných předmětů stupněm nedostatečný.
- Opravné zkoušky nekonají žáci, kteří neprospěli z předmětů výchovného zaměření.
- Termín opravné zkoušky stanoví ředitel školy nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna.
- Nemůže-li se žák ze závažných důvodů dostavit k opravným zkouškám, umožní mu ředitel školy vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku, do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník, popřípadě devátý ročník.
- Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se nedostaví k jejímu konání, neprospěl.
- Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku.
- Opravná zkouška je komisionální.

Zápisy do dokumentace žáka

Všechny zápisy musí být opatřeny datem a podpisem autora. Provádí se zápisy o:

- komisionální zkoušce
- klasifikaci v náhradním termínu
- opakování ročníku
- uvolnění žáka z účasti na vyučování
- udělení pochvaly nebo uložení výchovného opatření (pochvaly, důtky)
- opravách a změnách osobních údajů
- uzavření katalogu
- uvolnění z tělesné výchovy nebo jiného předmětu
- přestupu žáka
- přeřazení do jiné třídy

Postup do dalšího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a

předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.